

Uredništvo:

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Račun pri poštнем ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180.
Wien. Nr. 105.341.

macije
Rim, 20. marca. d. V kratkem bo imenovanih nekaj novih diplomatov. Tako bo italijanski veleposlanik v Londonu, marki della Torretta odstavljen in na njegovo mesto bo imenovan fašist, ki se je zadnje me-

Grčija v odločilni borbi za svojo vladavino

Nenadna demisijska predsednika republike Konduriotisa. - Pred volitvami novega predsednika. - Pangalosova kandidatura. - Venizelos ne sme kandidirati.

Atene, 20. marca. d. Predsednik republike Konduriotis je podal včeraj svojo demisijo.

O odstopu predsednika republike Konduriotisa se naknadno izve, da je predsednik že večkrat izrazil željo, da bi rad odstopil, ker mu njegova starost, zlasti pa nepovoljno zdravstveno stanje ne dovoljuje, da se še nadalje posveča vladnim poslom. Vendar je na nujno prošnjo min. predsednika doslej ostal na svojem mestu. Sedaj pa se je definitivno odločil, da se umakne iz političnega življenja. V četrtek je zato poslal predsedniku vlade Pangalos pismo, v katerem mu naznanja svoj sklep, da odstopa s svojega mesta iz zdravstvenih razlogov. Ministrski predsednik je zaprosil predsednika republike Konduriotisa, naj ostane na svojem mestu do 4. aprila, t. j. do novih volitev predsednika republike.

Min. predsednik Pangalos je nato izdal naredbo z določbami glede novih volitev. Novi predsednik se bo volil na podlagi splošne, tajne in direktne volilne pravice. Od kandidature so izključene osebe izpod 45 in nad 65 let. Volitve bo pregledalo kasacijsko sodišče. Naredba vsebuje tudi določbe glede volilne svobode.

Predsednik vlade Pangalos je izjavil novinarjem, da se še ni odločil, ali bi sprejel kandidaturu za mesto novega predsednika republike. Njegova največja skrb da je, kako zagotoviti popolno volilno svobodo, da bi na ta način omogočil svojemu narodu, da si za svojega predsednika izvoli moža, ki ima vse sposobnosti za nadaljevanje velikega dela notranje konsolidacije. Pangalos je odredil, da ne sme Venizelos ali kateri član kraljevske rodbine kandidirati za mesto predsednika republike.

Ob vsaki priliki, ki se ponudi, se pokaže, da je grško prebivalstvo po ogromni večini proti diktaturi generala Pangalosa. Tega se diktator precej zaveda, toda se pri tem ne vznevrja mnogo. Njegova glavna misel je, ohraniti si za vsako ceno vladno oblast in mornarici ter tako, naslanjajoč se na vso oboroženo silo, obdržati izredno oblast v državi.

Razumljivo je tedaj, da je zadnji prevarni poskus, ki sta ga vodila generala Plastiras in Kondilis, napravil na Pangalosa velik vtis. Zakaj to zaroto, ki je bila sicer zasnovana precej nespretno, so uprizorili častniki kopne vojske in mornarice, med njimi tudi taki, ki so stali še nedavno diktatorju zelo blizu. Ta zarota je tedaj pokazala, da je tudi v častniškem zboru močna struja proti Pangalosu; kako močna pa je, tega seveda ne more vedeti popolnoma nihče. Zato je značilno, da so se razširile vesti, da namerava Pangalos omiliti diktaturo. Zdi se pa, da general ni mož, ki bi se dal tako hitro preplešati, da je maverček, ki rad tira stvar do skrajnosti. O njegovih načrtih pa se najbolje poučimo iz izjave, ki jo je dal Pangalos sam tni novinarjem.

Pangalos pripoveduje, da je izdelal program, po katerem naj se dovede država zopet v normalno stanje. Ustava se bo spremenila in preuredila, da bo slična oni ameriških Združenih držav; predvsem dobi predsednik republike več oblasti, nego jo ima po zakonu, ki ga je sklenila razpuščena skupščina.

Skupščina in senat bosta po novem popolnoma samo zakonodajni zbornici in bosta imeli zmanjšano število poslancev.

Pangalos je dejal, da bo nov ustavni zakon gotov bržkone že v aprilu. V začetku meseca maja se bodo vršile volitve novega predsednika republike, in sicer s plebiscitom, ki pa bo izrekel obenem potrditev nove ustave.

Ko se bodo izvedle volitve in ko bo potrjena nova ustava, se takoj obnovi normalno stanje v državi.

Ko se vse to zgodi, pridejo na vrsto svobodne volitve v skupščino in v senat; ni se pa še odločilo, ali naj bi se te volitve vršile po proporcionalnem sistemu ali ne. Pripravljen pa je že zakonski osnutek, po katerem bo nemogoče, potegovati se za predsedstvo republike vsem onim kandidatom, ki bivajo v inozemstvu. To je očitno naperjeno proti Venizelosu, morda tudi proti Plastirasu in še komu drugemu. Jasnno pa je iz vsega navedenega, da misli Pangalos kandidirati za predsednika in na ta način legalizirati za nadalje svojo diktatorsko oblast.

Najnovejši vesti poročajo odstop dosedanjega predsednika grške republike, admiralja Konduriotisa.

Vest o odstopu predsednika republike ne more niti presenetiti niti začuditi. Admiral Konduriotis je bil eden najodličnejših pristavov Venizelosa, toda vsa poročila ob pričetku Pangalosove diktature so soglašala v tem, da Konduriotis soglaša s Pangalosovim nastopom in ga odobrava. Odtlej ni bilo nikakih znakov, iz katerih bi se dalo sklepati, da je spremenil svoje naziranje o političnem stanju v Grčiji. Ni sicer izključeno, da je vendarle od takrat postal manj naklonjen Pangalosu in njegovim eksperimentom, mogoče pa je seveda tudi, da jih odobrava še vedno. Vsekakor pa se mora iz vesti o odstopu Konduriotisa sklepati pač na še vedno trajajoče soglasje med obema. Zakaj, ko so postali znani Pangalosovi načrti o volitvah novega predsednika, je bilo jasno, da hoče Pangalos sam postati predsednik in da naj postane to prvo dostojanstvo v državi baza njegove izjemno velike oblasti, legalizirane v volitvah. In prav tako jasno je bilo tudi, da mora Konduriotis s svojega visokega mesta.

To se je sedaj zgodilo. Če bi Konduriotis hotel Pangalosu nasprotovati, bi baš do odstopa ne prišlo in Pangalos bi kratkoma predsednik ne mogel prisiliti k demisiji razen z brahijalno silo.

Sicer pa vprašanje razmerja med obema danes po odstopu niti ni več važno. Glavno je, da ima sedaj Pangalos prosto pot za popolno izvršitev svojih načrtov. Grčija stoji z najnovejšimi dogodki v odločilni fazi borbe za svojo vladavino, ki je to pot borba med Pangalosom in njegovimi mnogoštevilnimi nasprotniki.

Beograd, 20. marca. p. O odstopu predsednika grške republike Konduriotisa je izjavil grški general Plastiras, ki se še vedno mudi v Beogradu, novinarjem, da je demisijska tega gospoda zelo slab znak za režim generala Pangalosa in da pomenja političen udarec njegovi vladavini. Z vso gotovostjo se more smatrati, je dodal general Plastiras, da je predsednik Konduriotis odstopil, ker noče več biti odgovoren za sedanjí režim generala Pangalosa.

Vatikanke spletke proti Zvezi narodov

London, 20. marca. d. «Daily News» piše, da je stal pri zasedanju Zveze narodov v Ženevi za Brazilijo, ki je vztrajala na tem, da ne Nemčija ne sprejme v Zvezo. Vatikan. Papež je od vsega začetka obstoja Zveze narodov porabil vsako priliko, da bi škodoval njenemu ugledu, ker Vatikan ni zastopan v Svetu.

Prekinjenje diplomatskih odnosov med Prago in Vatikanom

Rim, 20. marca. r. V vatikanskih krogih dobro poučenih trdijo, da so nenadoma zastala pogajanja, ki se že dva meseca vrše med Češkoslovaško in Vatikanom. Dosedanji nuncij v Pragi Marnaghi odpotuje te dni na Poljsko za papeževga nuncija. To je znamenje definitivnega prekinjenja diplomatskih odnosov med Češkoslovaško in Vatikanom.

Luther in Stresemann se bosta izrezala

Berlin, 20. marca. d. V ponedeljek se prične v zbornici razprava o proračunu zunanjega ministrstva. Pri tej priliki bo govora tudi o zasedanju Zveze narodov. Komunisti so v tej stvari že predložili nezaupnico in hkrati zahtevali od vlade, naj umakne še prošnjo za sprejem v Zvezo. Isto zahteva tudi ljudska stranka. Nezaupnico je dalje predložila tudi nemško-nacionalna stranka. Vlada pa hoče zahtevati od parlamenta, naj brez pridržka odobri njeno politiko v Ženevi. Skoraj gotovo je, da vlada ne bo izglasovana nezaupnica, ker so razen vladnih strank za nadaljevanje dosedanje zunanje politike tudi socialni demokratje. Računajo, da debata o zunanjí politiki ne bo trajala več kot dva dni in da bo že v tork zvečer glasovanje o stavljenih predlogih.

Smrt danske kraljice matere

Kodanj, 20. marca. k. Kraljica mati Luiza je umrla. Bila je stara 75 let.

Poostritev konflikta med republikama Peru in Čile

Lima, 20. marca. d. Spor zaradi nekaterih pokrajin, ki je izbruhnil med južnoameriški republikama Peru in Čile, se ni polegel, temveč se je še poostiril. Ako se v zadnjem trenutku ne posreči zadevo poravnati, utegne nastati velika kriza, ki bo pretresla vso Južno Ameriko. Sicer pa se že kažejo sledovi te krize. Demonstracije proti odgoditvi plebiscita so se že udeležili Bolivci, čeprav je ta republika izjavila popolno nevtralnost v sporu. Čilski komisarji, ki vodijo priprave za plebiscit, pripravljajo ljudsko glasovanje, ki se je odgodilo do 27. t. m. Pač pa nočejo pri tem sodelovati peruanska oblastva, ki zahtevajo, naj se plebiscit odgodi za nedoločen čas. Izjavljajo, da pod sedanjimi pogoji ne vidijo jamstev za nepristransko izvedbo ljudskega glasovanja. Predsednik Zedinjenih držav Coolidge se trudi, da bi našel kompromis, ki naj zadovolji obe državi.

Francoski socialisti za vstop v vlado

Pariz, 20. marca. s. Socialistična stranka je včeraj izdala manifest na svoje volilce, v katerem pojasnjuje svoje stališče do raznih vlad, in sicer od Herriotovega kabineta naprej. Manifest zaključuje, da socialistična stranka sedaj ne more podprati Briandovega kabineta, ker mora francija na vsak način varovati svojo neodvisnost. Skušnje z zadnjo vlado so pokazale, da je radikalna stranka docela nezmogljiva za vodstvo vladnih poslov. Vendar pa socialistična stranka ne bo izrabljala svoje moči, da bi strmoglavila vsako vlado, temveč je vedno pripravljena prevzeti odgovornost vlade.

Potres v Levanti

Rim, 20. marca. k. Z Roda poročajo o novih potresih. V Castelrosso se je vesled novih potresnih sunkov zrušilo več hiš, ki so bile že poškodovane pri zadnjem potresu.

Ministrstvo brez kompetenc

Žalostna bilanca ministrstva za trgovino in industrijo. — Pašičev dispozicijski fond je večji nego Krajačev budžet. — Ostra kritika opozicije.

Beograd, 20. marca. Narodna skupščina je včeraj pretresala proračun ministrstva za trgovino in industrijo. V ekspoziciji, ki ga je dopoldne podal minister dr. Krajač, so zanimive naslednje navedbe: Proračun tega ministrstva je najmanjši in znaša po restrikcijah v finančnem odboru 92.812.514 Din. Od tega je 33 odst. namenjenih za upravo, a 67 za šolstvo.

Trgovinska bilanca, ki je do lani bila pasivna, se je izboljšala in je v prvih devetih mesecih (za kolikor ima minister podatke) znašal naš izvoz 6980 milijonov Din, a uvoz 6030 milijonov Din. Izvoz je napredoval i po kvantiteti i po kvaliteti.

O ekspoziciji se je razvila zelo živalna debata in je na popoldanski seji bil s posebno pažnjo poslušan strokovnjaški govor bivšega ministra za trgovino in industrijo dr. Hinka Krizmana, ki je izjavil:

Današnja vlada nima gospodarskega programa in vobče ne stremi za olajšanjem in prosperiteto gospodarstva. Pogodbe z Italijo še vedno niso ratificirane, Pogrešna carinska in finančna politika je glavni razlog draginje. Vsa naša gospodarska politika bi morala biti osnovana na temeljitih ekonomskih demokracije in naj bi vzpostavila harmonijo med interesi celote in posameznih pokrajin. Skupna materialna kultura bo ustvarila edinstveno duhovno kulturo.

Z izjavo, da bo klub SDS glasoval proti dr. Krajačevemu proračunu je dr. Krizman zaključil svoj govor, s čemer je bila popoldanska seja končana.

Na današnji seji Narodne skupščine se je nadaljevala razprava o proračunu ministrstva trgovine in industrije. Ob tej priliki se je jasno pokazalo, da je minister trgovine in industrije brez vsake moči, četudi je v svojem včerajšnjem ekspoziciji skušal dokazati, da je njegov resor preobremenjen s posli, ki ne spadajo vanj in da je poleg tega proračun ministrstva trgovine in industrije manjši kakor lani. Te naivne pripombe ministra dr. Krajača k lastnemu resoru in proračunu so danes ostro pobili vsi govorniki opozicije, ki so dokazovali, da je minister sam kriv, ker si ne zna priboriti polne kompetence, kakršno imajo povsod na svetu trgovinski ministri. Musliman posl. Hamid Kurbežević je kritikal delo ministra trgovine in dejal, da mu je odvzeta sploh vsaka kompetenca. Vsled tega je prišlo tako daleč, da je proračun trgovinskega ministrstva manjši kakor proračun ministrstva ver. Trgovinski minister se ne zaveda naloge svojega ministrstva, čemur je kriv v prvi vrsti režim, ki ne posveča dovolj pozornosti razvoju našega gospodarstva, v prvi vrsti trgovine in industrije.

Zakaj je vlada ustavila delovanje „Delavske zbornice“

Beograd, 20. marca. r. Kot razlog za suspendiranje delovanja ljubljanske Delavske zbornice od strani ministra za socialno politiko se navaja predlog, ki je bil na prvi seji te zbornice sprejet in po katerem naj bi se odposlala posebna komisija v Rusijo, da na licu mesta študira tamošnje delavske razmere. Vlada je uverjena, da se skriva za tem predlogom komunistična agitacija in je zahtevala, da se ji pred nadaljnjimi ukrepi pošljejo vsi spisi o tem predlogu. Tu gre očitno za netočne informacije. Res je bil sicer prvotni predlog za proučevanje ruskih delavskih razmer stavljen od bivšega komuniste Makuca, toda ta predlog ni bil sprejet, ker je bil z izpreminjevalnim predlogom narodnega delavstva, ki ga je utemeljeval doktor Bohinjec, tako modificiran, da mu je bila odvzeta sleherna ost boljševiške propagande. Dr. Bohinjec je izrecno predlagal, da naj o tem vprašanju razpravlja centrala «Delavskih zbornic» v Beogradu, ki naj šele ugotovi, da so ruskemu vprašanju posvečale pažnjo važne in resne evropske države in poslate tja oficijelne komisije, potrebno in nujno, da tudi zakonite zastopnice jugosl. delavstva ta problem iz čistega gospodarskega vidika prouče. V slučaju, da bi centrala «Delavskih zbornic», razume se po odobritvi vlade, mogla to akcijo organizirati, je naravno, da bi k stroškom prispevala tudi ljubljanska «Delavska zbornica». Izpreminjevalni predlog narodnega delavstva je bil torej naperjen proti vsaki boljševiški tendenci ter je imel očitni namen prenesti sproženo vprašanje na realnejši tir v Beograd.

Politične beležke

Nepopoljšljivi lažnjivci in obrekovalci

In falsifikatorji so klerikalci vedno, kadar gre za to, dčketvati političnega nasprotnika. Poročati smo, s kakšnimi obupnimi sredstvi se je branil minister za šume in rudnike proti porazni kritiki celokupne opozicije zlasti pa samostojnih demokratov. Poskušal je tudi s protinapadi ter se je zagnal na svoja prednja dr. Žerjava, češ da je preveč protežiral gospodarsko organizacijo jugoslovanskih dobrovoljcev «Dobrovoljsko banko», da je čstro nastopal proti radčevskim šumarjem in logarjem i. p. Nikičeva protifenziva je imela silno prozorno tendenco in tako jo cenijo tudi beograjski listi, ki o njej pričujejo jako skromna poročila. Simpatije klerikalcev so

Celo dispozicijski fond min. predsednika je večji kakor celotni proračun trgovinskega ministrstva naše države, ki bi morala imeti tendenco, da eksploatira svoja naravna bogastva, ustvari močno industrijo ter skupno s kmetijskim delom večine prebivalstva organizira sistematsko delo v smeri mednarodne trgovine. Pod sedanjio vlado je trgovinska bilanca postala pasivna, sladkorna industrija propada, lesna industrija je v krizi, a izvoz je nezadosten. Temu so krive naše carine, ki ne ščitijo domačega producenta. S spretnimi trgovinskimi pogodbami bi se moralo skrbeti, da si pridobimo tržišča v inozemstvu. Naš izvoz ovirajo tudi železniške tarife. Za prevoz vagona koruze iz Beograda v Solun se plača 2700 Din, kar povečuje korruzi ceno za 30 odst., zaradi česar ne more konkurirati inozemski. Govornik je kritikal tudi poslovanje Narodne banke, ki ne daje zadostnih kreditov ali pa tako pristransko, da ostajajo brez njih cele pokrajine. Lojalno je priznal govorniku sam, demokratske stranke dr. Hinka Krizmanu, da so bili vsi njegovi očitki upravičeni in je naglašal, da bi mogla biti kritika še ostrejša. Povdarjal je, da z Avstrijo in Italijo sklenjeni trgovinski pogodbi koristita samo tema dvema državam, našim gospodarskim krogom pa sta v škodo. Končno je zahteval za Obrtno banko večje kredite.

Davidovičev dr. Ilija Šumenković je v svojem govoru dokazoval nesposobnost vodstva naše trgovinske politike. Grajal je, ker je ministrstvu trgovine in industrije odvzeta vsaka kompetenca. Finančni minister mu je odvzel carinsko in valutno politiko, minister socialne politike zakonodajstvo o trgovini, zunanji minister pogodbe z inozemstvom, prometni minister tarifno politiko in brodarstvo, in čuje se, da bo prosvetni minister prevzel nadzorstvo nad profesionalnimi pridobitnimi množicami. Kaj naj torej ostane trgovinskega ministru, ako mu odvzamejo vse inicijative drugi ministri? Trgovinski minister rušuje birokratsko samo uradne akte, otvarja razstave, drži parade govore in podeljuje dovoljenja za snovanje in razširjanje posameznih podjetij. Posledica vsega tega je, da je naša trgovinska politika brez načrta in da v gospodarskem življenju grabi največ oni, ki ima slučajno največ političnega vpliva.

Govorila sta še zemljoradnik D. Vujić in dalmatinski radikal posl. Komljenović, minister dr. Krajač pa je na kratko odgovarjal na porazno kritiko opozicije. Nato je večina sprejela proračun trgovinskega ministrstva in je bila seja ob 13. zaključena.

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da jli »vsled tiskovnega zakona« ne morejo objaviti! »Slovenec« smatra svoje bralce za tako zabite, da jim mirno servira tudi to ogabno laž. Vsakemu človeku, ki ni popoln analphabet, je seveda znano, da je po tiskovnem zakonu objavljajo javnih razprav Narodne skupščine slobodno. »Slovenec« falsificira torej tudi sam zakon, samo da bi vzbudil vtis, da je dr. Žerjav kot minister vršil nepopisne zločine. In taki ljudje se predstavljajo kot branitelji vere in morale!

seveda takej na Nikičevi strani. Pred par tedni so gg. Krenžar in tovariši istega ministrva v posebnem vprašanju še prikrilo obdolžili, da je v zvezi z največjo korupcijo, z onimi zagonebnimi propagandnimi mašinami TPD, a sedaj, ko je napadel odsotnega dr. Žerjava, jim je naenkrat vsaka njegova beseda zlata resnica in njegova obupna obramba jim je »senzacionalno odkritje». Toda klerikalcem se ni dovolj, da ponavljajo in deloma falsifikirajo Nikičeve navedbe, oni namigujejo še več. Pravijo namreč, da so tako strahovite, da j

Naši kraji in ljudje

Dečji in materinski dom kraljice Marije v Ljubljani

Vnanje lice zavoda za socialno - higijensko zaščito dece

Veliki so bili prvotni načrti: ponosna stavba, ki bi sprejela pod svojo streho 100, 200 otrok vseh starosti. Novorojenček naj bi bil sprejet, odšel bi v življenje mladenič, mladenka. Ali bogastvo malega naroda je siromašno, narodni davek je velik in mnogostranski; k temu še gospodarska kriza za krizo. »Dečji dom« je vstal in ostal v slovenski realnosti, majhen in skromen.

Slovensko ženstvo je »Dečji dom« zamislilo in ono je zbiralo sredstva. Konč-

zavod intenzivno akcijo in danes po dobrih 2 in pol letih obstoja je vodilen institut za pueri-kulturo v naši državi ter po kvaliteti prav nič ne zaostaja za sličnimi zavodi sosednjih kulturnih narodov, ki si lahko privoščijo mnogo večje in bogatejše »Dečje domove«.

Delo za zavod in v zavodu je bilo sprva težko. Ni bilo izvežbanega osobia. Ni bilo niti razumevanja med publiko. Parizeji in pismouki so trosili med svet povesti o koritih in hajke o pozlačenih

vedno iznebile. Od otvoritve do danes je bilo v zavodu sprejetih 213 dojenčkov. Od teh jih je umrlo samo 11. to je skoro sami taki, ki so imeli kal smrti že ob sprejemu v sebi.

Kakor se sprejemajo, tako se tudi odpuščajo iz zavoda otroci le z največjo brigo in izbiro. Le, kadar so se otrokove socialne razmere zunaj izboljšale ali kadar se je otrok v zavodu toliko okrepil, da je njegovo zdravje s precejšnjo verjetnostjo v starih razmerah zasigurano, se otrok odpusti z mirno vestjo. In še po odpustu vodi zavod račune o nadaljni usodi svojih varovancev.

V zavodu imajo otroci take posteljice, da se v njih čim svobodneje morejo gibati. Kadar je toplo sonce, pridejo na ven iz sob, na dvorišče in na travnik v svojih gugalnikih, v jaslicah ali v stajci. Če ni mogoče drugam, se stajica postavi na odprto okno, da »njej« uživajo otroci svež zrak in solne žarke.

Dečja zaščitna sestra poseja rejenčke v mestni okolici

Pa ne le v tem, nego v celi svoji organizaciji in v vsem svojem delu reprezentira zavod nekaj sistematičnega brez pred zidovi. Vse zavodno delovanje je le v malenkostni meri posvečeno 25 dojenčkom na zavodnih posteljah, v ogromno večji meri pa vsej deci zlasti vsem dojenčkom izven zavoda. To se deloma vidi že iz sledečih števil iz letnega poročila 1925: tega leta je bilo v zavodni posvetovalnici za matere in zavodni polikliniki zdravniško pregledanih 3370 otrok v 10.718 ordinacijah in konzultacijah. Zavodne sestre so opravile na domovih dojenčkov 590 posetov. V zavodni šoli za sestre so zdravniki imeli 297 predavanj in 110 korekcij. Iz te šole, in sicer iz letnikov, je izšlo doslej 21 diplomiranih dečjih zaščitnih sester in dojenjskih negovalk; to je doslej edini strokovni personal te vrste

Alojzija Štebijeve

v naši državi; brez takega perzonalja je pa vsaka dečja zaščita iluzorna.

O počitnicah je priredil zavod enomesečni tečaj o higijeni dojenčkov in male dece za 30 učiteljic s praktičnimi vežbami in 70 predavanj v zavodu. Za učenje ljubljanske babiške šole je priredil tečaj o higijeni dojenčka z 20 predavanj. Po deželi je s pomočjo svoje potujoče učiteljice priredil 6 dvotedenskih tečajev o higijeni dece za gozlenke kmetijsko-gospodinskih šol ter tri večerne tečaje za žene in dekleta. V teh tečajih po vasch je bilo 13 zdravniških predavanj. Brez zveze s temi tečaji pa je zavod priredil po raznih krajih še 17 zdravniških predavanj.

Mnogo je zavod tudi sodeloval na raznih higijenskih razstavah. Znan je velik oddelek higijenske razstave na vselejmu, ki ga je uredil zavod za socialno higijensko zaščito dece. Potujoča učiteljica ima za zgoraj omenjene potujoče tečaje s seboj vedno bogat razstaveni in demonstracijski material, celo potujočo razstavo o higijeni dece. Izven Slovenije se je zavod udeležil s svojim materialom higijenskih razstav v »Domu narodnega zdravja« v Novem Sadu in v »Domu materinskega združenja« v Beogradu. Za Novi Sad je zavod izdelal kompletno potujočo razstavo o dečji higijeni, nekaj materiala pa je prispeval k mobilni razstavi »Mati i dete«.

LILI DAMITA

igra,

Mihael Kertesz

režija novgora velikega Sascha-Filma

FIJAKER N° 13.

LJUBLJANSKI DVOR

kino

TELEFON ŠTEV. 730.

Prednaznanilo „Črni angel“

11.736 ljudi

je videlo do včeraj večerim veselja, smeja in zabave

Pat in Patachon

vagabunda v Pratru

Danes ob pol 11., 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.
V ponedeljek ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

„Črni angel“ „Črni angel“ „Črni angel“ „Črni angel“

ki je potovala po raznih krajih Hrvatske in Slavonije.

Pri mnogih institucijah, posvečenih dečji zaščiti, je zavod organizatorno sodeloval, deloma odločilno; mnogim or-

Dr. Vilko Krejci

ganom je dajal pobudo in jim je bil vzor za slično delovanje. Vse zavodovo delo se ne da izraziti v številkah. Vidi se na že iz navedenega, da služi »Dečji in materinski dom kraljice Marije« v okviru »Zavoda za socialno-higijensko zaščito dece« z velikim uspehom jako širokim ciljem. Društvo »Dečji in materinski

Franja dr. Tavčarjeve

dom kraljice Marije« štejejo v veliko čast, da se je kot prvo društvo v naši državi povzpelo do tako širokega polnjenja dečjega zaščitnega dela. Štejejo mu v čast, da je brez pridržkov stopilo v sodelovanje z agilnim higijenskim oddelkom našega zdravstvenega ministrstva in da je položilo vse strokovno delo v zdravniške roke, ki so za to delo edine poklicane.

Društvo »Dečji in materinski dom kraljice Marije« pa s svojim oddelkom s 25 posteljicami ne smatra svoje naloge za dovršene. Nebrestando snuje naprej in na obzorju so že jako konkretni obrisi novih oddelkov, v rahlejši zvezi z zavodom za socialno-higijensko zaščito dece. Jako potrebno je, da snuje naprej, kajti otroška beda je pač pri nas iako velika, ne le pri siromakih, nego žal tudi pri srednjem stanu in pri bogatinah, ne le radi siromaštva, nego še v veliko večji meri radi neznanja mater.

Pot, ki jo je doslej hodilo društvo, je pravilna: roko v roki s higijeno in pod njenim vodstvom: ne z očmi, obrnjenimi med zavodno obzidje, nego ven med narod! Nai žanje društvo na svoji nadaljni poti novih uspehov, sebi v čast in narodno korist!

Ob peti obletnici aneksije Primorja!

Naj bil nekdo je ves ta kraj, očetov naših domovina...

Peti obhajamo obletnico suženjstva naših rojakov onstran Snežnika. Peto leto bede in solz... peto leto težkih in trudnih spominov... Domovina moja, do skrajnosti izmučena, kdo ti uteši to bridko gorje?

Lepa si sveta naša zemlja, lepa si... in bolestno mehke so tvoje noči, polne sladkosti domače vrude, noči, kjer plovejo zvoki mandolin čez medleča srca, svirajoč pesmi bridkosti... Čvrčanje čričkov domačih trat prihaja skozi šelest sočnega trtja, spajajoč se z rožnatimi mandljevim in črešnjevimi cveti skozi temno kopreno kot šepetajoče sanje moje lepe mladosti k meni... In vendar domovina, tuje objemlje vso to rodno grudo, tuhtečo po pomladi, tuje se smehlja vsej tej krasoti, morju polnim hrepenenja, vsej tej lepoti nepokojni ob šumenju sladkih južnih vetrov.

Pozdravljena domovina ob peti obletnici. Pozdravljajo te liubeča srca, ki si jih

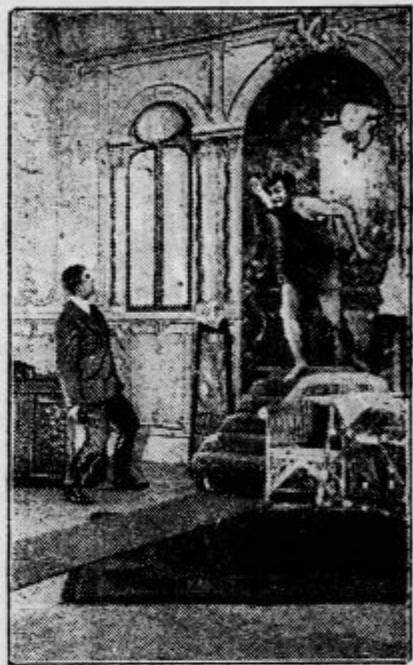
vzgojila, ki si jih poslala od sebe, da te v svobodni zemlji še bolj ljubimo...

Mi čujemo nad Vami bratje, bedni v svoji veliki boli. Čujemo in stojimo na straži mejnikov Triglava in Nanosa s trdno vero in neomajnim upanjem, da nekoč zaplapola ponosna modro-belo-rdeča zastava pod sinje svobodno nebo.

Ivka Vasiljeva, Celje.

Sokolsko gledališče v Trbovljah

Sokolsko gledališče v Trbovljah je zelo agilno. Vedno znova nas preseneča z novimi igrami. Naša slika nam pri-

kazuje prizor iz komedije »Favn«, katere režiser je bil g. inž. Freyer, ki je igral tudi naslovno vlogo. Odkar ima Sokolsko društvo dramatično solo, ki jo vodi višji režiser prof. g. Šest iz Ljubljane, je upati, da se bo izvedba posameznih iger v kvalitativnem oziru znatno dvignila, ne glede na to, da je že sedaj na precejšnji višini.

Incident z Italijani na meji

Štirje laški finančni stražniki prekoračili v petek našo mejo in težko ranili dva naša državljana.

Naše prebivalstvo ob italijanski meji, doli do Planine in Logatca, je pod dojmom vpada laških financarjev v naše ozemlje, ki se je pripetil v petek in je zahteval dve žrtvi. Kaj je bil pravzaprav vzrok italijanskega vpada, še ni povsem pojasnjeno, gotovo pa je, da so sodelovali pri tem tudi fašisti.

Po raznih poročilih so Italijani hoteli aretirati brata Pavla in Albina Žigona iz Grčarjeve. Ta dva sta bila poldrugo leto v zaporih v Gorici, od koder pa se jima je posrečilo končno pobegniti in sta prišla domov. Od tedaj so ju Italijani neprestano zasledovali in skušali zalotiti na njihovem ozemlju, da ju privedejo zopet nazaj v zapore. Ker pa se jim to ni posrečilo, so ju hoteli v petek aretirati kar na našem ozemlju.

Ob 3. popoldne so se pojavili štirje oboroženi laški financarji v gostilni »Pri Matevžu«, ki stoji sredi vasi Grčarjeve. 2 km oddaljena od meje. V gostilni so zahtevali žganje, ki so ga tudi dobili. Domači fantje, ki so zunaj na dvorišču balinali, so se silno začudili, ko so opazili v hiši laške financarje. Albin Žigon je o dogodku takoj obvestil našo finančno stražo, nahajajočo se nekaj sto korakov od gostilne. Ko so Lahi opazili, da prihajata proti gostilni dva naša finančna stražnika, so takoj zgrabili za orožje in jima skočili na cesto nasproti. Na poziv našega finančnega stražnika, da naj odlože orožje, ker se nahajajo na našem ozemlju, so se pričeli Lahi nekaj pomenkovati med seboj, nakar so takoj sprožili karabinko. Brata Žigon in naš finančni stražnik sta jih hotela nato razorožiti. Pri tem je bil Pavel Žigon, ki je že držal za eno italijansko puško, ranjen. Kroglja mu je prebila roko malo nad prsti, udarila pod ramo v mišice in izstopila na drugi strani. Na pomoč je prihitel na to slučajno v gostilni mudeči se finančni stražnik Zajec, katerega je zadel že na pragu gostilne strel v levo

Danes

se predvaja najzanimivejši film te sezije

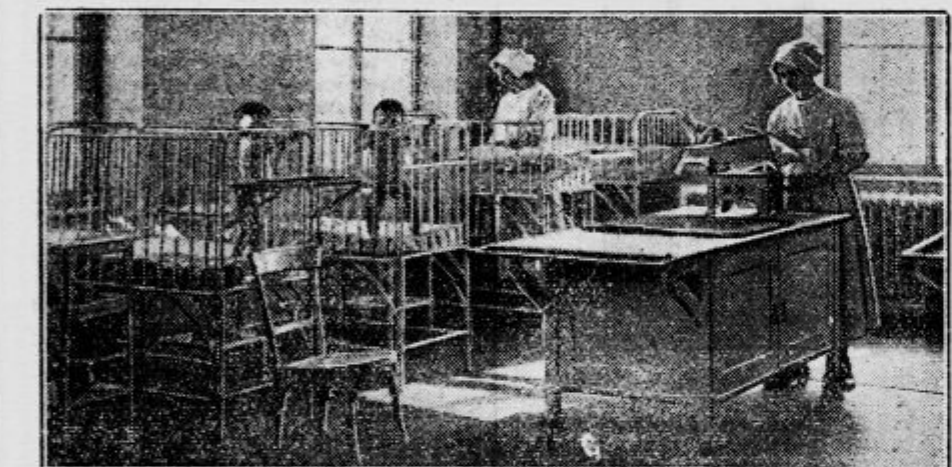
„PEKEL DEVIC“

Filmski roman bogate vsebine. — Mnogo pikantnih scen. — Višek luksusa in razkošnosti — Režija v najbolj h rokah, kakor tudi igra, kajti glavna igralka sta znana: **Mary Philbin, Norman Kerry** iz filma »Fa tom pariške opere«.

Predstave danes d.p. ob pol 11. uri, pop. ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

KINO IDEAL

1734

Soba za dojenčke v zavodu

no se je skristaliziralo posebno društvo, na čelu mu gospa Franja dr. Tavčarjeva kot predsednica in gospodična Alojzija Štebijeve kot podpredsednica. Zbrana sredstva bi zadoščala komaj za temelje, a kje bi bila streha? Oprema? Iz česa bi se deca v domu vzdrževala? K sreči je našlo slovensko ženstvo na svojem poletu orla z močnejšimi peruti v ministrstvu narodnega zdravja. In v njegovem okrilju ter skupaj z njim je nastal Zavod za socialno higijensko

dečjih posteljicah in srebrnih nočnih posodah. Bodla sta jih oči red in čistota, ki obdajata v zavodu deco, kakor da so za to deco dovolj dobre smeti. Naša publika še ni vedela, da se v takem zavodu zares lako reši deca pred smrtjo, kajti bivše najdenišnice so bile pokonališča (saj imamo še danes v državi take najdenišnice, kjer umre 80 odst. vseh sprejetih otrok). Kot negovalke k deci si je malokdo mislil kaj drugega, kot stare žene, kvečjemu še nune. Da spa-

Dojenčki se solnčijo na oknu

Zračna k. pelj

sko zaščito dece v Ljubljani. En oddelek tega zavoda tvori »Dečji in materinski dom kraljice Marije« s 25 posteljicami za dojenčke in 12 posteljicami za doječe matere. Oprema za ta oddelek je dobavilo iz nabranih sredstev zgoraj imenovano društvo. Stavbo za zavod je pa dalo in adaptiralo ministrstvo narodnega zdravja. To ministrstvo je v zavodu uredilo tudi polikliniko za siromašno bolno deco, higijensko posvetovalnico

dajo v tak zavod le inteligentne in strokovno dobro šolane sestre, je razumel malokdo. Za sprejem dece v zavod so se pa oglašale predvsem premožnejše matere, ki bi radi komoditete rade napravile breme dojenja tujim ženam in pa nezakonske matere, ki bi se rade svojih otrok iznebile za vedno, računajoč, da jih iz takih zavodov itak največ odhaja v krstah.

Danes pa publika že dobro ve, da se

Večji dojenčki se solnčijo v gugalnicah

za doječe matere, šolo za dečje zaščitne sestre in dojenjske negovalke ter poljudno šolo dečje higijene za najširše ženske sloje. Vsi ti oddelki delujejo v naložbi skupnosti, tvorijo nedeljivo celoto. Vzdrževalne stroške za vse oddelke nosi ministrstvo narodnega zdravja.

Cel zavod je majhen, mnogo premajhen za potrebe naše dece in njenih mater. Ali pod devizo: »Ne zidovi, nego ljudje, ne prostori, nego delo!« je razvil

mater, le skupno z njo, to pa zato, da sprejme dojenček, ki ima živo in zdravo ga v zavodu doji in mu pri tem postane prava mati. Ve tudi, da se sprejemajo dojenčki le v onih primerih, kjer jim zunaj zares nikakor ni mogoče pomoči, in pa le za toliko časa, dokler to ni mogoče. Vedo pa matere tudi, da so otroci v zavodu dobro zaščiteni in da obstoja le prav mala verjetnost, da bi se otroka, ki so ga sprejeli v zavod, za

stran prsi, malo nad srcem in izstopil pod ramo. Italijani so nato zbežali in streljali še toliko časa, dokler niso izginili v grmovju čez mejo. Oddali so skupno okoli 50 streliv in se je zahvaliti le slučaj, da ni padla še kaka žrtev. Na begu so izgubili en klobuk ter bajonet.

Lahi so prišli prvič čez mejo že dopoldne, in sicer pri vasi Liplje. Tam so, nekaj sto korakov od meje, skriti v travi, pazili na mimoidoče, v pričakovanju, da napadejo brata Zigona. Ob 2. popoldne so krenili po naši cesti proti Grčevcu, kjer pa jih je naša straža ustavila in odvedla nazaj.

Oba ranjena so v petek ponoči pripeljali v splošno bolnico v Ljubljani, kjer sta bila včeraj dopoldne operirana. Poškodbe Zajca so izredno težke, močno pa trpi tudi Zigon, ki ima prestreljeno mišičevje in kosti na roki. Preiskovalna komisija iz Ljubljane, ki je odšla včeraj dopoldne pod vodstvom velikega župana dr. Baltića na mejo, da preišče dogodek, je našla pred gostilno »Pri Matevžu« 9 italijanskih nabojev, 7 iz pušk in 2 iz samokresov. Komisija je ugotovila, da je italijanska finančna patrulja proti predpisom prekrčila našo mejo.

V postu

Beograd, 18. marca.

Rajanje je pri kraju. Še par zapozne-fih plesov — kakor bi pometali za procesijo zabav letošnje zime, katerih je bila ena stajnejša od druge. Največjo piko, ki se vidi noter v post, je napravila novinarska maskarada — Smak sveta, menda največja v vsej sezoni. Beograd se je narajal — pa saj je imel dve do tri plesne prireditve velikega stila na teden. Pravilo, da je to leto razkošje prekosilo vsa ostala leta. Toalete po več tisoč dinarjev niso bile redke. Spričo tolike razpisnosti je naravnost tolažil odgovor enega prvih beograjskih trgovcev, ki je na neki prireditvi, ko so mu pokazali ves sijaj okrog in okrog, smehljaje pripomnil: »Ej, če bi vsi vedeli, to kar vedo moje dolžne knjige!« Tolažilne garancije za bodočnost! Saj obeta tako ali tako vrnitev k solidnosti — Društvo prijateljev umetnosti »Cvijeta Zuzorić« je priredilo simpatično zabavo »Svatba v Skadarliji«. Milje iz let osemdesetih, stari Beograd ... Skadarlija? Nepoznano ime??

Skadarlija je del starega Beograda, ki meji na palilulsko predmestje in ob-stoji pravzaprav cel okraj iz ene same vijugaste ulice, ki se spušča iz mestne-ga oštrca proti Donavi. Po sredi ulice potoček, ob ulici hišice kakor v otroških knjigah. Majhne, napol podrt, z dvema oknom ali pa tudi samo z enim, narav-no pritične. Med temi pol zidanimi, pol lesenimi igračkami po meter, dva dolgi plotovi z vrtilki, tu in tam temno pro-čelje starinske, enonadstropne turške hiše z mračnim obokanim vhom. Skadarlija ima v glavnem štiri važna »dru-žabna središča«, namreč, takoj spočetka kafano »Vuk Karadžić« z intimnim, umetnim vrtilkom pred leseno hišico in s staro kozo, ki je velika prijateljica žganja; kafano »Kod dva jelena«, sploš-no znano kafano »Kod tri šesira« in ka-fano »Bumekeler«. Evo, to so hrani za-bave, dobrega vina, čevapčevje, raznji-čev in ciganskega petja. Danes postaja-jo že skoro muzej, kamor hodijo rado-vedneži iskat sledov prošlih let. Toda pred tridesetimi, štiridesetimi leti je bila Skadarlija za Beograd to, kar je Quar-tier-Latin ali pa celo Montmartre za Pariz. Središče tvornih ljudi in intelek-tualcev, dom bohemo, komit, igralcev in sličnih slobodnjakov. Dom vrvihav duš, razmahnenih, v bratstvu prepitih in presranjenih noči, dom brez časa in me-re. Ta tradicija še danes ni popolnoma mrtva. V kafani »Kod tri šesira« še re-zidira čika Ilija, zvest sebi. Skadarliji in prošlosti. Kadar ga »prime«, da kljub svoji starosti počene po dve, tri noči, se mu jezik razveže in takrat se ti raz-grne pred očmi vsa ta močna, nebrzdana natura. Te roke so preštele že mnogo soldkov, pa so jih razmetale na vse šti-ri vetrove, zaradi principa, ki ga čika Ilija še danes visoko spoštuje: Niti pare ne sme ostati po meni, kadar umrem, morajo biti v žepu samo še smeti. Niti za pogreb. In stari čika se malo utrujen nasloni na mizo in poje. Tiho in spo-štljivo:

»Oj, zbogom moje strugadlo!«
S to pesmijo (iz ne vem več katere igre) se namerava — bogve kdaj — po-sloviti od svojega dragoga odr. Druzi redni gost iz starih časov je sivolasi Gavrilović — skadarlijski aristokrat. Umerjen, fin, ljubezljiv preživlja tiho, resnobno starost, na odru, v Skadarliji in pri svojih knjigah. Na vrtu kafane »Kod tri šesira« pripoveduje poleti o svoji knjižnici, o velikih možeh, o svojih potovanjih in dr. Sedaj ga ne vleče več v svet. Zadovoljen je doma, med knji-gami in pri odmerjeni količini zlate kap-ljice. Zene, knjige, visoka inteligenca in potencirano notranje življenje sploh je oplenitilo lice in ponašanje. Zadnjič pa, ko so v Skadarliji vzdali spominsko ploščo prijatelju Janku Veselinoviću, sta oba njegova bivša prijatelja, čika Ilija in Gavrilović priredila malo svečanost in stari Gavrilović je govoril zbranim go-stom z okna Jankove sobe.

V kafani »Bumekeler« se je skadarlijska tradicija po vojni obnavljala in po-

mlajala. Tam je posedal vsako noč pes-nik Tin Ujević, dokler ga niso izgnali iz Beograda. Baj je tako boljše zanj. Toda, če bi to tako sveto odovarjalo resnici, bi se morda Ujević sam tega prej spomnil kakor pa policija. No, bil je in zdaj ga ni več tam. Kafanica »ma pa tudi izgublja svoje pravo življenje«, ne zaradi Ujevića, pač pa kar tako. Vse se preživi, posebno na kafanica »ve-ke sorte v sredini mesta. Le kaj je še ostala, znana ciganska kaja, beograjska Carmen. Recimo — Carmen! Kaiti časi so dandanes realni in realen je vsak-danji kruhek. In kaj je sladka devoj-čica, gibčna, lepa mačica s temno, za-metastjo poltjo, prebrisanim obrazkom in vročimi očmi. Romanika na je osta-la še v njenih pesmih, posebno v onem temnem vzdihu, ki ga slišiš po celem Beogradu, pri ciganih in salonskih orke-strih, v predmestju in v elegantnih re-stavracijah:

Ništa me ne bole
samo se mi moga srca rana
podeljuje stara;
jer me ti ne voliš
sroe iz nedara.
Imam jednu želju,
da Ti Tvoja medna usta
kar jednom poljubim,
pa da se nikada
više ne probudim...

Zbogom romantika! Posebno skadar-lijska. Eno kratko noč je oživela na maskaradi »Cvijeta Zuzorić«, le da je nesreča hotela, da je prišlo do omenje-nega razgovora z lastnikom trgovine za ženske obleke baš na tej zabavi.

Izven plesnih prireditev je le uprizo-ritev »Borisa Godunova« malo močnej-še podrezala publiko v drugo plat. Edi-ni resni otok v morju zabav. Zdj se pa vode otekajo — post je potkal na vrata. Prehod v razcvetajočo se kon-certno sezono tvori »Plava ptica«, ki že teden dni z velikim uspehom gostuje v Beogradu. Za njo se bo razvrstila pre-cejšnja vrsta svetovnih virtuozov in pevcev, razen J. Kubelika, ki je prišel še za časa plesne sezone: vendar je pri-sostvovalo njegovemu koncertu do tisoč sedemsto ljudi. Za večje število bi bila dvorana premajhna. Prvi za »Plavo pti-co« pride Vaša Prihoda, potem violinist B. Hubermann, pianist Orlov in prima-dona pariške opere Marija Kuzmeca. Dogovori s Češkimi kvartetom niso uspešni. Pač pa bo gostovala zagrebška opereta. Koncem aprila poje Šaljapin. Menda so že danes razprodani vsi sede-ži, kljub izredno visokim cenam. Nedo-sežni Šaljapin — posebno za Ljubljano, ki se ni mogla meriti z Beogradom in Zagrebom, da bi plačala tri tisoč dolar-jev honorarja za večer. Mesto nje je prevzel Split to riziko, ki bo spričo svo-jeja velikega gledališča bržkone lažje plačal to vsoto.

Dopisi

BOROVNICA. Esperanto stalno napredu-je po celem svetu. Tudi v Sloveniji je ve-ter zanesel njegovo seme, ki je v Logat-cu našlo ugodna tla. Tam se je ukorenini-lo in kmalu poznalo poganjke. Najpreje se je za tem ustanovil na Vrhniki Esperantski klub, za tem na Rakeku in v Zireh. Vidi se, da so tla ugodna, ker se morejo kali esperantizma najti tudi že v Borovnici. Tudi pri nas smo se navzeli novega du-ha, v mnogih krogih se že pozovarjajo v esperantu, ker morejo zaostajati za drugi-mi, manjka le še nekoga, ki bi vso stvar vzel v roke in jo spremljal. Mislimo, da bi bil za to sposoben kak učitelj. Ovi-ro tvori strankarstvo, toda esperanto je za vse.

GOR. LOGATEC. V nedeljo smo imeli predavanje Zveze kulturnih društev. Pre-daval je Josip Zupančič »O borbi svobod-ne misli za odrešenje sloveštva«. Vkljub temu, da imamo v fari misijon, je bil obisk zadovoljiv. Poslušalci so z zanimanjem sle-dili izvajanjem govornika. Danes ob pol 8. zvečer priredi »dramatični odsek sokolske-ga društva veseloigro »Vdova Rošlinka«. Ker so vse vloge v najboljših rokah, je upati na lep uspeh.

KRANJ. V proslavo enoletnice obstoja priredi krajnska »Edinost« s sodelovanjem kvarteta »Ljubljanskega Zvona«, gg. Haf-ner, brata Grile in Šulc, dne 24. t. m. v gledališki dvorani Narodnega doma kon-cert z bogatim sporedom. Na koncertu na-stopi še tamburaški zbor, ki se lepo raz-vilja. Vabimo vse Kranjčane, da se ude-ležijo koncerta in materialno podpro dru-štvo, ki stremi po napredku in ima voljo za delo.

ZELEZNIKI. Slovensko bralno društvo priredi v Sokolskem domu na praznik 25. in v nedeljo 28. marca dramo: »Kajna«. Udeležite se predstave v obilnem številu, ker je polna nepetih prizorov, zlasti pa njen tragični konec.

BLED. Prostovoljno gasilno društvo Bled 2 je imelo dne 14. t. m. v gostilni Man-gart občni zbor, katerega se je udeležilo 30 članov Društva je bilo pod vodstvom na-čelnika g. Ivana Pangercarja v preteklem letu zelo delavno in je imelo 24 odborovih sej in izreden občni zbor. Priredilo je tudi več veselje v korist društva, ustanovilo svoj stavbni odbor in stavbni fond. Namerava si namreč postaviti nov dom, ki bo v po-snos društvu in v kras Bledu. Prejelo leto si je društvo naročilo pri tvrdki Neškudla v Ljubljani svojo zastavo, ki je zelo dra-gocena. Blagoslovljena bo dne 4. julija,

na kar že sedaj opozarjamo bratska dru-štva, da ne bodo prejevala na ta dan ve-selic.

JESENICE. Društvo obratnikov sporoča vsem svojim tovarišem sodnega okraja Kranjska gora, da je moralo vsled začas-no nastalih ovir praznovanje obrtniškega praznika preložiti na poznejši čas in sicer na 9. maja. Istega dne priredi društvo iz-let k tovarišem v Ljubno na Gorenjskem, kjer prebiva tudi naš priljubljeni tovariš Ambrožič, poznani branitelj obrtništva v našem gorenjskem kotu.

SV. MARJETA PRI RIMSKIM TOPLI-CAH. Ponovno se opozarja javnost, da se vršijo pri nas letno 4 živinski in dva kra-marska sejma po sledečem redu: Dne 21. marca živinski in kramarski sejem; v slu-čaj, da je isti dan nedelja, se vrši dne 22. marca sejem; dne 15. julija živinski se-jem; dne 7. septembra živinski in kramar-ski sejem in dne 9. oktobra živinski sejem.

SV. KRISTOF PRI LASKEM. Davkopla-čevalci strnite! Znano vam je vsem, da smo protestirali proti proračunu, ka-erega so voditelji: naše občine povzeli od 80 na 16 odstotkov. Proti temu povznanju smo vložili protest, ker smo se zavedali, da v današnjih razmerah, ko cene kmečkih pridelkov v splošnem padajo, ni umestno, nalagati previsoke davke. Omeniti moramo, da ta povizek še ne zadostuje našemu bla-gajniku Bantanu, ker je hotel na občinski seli dne 11. t. m. proračun povzati na-knadno za Din 100.000. Stavlja je predi-g: »Kdor je za občinske reveže, naj vstane!« Občorniki, ki so se zavedali zvitega pred-loga, smo glasovali proti; bilo nas je po številu 9. Ostalih 9 je glasovalo za, to-rej je moral župan odločiti, k je odločil v prid predlogu g. Bantana. Za predlog g. Bantana so glasovali med drugimi sledeči občinski odborniki: gg. Kurnik, Knez, Breč-ko, Napret, ki se običajno izražajo, da de-lajo v interesu občanov. Takoj po seli sem vprašal enega od menovanih, ali se zave-da, zakaj je glasoval. Odgovoril mi je, da za reveže, da bodo dobivali podporo. Ko sem mu pojasnil kratko, da je glasoval za povznanje proračuna v znesku Din 100.000, je strmel in se izrazil, da je kaj takega skoraj nemogoče. Upati je, da se nakane g. Bantana in Napreta zaenkrat ne bodo posrečile, ker smo v občini odborniki, ki upoštevamo splošne interese.

POLJČANE. Tukajšnje glasbeno društvo »Zvon« je priredilo 7. in 14. t. m. dramo »Lepa Vida«, ki je obkralj napopolni dvorano. Vse vloge so bile dobro zasedene. Omenim naj posebno Lepo Vdo, ki je bi-la podana s popolno dovršenostjo. Tudi njen oče, svetovalec Sodja, ter Alberto Gadolla in Kogoj so bili zelo dobri. Oste-le vloge, kakor grofica Gadolla, Kogajeva mati Ruša, Marjeta in oba mornarja so ugajali, manjka jim le še malo več samo-stojnosti. Odločeval se je pa pred vsemi Volpino, sluga grofice Gadolle, ki je po-kazal, da bi lahko obvladal tudi večje vlo-ga. Maske so bile izborne, režija in insce-nacija dobra. V kratkem bomo videli tudi »Legionarje«. — Prostovoljnemu gasilne-mu društvu v Peklu so meso venca na grob gospe Stolekar darovali: Po 100 Din: Neubold, A. Marini, I. Marini in Grobelšek; po 50 Din: Sima Bauman, Kobilček I., Dro-fenk, Malietich, Mahorič, Hartner, Mušič, Grobelšek ml. in Smrtnik; po 30 Din: Bre-gar, Rožman, dr. Hronovsky, Rabčič, G. Pukelj, Sterle, A. Mahorič; po 20 Din: P. Magerl, K. Magerl, Pukelj, Kresnik, Sima ml., Krolnik, Kavčič, Schweitz, Kuzler, An-toničič in gospa dr. Hronovskega; po 12 Din: G. Matušek; po 10 Din: Vute, Prešeren, Po-tišek, Hrastnik Karel, Strašek, Šumer, Ve-kuš, Čuček I. in gospa dr. Novosad; po 5 Din: A. Drofenik, 4 Din g. Turin, 2 Din M. Leskovec. Vsem iskrena hvala!

RAČE PRI MARIBORU. Preteklo nede-ljo se je vršil v gostilni g. Franca Lašiča na kočevstvu dobro obiskani redni leini občni zbor krajevnega organizacije SDS za Rače in okoliš. Predsedstvo je bilo po-novno poverjeno g. Alojziju Jaležu iz Rač. Pretresala so se razna važna gospodarska vprašanja, med drugim se je tudi sklenilo, da se zopet obnovi vprašanje nadelane no-ve prepotrebne okrajne ceste iz Rač v St. Janž na Dravskem polju in da bi od orga-nizacije posredovana nova pošta v St. Jan-žu prejemala in oddajala svojo pošto v Račah, ker bi bilo to jako ugodno tudi za občino Sv. Marjeta na Dravskem polju.

LJUTOMER. Gradbeni odsek našega So-kola se prav pridno giblje. Z vso vnemo se je lotil ureditve letnega telovadišča in reči moramo, da je poprej pušil travnik spremenil v gaj, ki čbta v par letih lepo senco. Zasedlo se je v celem 72 lip, na tisoč gaberjevih sadik, mnogo traja in pred domom okrasno grmičje. Lipi na obeh strah-nih vhoda na stavbščo sta posvečeni spom-niku obhiti poklenih prvih starost, br. dr. Chlopelca in Joska Rajka. V drevovalni okrog telovadišča pa so si člani izbrali in zasadi-li svoje lipe: prispevki gredo za gradbeni sklad. V kratkem se posav: ob cesti okraja, potem pa pride na vrsto spravljanje gradbenega lesa, čemer slede tesar-ska in mizarska dela. Vse kaže, da bo So-kolski dom na jesen uporaben. Tudi dram. odsek se je pričel gabi na novo ter pri-pravila zanimivo, veselo burko, na katero opozarjamo članstvo že sedaj. Po veliki noči pa nastop glasbeni odsek s pestrnim sporedom

Da najboljši je to znaj,
Colombo Ceylon čaj!

Justifikacija morilcev Zlahtiča in Čiča

Ogromno zanimanje ljudstva. — Čič in Zlahtič obešena.

Maribor, 20. marca.
Bilo je megljeno in mrzlo jutro, ko se je davi pred sedmo uro izvršila na prostornem jetniškem dvorišču mariborskega okrožnega sodišča dvojna justifikacija večkratnih mo-rilcev 42letnega Ivana Zlahtiča, mizarja z Brega pri Ptuj in 30letnega Franca Čiča, mizarskega pomočnika, doma iz Studencev pri Mariboru, zaposlenega pri Zlahtiču. Oba sta najbolj znana po peklenem zločinu — po roparskem umoru tročlanske Miklove rodbe v Studenčih pri Mariboru, izvrše-nem 11. decembra 1924.

Objava izvršitve smrtne obsodbe

Prošnja na Nj. Vel. kralja za pomilosti-tev je bila odklonjena. Včeraj popoldne sta bila obsojena obešena, da bosta danes zjutraj obešena. Točno popoldne so pripelja-li pazniki v pisarno jetniškega ravnatelja Zlahtiča in Čiča. V prisotnosti votantov nadsvet. Lenarda in okr. sodnika Kramerja in drž. pravdnika dr. Jančiča jima je sporo-čil predsednik senata, višji dež. sodni svet-nik Stergar, da je bila njuna prošnja za po-milostitev zavrnjena in da bosta v soboto zjutraj, po predpisih obešena, in sicer kot prvi Čič, kot drugi pa Zlahtič. Vse to sta oba mirno in hladnokrvno poslušala; nista trenila niti z očesom. Čič je bil še malo bolj ravnodušen kakor Zlahtič in je takoj prvi stopil k mizi in podpisal.

Na predsednikovo vprašanje, ali želite s kom govoriti, ali imata kako željo, je za-prosil Zlahtič predsednika, da ga obišče po-poldne v celici. Dodal je še, da z drugimi osebami in sorodniki, zlasti s svojo ženo noč govoriti. Čič, ki je brez sorodnikov, je edno sprejel ponudbo svojega zagovornika dr. Snuderla, da ga poseti v celici. Čič je izgedal precej dobro in je napravil vtis, da je vse notranje boje vesti pomiril. Zlahtič je izgedal slabše in je bil v obraz precej droben in blede. Kakor znano, je bil bolehen in je dobival ves čas svojega zapo-ra bolniško hrano.

Ivan Zlahtič

Zlahtič je trdovratno in odločno zanikal, da bi sodeloval pri umoru trgovca Rosenfel-da na kakršenkoli način in da tudi druge-ga pomagala Klaiča ne pozna. Nadalje je tudi do zadnjega zanikal, da bi s Čičem umoril Visenjakove. Priznal je le eno stvar. Izjavil je, da je oni kmet, katerega je on pred 2 mesecema obdolžil hudodelstva po-žiga, nedolžen. Kakor smo se informirali na narodnjem mestu, je drž. pravdnštvo že ustavilo postopanje zoper omenjenega kme-ta.

Poslednje ure dveh življenj...

Po razglasitvi izvršitve smrtne obsodbe so eskortirali orožniki ki so prevzeli var-stvo, oba v celice. Imela sta vsak svojo ce-livo, eno zraven druge. V celici, ki je bila po predpisih na stežaj odprta, je imel vsak mizo, posteljo, klečalnik z razpelom in par stolov. Ravnatelj jetnišnice g. Hohnjec je skrbel, da so potekle poslednje ure obema čim bolj udobno in olajšano. Obsojenca je frančiškam p. Pavel v četrtek zvečer spo-vedal, včeraj zjutraj pa obhajal. V željah sta bila oba zelo skromna. Tekom popo-dnevne in večera je spil Zlahtič štiri četr-ti, Čič pa tri četrte belega vina. Popoldne sta jedla samo beli kruh, Čič tudi močnato jed. Za večerjo si je želel zrezek, salato in čaj. Zlahtič spočetka ni hotel ničesar jesti, ko je pa slišal, kaj si želi Čič, je zaprosil tu-di on za isto.

Sprejeti nista hotela nikogar. Edino na njuno prošnjo je obiskal predsednik senata g. Stergar Zlahtiča in dr. Snuderl Čiča. Po-poldne in poslednjo noč sta prebela izred-no mirno in nista kazala niti najmanjšega znaka razburjenosti in notranjega nemira. Smatrala sta kazen kot samoumevno in se povsem udala v usodo, zlasti Čič je z glo-bokim prepričanjem in močno vero sklenil svojo življenjsko bilanco. Svojemu zagovor-niku je dejal, da je prepričan, da bo prišel takoj po smrti v nebesa. Zalostilo ga je, da nima sorodnikov, naker mu je dr. Snuderl obljubil, da bo vsako leto na dan Vseh svetnikov prižgal svečo na njegovem gro-bu. To je Čiča zelo razveselilo. Dasi je bil Zlahtič tudi miren in pripravljen, je še vedno iskal možnosti za pomilostitev. Skle-niti življenja vendar še ni hotel. G. Ster-garja je pri popoldanskem obisku prosil, naj telegrafira kralju za njegovo pomilostitev. O svojih sorodnikih ni hotel ničesar slišati. Izrazil se je, da mu je žal, da je nakopal svojim sorodnikom tako sramoto, ki bo le-žala na njih še 100 let.

Kmalu popoldne je prosil Čič za pisemski papir in spisal troje pismen, eno tudi na svo-jeja zagovornika. Zlahtič se je spočetka branil pisati svojim sorodnikom in je to storil, ko je vzedel, da Čič tudi piše. Sploh je Zlahtič v esem posnemal Čiča. Napisal je dvojce pismen, eno svoji ženi in drugo svo-jemu bratu v Mariboru. Drugače je prebil ostali čas in noč zelo zamišljen. Spal je bolj slabo. Čič pa je veliko čital predvsem knji-ga »Priprava za smrt«, ki mu jo je dal spo-vednik. Vlegel se je kmalu po osmi uri in pri čitanju dobro zaspal. Danes zjutraj ju je obiskal ob pol 6. uri spovednik, ki je Čiča tudi obhajal. Zlahtič ni izrazil te že-lje. Popila sta oba čaj. V molitvi z duhov-nikom sta živela zadnje minute...

Na morišču — Naval občinstva

Za današnjo justifikacijo je vladalo med prebivalstvom ogromno zanimanje. Pripe-ljali so se ljudje tudi iz drugih krajev, zla-sti iz ptujske okolice. Izdanih je bilo okrog 350 vstopnic, večina že včeraj dopoldne. Kakor se po mestu govori, so potem razne osebe po ulicah z vstopnicami trgovale. Že ob 5. uri zjutraj so pričeli prihajati ljudje pred sodnico. Vrata v jetnišnico so odprli

po šesti uri. Naval občinstva je bil tako si-len, da so straže komaj vzdrževale red. Kma-lu se je nabralo na prostranem dvorišču in na oknih poslopja do 600 moških oseb. Ven-dar se je posrečilo neki dami, ki je bila obešena v moško sportno obleko z rjavimi ga-mašami prisostvovati justifikaciji.

Dvojce vešal je bilo postavljenih tik pri glavni steni jetnišnice, tako da niso mogli videti kaznjenci dejanja samega. V zemljo sta bila zakopana 3 korake narazen stoječa dva močna rjava stebra, visoka 2 metra in pol. Na vrhu stebra je bil zabit železen klin z usedom za vrh. Pred stebrom pa le-sen podnožnik s tremi stopnicami. Rabelj Mausner se je med tem sprehal po hod-niku pred pisarno jetniškega ravnatelja. Njegov pomočnik Hardt je promenal pred vešali. Bil je zelo resen.

Jedro tragedije

Točno ob pol 7. uri se je zbral pred veša-li sodni dvor: predsednik višji sod. svetnik Stergar, višji sod. svet. Lenart, okr. sodnik Kramar, drž. pravdnik dr. Hohnjec ter sod-ni zdravnik dr. Zorjan. Takoj nato so prišli iz jetnišnice po stopnicah štirje orožni-ki, v sredini pa Čič. Spremljala sta ga du-

Franč Čič

hovnik in zagovornik dr. Snuderl. Čič je stopal s čudovito mirnostjo. Pred predse-dnikom Stergarjem se je poklonil, nato ob-šli in stopil na podnožnik pred stebrom. Krvnik Mausner je za stebrom naravnal zanjko okoli vratu, nataknil na železno klju-ko in spodenec z nogo podnožnik... Čič ves čas ni spremenil niti poteze obraza, ko-maj slišno je molil, dokler ni padel v neza-vest. Krvnik mu je pokrtil obraz z belim prtičem. Mučna procedura je trajala 3 mi-nute. Ob 6.41 je nastopila smrt. Občinstvo je stalo odkritih glav, nemo. Miren nastop Čiča je vzbudil v njih pomilovanje. Truplo so pokrili z belo rjuho.

Nato so stopili orožniki v Zlahtičevo celico. Zvezali so mu roke na hrbtu. Ko je stopil čez prag celice, je padel nenadoma z glavo naprej na tla in se ranil na čelo. Ko so mu takoj prinesli vode, je vzel sam v roke čašo in spil. Ali ga je prišla slabost ali kaj je hotel storiti se ne ve. V nezave-sti kakor se govori po mestu, se ni nahajal. Orožnik in paznik sta ga prišla pod paz-duho in za noge in ga sključena nesla na morišče. Glava mu je visela naprej, da ga ni bilo mogoče videti v obraz. Ko ga je tako zagledal Mausner, se je široko nasmehi-nil. Takoj mu je ovil vrh okoli vratu, mu dvignil glavo in nataknil vrh na železen žre-belj. Zlahtič je samo ta hip pogledal, nato zopet zaprl oči... V 4 in pol minutah je po konstataciji zdravnika dr. Zorjana nastopila smrt. Bilo je ob 6.51 uri. Pokrili so z rjuho še to truplo.

Po izvršenih justifikacijah so bili med občinstvom razdeljeni lepaki z besedilom smrtne obsodbe nad Zlahtičem in Čičem. Ko se je občinstvo razšlo, so sneli obe trup-li in ju položili v črno pobarvani rakvi. Nocoj so ju prepeljali z vozom Pogrebne-ga zavoda na poboško pokopališče.

Med žalostnim dejanjem je zvonil mali zvon v frančiškanski cerkvi...

Še eno Čičevo priznanje pred smrtjo

Čič, ki je bil včeraj skupaj z Zlahtičem justificiran, si je pred smrtjo hotel vest po-polnoma očistiti. Zato je dva dni pred ju-stifikacijo podal še eno izpoved, v kateri pojasnjuje umor Visenjakovih.

V Polenškaku pri Ptuj je bil Zlahtič do-bru znan s posestnikom Visenjakom, ki je veljal za premožnega kmeta. Leta 1923 pa so nekega dne, ko je bil Visenjak od-oten, našli njegovo mlado ženo, ki je šele par tednov popreje porodila krepkega dečka, in njeno mater umorjeni. Zena je imela več težkih ran, mati pa popolnoma razbito gla-vo in strel skozi vrat. Umor je bil do ne-davna še nerazjasnjen, dasi se je med ljud-stvom takoj po Zlahtičevi aretaciji utrldo prepričanje, da ima tudi ta umor na vesti sam Zlahtič. Sedaj pa je Čič tudi ta umor priznal in izpovedal, da ga je zasnoval Zlahtič, izvršila pa sta ga oba skupno.

Kritični dan sta se podala skupno k Vi-senjakovim. Ko sta nekaj časa mirno go-vorila z obema ženama, ki sta bili sami do-ma, je Zlahtič nenadoma potegnil samok-res in oddal na staro strelko. Kroglja je zareda na vratu in ji zadala smrtno nevar-no rano. V istem trenutku je Čič navil na ženo posestnika in ji v dolgim, je v na-prej pripravljanim nožem zadal več ran, ta-ko da je obeležala na mestu mrtva. Nato sta skupno premetala vse stanovanje ter po-brala denar in razne druge vrednosti. Ko sta že odhajala, je opazil Čič, da se starka se giblje. Opozoril je na to Zlahtiča in ga pozval, naj starki popolnoma upihne luč življenja. Zlahtič se je nekaj časa obotavl-jal, končno pa je pozval Čiča, naj jo še parkrat zabode z nožem. Čič je odšel nato v sobo, kjer je slučajno našel sekuro ter z njo starki hladnokrvno razbil lobanjo.

O nadaljnih umorih, katerih dolži ljud-stvo Zlahtiča, Čič ni vedel ničesar povedati. Tako je med ljudstvom splošno razširjeno prepričanje, da ima Zlahtič na vesti tudi umor posestnice Nerat na Ptujski gori in nekega 17letnega fanta, ki je bil takrat slu-čajno navzoč pri Neratovih. Značilno je, da je živel Zlahtič z Neratovo v intimnem prijateljstvu. Tudi umor meštarka Kumer-ja, katerega truplo so našli leta 1923, v rib-niku v Rogoznici pri Ptuj, pripisuje ljud-stvo Zlahtiču, ki bi imel tako na vesti kar 11 umorov. Posebno značilno je dejstvo, da je živel Zlahtič z vsemi svojimi žrtva-mi v dobrem prijateljstvu, kar ga je tu-di tako dolgo varovalo pred vsakim sumom.

Darujte za Sokolski Tabor!

Našim rodbinam priporočamo
KOLINSKO cikorijo
Izvrsten pridelek h kavi.

ČRNI ANGEL

Ta velfilm je bil do sedaj predvajan v Evropi samo v Berlinu in te dni v Zagrebu. Skoro bo tudi v Ljubljani, ko bo tretje mesto v Evropi, ker se predvaja ta dragoceni film. Uprava kina »Ljubljanski dom« se bo potrudila, da bo film prikazal v okviru, kakršnega mu je dal Berlin in Zagreb, ker je pomnosa, da more nuditi kot tretji kino v Evropi ta velfilm svoji občini ova cem

stava nudi obiskovalcu velik umetniški užitek. Razstavljena dela izražajo globoko umetniško silo nadarjenega umetnika. Že prvi dan je imela razstava za mariborske razmere skoro nenavaden uspeh. Najboljši deset del je bilo takoj po otvoritvi razprodanih, a tudi za ostale vlada veliko zanimanje. (I. Trstenjak) k izrednemu uspehu iskreno čestitamo, občinstvu pa priporočamo, da si razstavo, ki je odprta še danes, ogleda.

a— Izobraževalno društvo napredno trgovske in obrtne mladine v Mariboru priredi s tamburaškim zborom danes ob 14. v slučaj lepega vremena izlet. Zbirališče v Narodnem domu.

a— Karambol dveh avtomobilov. Na Jožefovo, okrog 16. ure, se je na vogalu Sodne in Wildenreinerjeve ulice pri lišni dr. Pipuš pripetila avtomobilska nesreča, ki sicer ni zahtevala človeških žrtv, pač pa je povzročila veliko materialno škodo. Po Wildenreinerjevi ulici je vozil grof Herberstein s svojim velikim dirkalnim Fiat-avtom in pasiral Sodno ulico. V istem trenutku pa je pridrvel po Sodni ulici navzdol štridesedeletni osebni avtomobil, ki ga je sofaril baron Adam iz Čakovca. Zavoril je z vso silo v zadnji del Herbersteinovega avtomobila, tako da se je ta trkiral z vrnil in ga vrzel kakih osem metrov nazaj. Pri udarcu se je močno poomil sprednji del Adamičevega avtomobila s strojem vred, tako da se je vnel bencin, ki je eksplodiral z močnim pokom. Dirkalnem avtomobilu Herbersteina je polomil zadnja kolesa. Nobenemu obeh vozačev se ni pripetilo nič hudega. Na kraju nesreče se je kmalu zbrala gruča radovednežev, ki je opazovala polomljena vozila.

a— Tatvina. Včeraj zjutraj je bila ukradena v restavraciji na glavnem kolodvoru nekemu dijaku suknja, ostal pa je na obešalniku strgan dežni plašč. Kasneje je izvolala policija njegovega lastnika, ki pa je odšel iz restavracije, kakor trdi, brez plašča.

a— Moderne romane v raznih jezikih, vse znamenite književne novosti, lepovalne in znanstvene, izpopolnjuje Ljudska knjižnica v Narodnem domu ob četrkih in sobotah zvečer ter v nedeljo dopoldne. Istotam se sprejemajo tudi člani Vodnikov družbe.

a— Požar. Na Pobrežju pri Mariboru je v petek ponoči začel goreti kraj slame. Mariborski gasilci, ki so bili obveščeni o požaru, so takoj odrinili na kraj nesreče in ogenj kmalu pogasili. Najbrž se je vnela slama po neopretnosti.

Iz Celja

e— Usmiljenim srcem! Tukajšnja drž. krajevna zaščita odda v poštno hišo zdravo 15 let staro deklico, ki je doživela mesto šolo. Deklica je brez staršev in bi jo kdo lahko vzel za svojo. Informacije se dobe pri državnih krajevnih zaščitah dece in mladine v Celju.

e— Celjsko gledališče. V petek, dne 19. t. m. je gostovala v Celju ljubljanska opera s Puccinijev »Tosco«. V napovednem gledališču je vladalo praznično razpoloženje, po vsakokratnem dejanju pa je občinstvo drage ljubljanske goste klicalo: »opetovano pred zastor ter jih pozdravljajo z naravnost frenetičnim aplavzom. Odlični člani ljubljanske opere, ki so to pot nastopili na celjskem odru, so se lahko prepričali, kako hvaležno jim je celjsko občinstvo za izredni umetniški užitek. Splošno se izraža želja, da bi se vršilo gostovanje ljubljanske opere vsaj enkrat na mesec. Med tretjim dejanjem je začelo nad večno lučjo tleti razpoloženje ter se je lotila občinstva že gotova nemirnost. Z veliko spretnostjo je g. operni pevec Knitl sredi svojega igranja zatrl ogenj ter s svojim nastopom odstranil vsako nevarnost pred večjo paniko.

e— Smrtina kosa. V Celju sta umrli dne 19. t. m. ga. Josipina Hackel, žena poštnega nadkontrolorja v p. v 64 letu starosti in ga Ana Novak, zasebnica v 87 letu starosti. Ta mesec ima smrtina kosa bogato žetev zlasti med stariimi ženicami. N. v. m. p.

e— Redni letni občni zbor gremija trgovcev v Celju je sklican za petek, dne 26. t. m. ob 7. zvečer v malo dvorano »Narodnega doma«.

e— Aretacija. Celjska policija je prišla in spravila na varno nekoga R. iz Zdob, občina Pleterje pri Brezicah, ker je prodajal medene prstane za zlato. Kupil jih je v Zagrebu ducat za 5 Din. Prodajal pa komad po 150 Din. Ta dobičkanosna kupčija mu je šla v krajih na Hrvaškem lepo od rok. Poskusil je tudi v Celju, kjer mu je pa splošna naravnost v čempus.

e— Redni letni občni zbor k. o. SDS v Celju se bo vršil v torek, dne 23. t. m. ob osmih zvečer v mali dvorani »Celjskega doma« s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo odbora; 2.) Volitev novega odbora; 3.) Poročilo m. n. r. gospoda dr. Kramerja in 4.) Slučajnosti. Udeležba za vse člane obvezna.

e— Izlet k. o. SDS za Celje-okolice na Ostrožno se bo vršil v četrtek dne 25. t. m. Zbirališče ob 2. popoldne pri Narodnem domu. Vabijo se tudi sodelavci in sodelavke organizacije. Izlet se bo vršil samo v lepem vremenu.

e— Nekaj za smeh je hotel napisati v svoji nevednosti, a tudi zlobnosti celjski poročevalec »Slovenec«, a se je pri tem zopet temeljito blamiral. Z ozirom na neresnične napade na demokratiški občinski klub približno stvarno samo sledeča dejstva: Poslovnik, ki dela sedanjí čas občinski opoziciji toliko preglavice, ne izvira iz nemške dobe, ampak je bil sestavljen in sprejet v prejšnjem slovenskem občinskem svetu soglasno. Za nje je torej glasovala tudi velika večina sedanjega občinskega zastopa, med njimi dr. Ogrizek. V personalnem odseku demokratiški klub nima prav nobenega »slavnoznane« jugoslovenskega kvoruma, ker je 4 pač več kakor 3. Med tremi demokratiškimi člani pa je tudi predsednik odseka, ki k večjemu dirimira. Da predlog o izvolitvi odseka za reformo občinske uprave, ki se je ob priliki proračunske debate sprejel soglasno, torej tudi z glasovi demokratiškega kluba, ni prišel takoj po prvi seji, ko je bil sprejet, iz odseka v plenum, je zakrivila opozicija sama, ker je napravila dotično

Najceneje se oblečete

1715 v trgovini

J. Tomšič, Sv. Petra c. 38

Obleke (ševijot) lepe od Din 180 — naprej
Marinarske za fantke Din 90 —
Velika izbira moških srajc in kravat po
po znižanih cenah!

plenarno sejo nesklepčno. Demokratiški klub v celjskem občinskem zastopu še nikdar ni trdil, da je v številčni premoči. Znal si je pa s svojim stvarnim delom v odsekih in v plenumu ustvariti tako pozicijo, da so bili vsi predlogi, njegovi kakor tudi iz odsekov, sprejeti po večini soglasno. Tudi soglasno sprejeti proračuni zadnjih štirih let pričajo nelzpodbitno, da je bilo demokratiškemu klubu v občinskem svetu samo za stvarno delo. Zakaj demokratiški klub naenkrat ne uživa teč tistega zaupanja ostalih strank, katero so mu izkazovali vsa zadnja leta, je pa itak dovolj znano. Zato da je imel demokratiški klub v zadnji dobi le prav malo prilike prisvajati si predloge opozicije, ako bo v bodoče v tem oziru bolje, bo to le v korist celokupnemu gospodarstvu celjskega mesta.

Priporoča se najcenejši nakup spomladanskega blaga v največji izbiri pri tržnici

JOS. SNOI, menaštarna in modna trgovina
1473-a-II Ljubljana, Prešernova ulica

Iz Trbovelj

t— Na Ljudski visoki šoli se bo vršilo danes ob 14.30 nadaljevanje predavanj g. Antona Podbevška iz filozofskega področja. Trboveljsko občinstvo vabimo, da se udeleži predavanja v čim večjem številu.

t— Člani krajevnih organizacij SDS v Trboveljah se opozarjajo, da se bo vršilo danes ob 16. popoldne o Sokolskem domu člansko zborovanje. Kot zastopnik centra se ga bo udeležil g. Fran Majcen iz Ljubljane. Dolžnost vsakega člana krajevnih organizacij je, da se zborovanja zanesljivo udeleži.

t— Odborniki in skupniki k. o. SDS za Hranstnik in Dol se pozivajo, da se udeležijo današnjega sestanka ob 15. popoldne pri Dolinški.

t— Zaradi včerajšnje seje Bealovske skladnice v Trboveljah je odpadla za včeraj sklicana seja gerentskega sosveta. Vršila se bo zato v torek 23. t. m. ob isti uri in z istim sporedom.

t— Preračun trboveljske občine še vedno ni rešen in je občina na ta način v velikih skrajšicah, zlasti še ker je reducirano tako veliko število delavstva. Poleg tega pa so tu socialne naprave, ki nujno čakajo na svoje oživitvorenje, tako da si brez njih normalnega poslovanja občine niti misliti ne moremo. Kdo naj prevzame za tako početje odgovornost? Gerent g. Vodušek je že opetovano urgiral in zahteval rešitev, toda na finančni delegaciji v Ljubljani se bržkone ne menijo dosti za razmere v občini, ker prihajajo slične pritožbe tudi od drugih.

t— Seja krajevnega šolskega sveta v Trboveljah se bo vršila jutri 22. t. m.

Brez mnogo reklame

je vsakomur znano, da se najceneje in najbolj kupijo pomladanske obleke, površniki, predvsem pa obleke za otroke samo v naši detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. v. 2.

Za Veliko več poleg razpisanih nagrad se posebej cene.

Konfekcijska tovarna

FRAN DERENDA & COMP.,
Ljubljana. 1702

Pri protinu odelčnosti in sladkorni boleznali izboljša ravnanje »FRANCJOZEFOVA« grenčica delovanje žlečca in črev in trano pospešuje prebavljanje. Raziskovalci na polju zdravstva o izmenjavanju tvarine izjavljajo, da so dosegli z »FRANCJOZEFOVO« vodo slajne uspehe. D.b. se v lekarnah in drogerijah.

Pri sladkornosečni griži

(diabetes mellitus) zabranjuje RADENSKA VODA nevarno acidosis in povzročuje alkalidacijo prekomerne kisline krvi.

Prstani

F. CUDEN, Prešernova 1.

Na prošnjo trdke Au.

Sultan Constantinople se prodaja

86 komadov pravih

perzijskih preprog

katerih naslovnik ni pravočasno prevzel.

Prodajo se tudi poedini komadi dnevno od 9—12 in 2—6 v skladišču špedicije

I. Ranzinger. Prodaja prične v ponedeljek zjutraj.

1734-a

Sport

Primorje : Hermes 4 : 1

Predčasno prekinjena tekma.

Finale tekma za Kristerjev pokal, ki se je vršila na praznik na igrišču Ilirije, ni bila nikakoli propaganda za naš nogometni sport. Sodnik, ki nikakor ni bil kos svoji nalogi, vsled svoje neodločnosti ni znal prebiti surove igre ter jo je prekinil že v prvem polčasu, ker pač ni bilo več izgleda, da bi se po prvih surovostih mogla razviti normalno. V tem oziru je skoraj vse odvisno od sodnika. G. Fink, ki je iz neznanih vzrokov dolgo časa pavziral, ni pokazal one odločnosti, brez katere ne more nihče postati dober sodnik. Šlo je za finalno tekmo med dvema kluboma, od katerih je eden, Hermes, že večkrat pokazal, da se zna prav dobro braniti. Pričakovati se je torej moralo, da bo igra precej ostra, vsled česar je bilo pač potreba določiti bolj odločnega in verzanega sodnika kot je g. Fink. V konfliktu na polju se je vmešavala še publika in zmešjava je bila gotova. Da je sodnik v taki situaciji prekinil igro, je bila ena redkih njegovih pravih odločitev.

Kar se doseženega izida tiče, se mora reči, da je z ozirom na razmerje moči obeh moštev upravičen. Akademiki so bili zlasti v kombinaciji svojih napadov mnogo bolj šli. V tem oziru se je odlikovala zlasti tranja napadalna trojica. Erman je zopet pokazal svoje lepe napadalne zmožnosti. Krilska vrsta, ki ima v Buljeviču močno oporo, je ugajala, v obrambi se je sicer opazalo, da manjka Birsca, vendar pa se njegovemu namestniku Slamiču ne more očitati prevelikih napak.

Hermes, ki je bil v zadnjem času v precej slabši formi, se je nekoliko popravil. Zlasti defenzivno je napravil ugoden vtis, kar je v prvi vrsti zaslug obrambne trojice. Krilska vrsta je razočarala, v napadu pa je manjkala skupna igra, ki je eden glavnih pogojev za uspešno delovanje napadalne vrste.

Scortali so za Primorje Erman 3, Glavič 1, za Hermes Klančnik iz off side.

Ni še določeno, kdaj se bo tekma nadaljevala. Pričakuemo, da bodo sodnik in obe moštvi ob tej priliki znali varovati ugled našega sporta ter da ne bo več prišlo do neljubih incidentov, ki odbijajo sportno občinstvo, ki ne spada med klubske fanatike.

Današnje prvenstvene tekme

SK. Ilirija : SK. Slavija. To prvenstveno tekmo bo izvajalo Ilirija brezdomno v svojo korist, vendar je interesantno opazovati, kako se skušajo naši najmlajši klubi v bojih z močnejšimi nasprotniki braniti ter doseči čim boljše rezultate. V zadnjih tekmah je Slavija dokazala, da se je letos precej dvignila. Tekma se odigra na igrišču SK. Ilirije ter prične ob 10.30 uri.

ASK. Primorje : SK. Sloven. Prvi tekme med navedenimi kluboma so bile vedno interesantne, posebno poslednje, ker ni skazalo tako ostrega značaja, kakor tekme med ostalimi moštvi. Slovenovo moštvo je znano kot eno najbolj ambicioznih in živahih. V tekmi proti Jadranu je iznenadilo s svojo dobro igro, le v tekmi proti prvakovi je zopet popustilo. Tekma se odigra na igrišču ASK. Primorje ter prične ob 14.30.

SK. Jadran : ZSK. Hermes. Tudi med tema kluboma odigrane tekme so bile dokaj zanimive že z ozirom na to, da so si bile sile skoro enakovredne. V zadnjem času je sicer Hermesovo moštvo precej popustilo, vendar kaže še vedno veliko bojevitost. Tudi ta tekma se bo odigrala na igrišču ASK. Primorje, Dunajska cesta, s pričetkom ob 16.15.

SK. Jadran rez. : SK. Hermes rez. Tekma med navedenima rezervama se odigra dopoldne ob 10.30 uri na igrišču ASK. Primorje.

Ilirija : Primorje

Danes dopoldne ob 11. se vrši na prostoru Atene zadnje kolo mladinskih pokalnih tekem, v katerem si stojita nasproti družini Ilirije in Primorja. Ilirija, ki je pokazala v zadnji tekmi proti Ateni visoko formo, gre v boj kot sigurni favoriti. Kljub temu pa, da je zmaga že v naprej zagotovljena, obeta biti igra jako zanimiva in napeta, ker se je družina Primorja izkazala za jako odporno ter bo sigurno napela vse sile, da odnese proti svojem staremu rivalu čim častnejši rezultat. Ker je to zadnja tekma tega pokalnega turnirja v Ljubljani — finalna tekma se vrši namreč v Mariboru — je želeli, da se odzovejo ljubitelji hazene v čim večjem številu, da dajo s tem naši mladini dovolj moralne vzpodbude in opore za njeno nadalnje delo v procvit našega sporta. — Vstopnina 3 Din za mladino in dijake, 5 Din za vse ostale.

Hazena Atena : Primorje 12 : 1 (7 : 1). Na praznik se je vršila na igrišču mladinska pokalna hazena tekma med družinama Atene in Primorja. Zmagala je družina Atene, ki je pokazala pravo lepo igro, ki se je v mnogem razlikovala od one v nedeljo proti Iliriji. Primorjanski družini se vidi, da ni mnogo trenirala, vendar pa se je borila požrtevnovalno.

Službene objave LNP. V četrtek, dne 25. III. se odigra 1. kolo pokalnih tekem za pokal LNP. In sicer nastopijo: SK. Ilirija : SK. Slavija in SK. Svoboda : SK. Sloven. ASK. Primorje : ZSK. Hermes odigra ta tekmo dne 2. V. 1926. Drugo kolo in finale za ljubljansko okrožje se bo določilo naknadno. S tem se razveljavljajo dose danji v to svrhu določeni termini. Sporoka se vsem klubom LNP, da se z ozirom na proslavo petnajstletnice SK. Ilirije odgodi tekmovalje za olimpijski fond določeno na dan 9. V. 1926. na poznejši čas. — Z ozirom na proslavo petnajstletnice SK. Ilirije se pozivajo vsi ljubljanski klubi, da od 9. do 16. maja ne prirejajo nikakih nogometnih tekem. — LNP.

Nogometne tekme v Sloveniji. SK. Ptuj : Merkur 4 : 2 (0 : 2). Prvenstvena tekma med imenovanimi kluboma, igrana v Mariboru, je prinesla nepričakovano zmago gostov. ISSK. Maribor : SK. Celje 4 : 2 (1 : 2). Mariborčani zmagajo v Celju v prijateljski tekmi po lepi igri. Svoboda : Maribor rez. 2 : 1 (2 : 1). Prvenstvena tekma rezerv obeh klubov, pri kateri je Svoboda nastopila z večino igralcev iz prvega moštva (1).

Včerajšnje tekme na Dunaju. Prvenstvena : Wacker : WAC 4 : 2 (1 : 2). Pokalni : Amateure : Cricketer 11 : 0 (3 : 0). Vienna : Admira 2 : 1 (1 : 1).

Za cross country prvenstvo Slovenije v nedeljo 21. marca se določajo sledeči sodniki: Vrhovni sod Gorec, Vodišek, San-

BISCOT

najboljši francoski komik - neprekosljivi kralj komikov kot

PISKROVEZEC v imeitnem vefilimu „Lažni grof“

Napeto zanimiva vsebina polna romantike, ljubezni in pustolovčin — Velikanski potres — Eksplozija ladje na odprtem morju — Krasni naravni posnetki — Izvrstna igra — Bogata oprema — Lepi igralci. — Vsled ogromne dolžine filma (vse 4 epohe neskrjane v enem delu) predstave točno ob

3., 5., 7., 9.

Prednaznanilo: „ONE, ki jih ne pozdravljamo“.

V glavnih vlogah Lya Mara in Alfons Fryland.

ELITNI KINO MATICA vodilni kino v Ljubljani

Telefon 124.

Žalne kostume

plašča in obleke dobite vedno prav ugodno p i

F. Lukič, Pred Škofijo 19.

Damske kostume

popoldne od Din 400— do 750—
r. zne damske perilne obleke od Din 75—
naprej. Oiroško obleke mornarske iz
ševijot ter razne suknje e sportne in perilne
od Din 25— do 250— nudi 86-3

F. in I. GORIČAR, Ljubljana

Sv. Petra c. 29

Sv. Petra c. 29.

cin Savo in Danilo, ing. Debelak; časomerilci in sodniki na cilju: Gorec, Brumat, S. Sencin, Vodišek, Slamič L.; sodniki na progi: Fink, Kandare B., Švigelj, Ludvik, Balczar, Rybač, Jernejčič, Lukežič, Stepinšek, Stepinčič, Vindič, Bašin, Smrzu, Baltič, Letnar, dr. Vučina, Starter Sanein D., zapisničar Kump G.; zdravnik: dr. Mayer in dr. Perpar. Vrhovni reditelj in oglaševalec J. Weibl; zastopnika podsaveza ga. Pajnič in g. Letnar. Sodniki na progi in 10 rediteljev morajo biti na igrišču ob 7. uri, ostali sodniki in tekmovalci pa ob 9.30 uri. Start in cilj na igrišču ASK. Primorje. — Načelnik.

ASK. Primorje (Nogom. sekcija). Seja sekcijejskega odbora jutri, v ponedeljek, ob 20.30 v Narodni kavarni. — Tajnik I.

ASK. Primorje (Uprava sp. prostorov). Jutri, v ponedeljek, ob 20.30 seja v klubskem lokalu. Pozivajo se na isto vsi gg. odborniki. — Blagajnik.

ASK. Primorje : ISSK. Maribor. V četrtek, 25. t. m. gostuje v Ljubljani ISSK. Maribor, ki bo odigral prijateljsko tekmo z ASK. Primorje. Maribor je svoje moštvo spopolnil ter je dosegel svojo staro formo. To bo v Ljubljani letos prva tekma z zunanjim klubom.

Tenis sekcija SK. Ilirija razglašja, da se vrši vpisovanje za letošnje sezijo dne 22. in 23. t. m. ob 18. do 19. ure v damskem salonu kavarne Emona. Naknadne prijave naj se pisмено naslove najdalje do 25. t. m. na g. Mirona Bleiweisa, Dalmatinova 1. V teh prijavih naj se tudi navede, v kateri partiji in ob katerih urah se želi igrati. Pogoji za sprejem so: 1. Članstvo SK. Ilirije. Nove prijave za pristop se sprejemajo tudi pri vpisovanju 2. Sezijijski prispevek 300 Din. Sezijijski prispevek za šolsko mladino znaša 150 Din. 3. Vsaka partija bo igrala trikrat na teden po dve uri. — Načelnik.

SK. Ilirije nogometna sekcija. Naraščajsko moštvo igra danes ob 15. uri ob ugodnem vremenu tekmo s SK. Mladika na igrišču Ilirije. — Seja načelstva v ponedeljek ob 20. uri v kavarni Evropa. — Načelnik.

Čakovečki SK. : Ilirija. Kot prvega zunanega gosta v letošnji nogometni sezoni sprejme Ilirija na praznik 25. t. m. Čakovečki SK., opetovanega prvaka province za grškega podsaveza. Moštvo je doseglo pravkar lepe rezultate proti mariborskim vodilnim klubom (proti Rapidu 4 : 2, proti Mariboru celo 6 : 0) in utegne biti torej tudi za Ilirijo opasen protivnik. — O Veliki noči igra Ilirija dve tekmi z grškim prvakom SK. Sturmom.

Akademska SK. hazena (Zagreb), ki jo smatrajo poleg Beogr. SK. za najmočnejšo hazensko družino v državi, gostuje na praznik 25. t. m. v Ljubljani, da odigra prijateljsko tekmo s hazeno Atene.

OBLEKE

za spomladansko sezijo, po globoko znižanih cenah pri poroča trdka

Ložar in B'zjak — L'ubljana,

Sv. Petra cesta štev. 21.

Vreme

Vreme v drugi tretjini marca je postalo stanovitneje.

Prav tako je razmeroma stanovitno po ostali Evropi. Ves teden je preplaval Evropo hladni zrak s severa; dovajala ga je severna zračna struja deloma s severnega dela Atlantskega oceana, odkoder je obilaval zapadno Evropo, deloma s Severnega Ledenege morja, odkoder je segel preko Finske in Rusije. Zato je bilo v vsej Evropi ves teden razmeroma hladno, na zapadu radi vpliva Atlantskega oceana seveda manj nego na vzhodu, kjer se je dovršila ta toden prava preplava mraza. Mrzli val je segel tudi do Črnege morja in vsa Rusija ima zopet temperaturo pod ničlo, povprečni okrog 10 stopinj C. ponekod na celo do 20 stopinj C. Na mnogih krajih severne polovice Evrope je znova snežilo, najbolj pa je snežilo v Rusiji, kjer je padlo domala povsod precej novega snega. V Rusiji nimajo tedaj o pomladi še nikakega sledu.

Zopet je na najugodnejšem južna Evropa, kjer vlada povsod že prava pomlad, povečini z mirnim solničnim vremenom.

Ves teden se ni pojavila niti ena nova depresija v območju Evrope; odkar je pričetkom tedna odjadral zadnji veliki vrtnec nizkega zračnega tlaka preko severne Rusije tja onstran Urala, da nadaljuje svojo pot ob sibirski obali proti vzhodu, je zagospodoval nad vso Evropo visok zračni tlak, ki se drži velikankega predela visokega zračnega pritiska, obvladujočega osrednjo in zapadno Azijo. Nasprotno pa leži nasevernejša Amerika pod nizkim zračnim tlakom. V petek je napisala dunajska meteorološka centrala poročilo o tej vremenski situaciji in pristavila prognozo, da tak položaj zagotavlja srednji Evropi še nadalje sedanjemu slično hladno vreme.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Večinoma nejasno. Sneg ob severozapadnem robu Alp ni izključen. Mrzlo, severovzhodni vetrovi.

PARK-HOTEL LAURANA (Abbazia)
Prvo azredna hiša novo češkoslovaško ravnateljstvo, krasen pogled na morje. Cena „en penslon“ od Lit 45— do 75—
130-a Ravnatelj: Frant Válek

Posojilnica v Vojniku, reg. zadr. z neom. zav. vabi na

29. redni občni zbor

ki se vrši dne 23. marca 1926 ob 15. uri v uradnih prostorih posojilnice.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o uporabi čistega dobička.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Nasveti.

Občni zbor je sklepčen, če je zastopan vsaj dvajseti cel zadužnikov. V nasprotnem slučaju se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, ki sklepa pravomocno pri vsakem številu deležev.

Načelstvo.

Iz življenja in sveta

Newyorško pismo

Stavka. — Nov senzacionalen proces na vidiku. — Koper plesalke v šampanju. — Ameriške avanture princa Windischgrätzja.

New York, v marcu. Ogromna stavka premogarjev v rudnikih antracitnega ali trdega premoga, ki je trajala pet mesecev, je končno končana. Stavka se je pričela dne 1. sept. 1925. Delavci, ki niso s to stavko dosegli skoro ničesar v svoj dobrobit, so se vrnili te dni na delo. Med premogariji in delodajalci je podpisana nova pogodba, ki ostane polnomočna tekomo dobe petih let. — Izza leta 1902. je bila to največja stavka premogarjev v ameriški Uniji. Kljub svojim ogromnim dimenzijam je potekla povsem mirno. Vrednost stavke je bilo brezposelnih 159.000 premogarjev in 828 rudnikov je prenehalo z obratom. Strajkujoči premogariji so izgubili na mezdah dnevno 1.150.000 dolarjev. Izguba na produkciji premoga je znašala dnevno 266.000 ton. Med strajkujočimi je prizadetih tudi prično število Slovencev.

Ameriki se zopet obeta sodna obravnava, ki ne bo morda nič manj senzacionalna od famoznega opičjega procesa v Daytonu. Litvinec Anton Bimba iz New Yorka urednik in predavatelj, je imel te dni v Brocktonu, v državi Massachusetts, predavanje, tekmo katerega je med drugim tudi izjavil, da ni Bog ustvaril ljudi, temveč da so ljudje ustvarili božanstva. In puritanskim bigotom in hipokritom je bilo to dovolj. Prebrskali so brž stare zakone ter privlekli na dan tristo let staro postavo na podlagi katere bodo uvedli proti litvinskemu novinarju sodno preiskavo. — Zanimanje za ta proces je ogromno: v Brocktonu so bile že pozvane policijske rezerve, ki bodo vzdrževale red ob navalu občinstva, ki bo prispelo od vseh strani Zedinjenih držav. Kot branitelj obtoženca se je že prijavil slavni newyorški odvetnik Dudley Field Malone, ki je zagovarjal tudi profesorja Scopesa v znanem opičjem procesu v Daytonu.

New York, ki je v očeh ostalih prebivalcev Zedinjenih držav prava Sodoma in Gomora, ima spet svoj škandal, če hočemo to stvar sploh tako imenovati. Earl Carroll, lastnik sijajnega gledališča na newyorškem Broadwayu, je priredil te dni kakim trem stotinam svojih ožjih prijateljev in prijateljic gledališko party ali zabavo, ki se je izpremenila v pravcati bakhanal. Po polnoči, ko je bila končana predstava in je odšlo občinstvo iz gledališča, so nastopile na odru pred zbranimi gosti mlade plesalke, plesoč zadnjo novost (ali norost?): charleston. Ker pa jih je pri plesu menda tudi ovirala obleka, so jo enostavno odvrle, da so lažje izvajale svoje graciozne kretnje. Toda to je bil samo uvod. Ko so odstopile plesalke, so prinesli na oder koralno banojo, katero so napolnili s šampanjem. Ko je bila kopeli pripravljena, je

stopila na oder krasna dvajsetletna plesalka Joyce Hawley, odeta s sijajno japonsko kimono. Z ljubkim nasmehom in poklonom je odvrгла kimono, stopila v svojem Evinem kostimu v banojo ter

Plesalka Joyce Hawley

se pogreznila v peneci se šampanjec, ki so ga gostje v naslednjih par minutah izpili do zadnje kaplje... Stvar je izzvala v New Yorku in splošno po Zedinjenih državah velik halo. Zdaj se o tem dogodku mnogo pisari: izzval je mnogo ogorčenja, pa tudi mnogo smeha in nebroj robatih šal. Finis te komedije pa bo najbrž doigran pred policijo, ki se je začela zanimati za stvar ter je že uvedla tozadevno preiskavo. Se nekaj, kar bo morda zanimalo širšo slovensko javnost: Newyorško časopisje se bavi na dolgo in široko za afero madžarskih falzifikatorjev in ob tej priliki pridobuje policijske rekorde, ki jih ima newyorška policija glede notorično faliranega princa Windischgrätzja. Ko je princ odšel z rusko-ja ponskega bojišča, se je pripeljal s parnikom preko Pacifika v San Francisco,

od tam pa z vlakom v New York. V New Yorku je občeval večinoma na Bowery, to je v mestnem delu, kjer imajo svoje brole in špelunke zločinci, vlačuge in podobna sodrga, ki se boji dnevne luči. Tam se je udeleževal popivanja in pretepotov in je ob neki priliki smrtno obstrelil nekega mulata, na kar ga je policija odtirala uklenjena v zapore. Windischgrätz je apeliral iz zapora, ko se mu je izkidal alkohol iz glave, na razna vplivna mesta, in končno se je posredovanju avstrijskega poslanika in avstrijskega generalnega konzula v New Yorku posrečilo, izposlovati princu svobodo. Kakor je videti, je torej notorični aristokrat že uganjal svoje avanturistične eskapade v vseh delih sveta.

Coolidgeov oče na smrtni postelji

Kakor poročajo angleški listi iz Washingtona, je pričakovati skorajšnjo smrt polkovnika Johna Coolidgea, očeta predsednika Zedinjenih držav. Pred nekaj meseci se je moral 81letni starec podvreči težki operaciji in od takrat se še do danes ni prav opomogel. Preds. Coolidge je bil nujno pozvan k umirajočemu očetu v Plymouth.

Pariško pismo

(Sprevod kraljice kraljice. — Nevarni poskusi predrznežev. — Najmanjši novinec. — Najmočnejši Francoz. — Priseljevanje tujcev. — 30letnica kina.) — Ž — Pariz, 18. marca.

Sprevod letošnje kraljice kraljice se je vršil ob hladnem oblačnem vremenu, razen tega se je zakasnil za več kot dve uri, tako da niti razne kraljice, niti občinstvo ni bilo najboljšo volje. Kraljica Pariza, ljubka brinetka, se je tesno zavijala v svoj dvorni plašč in se tako kislila držala, da so se iz občinstva čuli številni klci, zakaj se nič ne smeje. Ni ji preostalo drugega, kakor odložit plašč; začela se je prilazno smehljati in s svojimi golimi rokami je pošiljala poljube na vse strani, kakor je to običaj pri teh sprevedih.

Za njenim avtomobilom je jezdila na krasnem, čistokrvnem belcu, ki je bil pa malo bolj rejen kakor Napoleonov konj, kraljica kina. V čudni modri mušketskimi uniformi in sivih švedskih škornjih. Ostale povorkе ne bom popisoval; sledili so pač zovoli z različnejšimi kraljicami: kraljice vseh parizskih okrajev, kraljice Alzacije in Lorene, kraljice brezličnosti, vila elektrike itd. itd.

Velika množica Parizčanov se zabava s temi običajnimi postnimi komedijami, obenem pa se dobljo ljudje, ki jih zabava je izredne vrste. Poročali ste že o letalcu, ki je povodom stave z dvema Američanoma skušal poleteti s svojega avtoroma pod sprednjim obokom Eiffelovega stolpa in se svoj grani poskus plačati z živci. Dva druga predrzneža sta te dni skočila iz vlaka, ko je vozil preko mosta, v reko Seine. Menda ju je mrzla kopel iztreznila, da ne bosta več ponovila nevarnega in nepotrebnega poskusa. Svojo drznost je tudi drago plačil vojak, ki se je z letalskim padalom pognal s 30 metrov visokega železniškega viadukta, ki ga gradijo v bližini Pariza. Najprvo je napravil poskus z vrečo, napolnjeno z zemljo in kamni. Zdelo se mu je, da so se ti poskusi dobro posrečili. Zato je povabil fotografa in kinematografa, da prisostvujejo skoku. V veliko začudenje gledalcev se pa padalo ni takoj odprlo, temveč šele, ko je bil možak le še štiri metre od tal. Zato je treščil s tako silo ob zemljo, da se mu je desna noga razdrobila in so ga morali z avtomobilom prepeljati v bolnico.

Najmanjši in najlažji novinec je bil za nesposobnega spoznan od volaške naborne komisije v Malestroitu. Možak, ki pravzaprav ne zasluži svojega imena, je sedemdeset centimetrov visok in tehtal petindvajset kilogramov, sicer je pa dobrega zdravja.

Da pa cenjeni čitatelji »Jutra« ne bodo mislili, da so Francozi plemensko že tako degenerirani, omenim, da imajo tudi orjake, kakor je n. pr. atlet Cadine, ki je prošil teden pri neki sportni prireditvi v Parizu

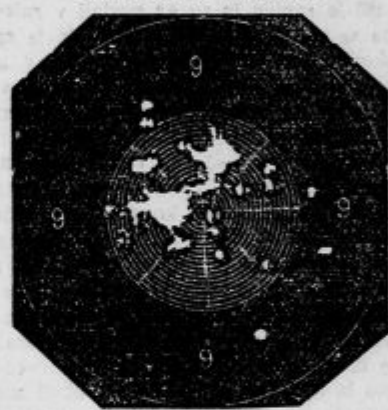
dvignil z desnico visoko v zrak utež 190 kg in s tem postavil nov svetovni rekord. Prejšnjega je imel amater Hobanx, ki je bil dvignil 186 kg in pol.

Znano je, da francoski narod številčno ne narašča. Povsem naravno je torej, da se vedno več tujcev priseljuje v Francijo. Ne samo, ker primanjkuje v nekaterih strokah delavcev domačinov, temveč tudi, ker je Francija menda največja dežela v Evropi. Iz Italije se je npr. lani izselilo 312.138 Italijanov, od teh je šlo 217.617 v druge evropske države, ostali preko morja. V Francijo pa jih je prišlo 174.445, torej več kakor polovica.

17. t. m. smo praznovali 30letnico kinematografije. Proslavni obred se je izvršil pred hišo št. 14 na bulvarju des Capucines, na koje pročujejo so vzdali spomensko ploščo, ki javlja, da se je vršila v podzemskih prostorih te hiše pred 30 leti prva javna kinematografska predstava. Na čast tej obletnici se je vršil isti večer v hotelu Continentalu banket, kateremu je prisostvovalo 500 oseb. Predsedoval je minister dela. Pojedina se je zaključila s plesno veselico.

Madame CATHERINEAU

Madame Catherineau, najboljša strelka na svetu

Poročali smo že, da si je gospa Catherineau priborila zadnjič o priliki tekmovalnega streljanja s karabinko na razdaljo 50 metrov, prvo nagrado in naslov »prvakinja v damskem streljanju s karabinko«. Danes prinašamo njen portret in sliko njene tarče, kakor je izgledala po končanem tekmovalstvu. Notranji krog (10) ima premera 5 centimetrov, zunanji (na sliki zaznamovan z 9) pa 10 centimetrov. Streljalo se je v štirih serijah po 10 strelcev. Strel v pravo tarčo (10), šteje deset, zunaj nje, a znotraj kroga 9 pa devet točk. Madame Catherineau je od 40 strelcev 36krat zadela v krog 10, štirikrat pa v krog 9, kakor je razvidno iz slike. Dobila je torej 36 plus, 36 t. j. 396 točk. V prvi seriji je dosegla 99, v drugi 100, v tretji 98 in v četrti 99 točk. Maksimum dossegljivih točk je znašal torej 400 točk. — Uspeh gospe Catherineau homo znali primerno ceniti šele, če pomislimo, da se vidi tarča 5 cm v razdalji 50 metrov jedva v velikosti bučine glave.

Neplačano balzimiranje trupla Franca Ferdinanda

V »Jutru« smo svoj čas že poročali, da toži zdravnik dr. Kaunitz potomec pokojnega avstrijskega nadvojvode Franca Ferdinanda, od katerih zahteva plačilo za balzimiranje pokojnikovega trupla.

Dr. Kaunitz je bil za časa atentata mestni zdravnik v sarajevski bolnišnici. Ukazali so mu, ker je bil edni strokovnjak v tem poslu, balzimirati truplo obeh umorjenih soprogov. To povelje je prišlo naravnost z Dunaja iz dvorne pisarne cesarja Franca Jožefa. Ker pa je izvršil balzimiranje kot zasebnik, pri kateremu je bila stvar naročena, je kmalu izbruhnil spor radi plačila.

Dokler je živel monarhija, je bil zdravnik siguren, da bo plačilo prejel ali šel prejel. Pozneje, ko je prišel polom, pa se je situacija izpremenila. Mož je začel gledati okoli sebe da bi dobil denar. To pa ni bilo tako lahko. Pristojni činitelji so se izgovarjali drug na drugega in Ferdinandovi otroci so gladko zavračali terjatev.

Dr. Kaunitz je naposled uvidel, da je zadnja njegova nada sodišče. Vložil je tožbo proti Maksu Hohenbergu, sinu pokojnega nadvojvode in nadvojvodinje, ter je z velikim naporom dosegel pred sodniki v Litomericah, da so mu priznali 10.000 Kč nagrade, ki mu jih mora izplačati Maks Hohenberski. Ta pa se je razsodbi uprl in se je pritožil na višjo sodno instanco. Dosegel je svoj namen, kaiti prizivno razsodišče je dejanski ugodilo ugovorom njegovega pravnega zastopnika in pridrilo njegovemu predlogu. In tako je dr. Kaunitz ostal na cedilu. Maks Hohenberg pravi, da on ni naročil balzimiranja, dunajska vlada pa seveda tudi noče poravnati te zahteve. Tako torej se bo moral dr. Kaunitz zadovoljiti samo s Franc Jožefovim redom, ki mu je bil med vojno poklonjen.

Podivjanost na otoku Guadeloupe

Že dlje časa so se v Parizu širile alarmantne vesti o zverinskih zločinih na otoku Guadeloupe. Listi teh vesti niso registrirali in tudi ministrstvo za kolonije je molčalo, radi česar se je razburjenje že lelo polegati. V tem pa so dospeli z Antilov listi, ki te vesti ne samo potrjujejo, nego navajajo take podrobnosti, da se čitatelju težje lasje na glavi.

Ravnatelj tvornice v občini Sainte-Rose Leieune je odpustil delavca, ki je bil osumljen tatvine. Delavec pa se ravnatelju ni hotel pokoriti; nastal je prepri, ki ga je osumljenec končal z dvema revolverskima streloma. Leieune je poškodbam podlegel. Ta zločin je še dokaj vsakdanji; vsaj na Guadeloupu ni nič neobičajnega, zaključiti prepri z revolverjem.

Druzi zločini, ki se je pripetil pred kratkim, pa je naravnost zverinskega značaja. Dogodil se je v občini Gourbeyre. Njegovo ozadje je sledeče:

15. februarja se je v kraju zgodil umor. Kaj je bil povod, kdo je bil krivec, se ne ve. Nam bi se to zdelo čudno, toda na Guadeloupu, kjer je varnostna služba še v povojih, padejo zločinci le redko v roke pravice. Policija na s svoje strani tudi ne kaže prevelike gorečnosti.

Nekateri subverzivni elementi so

Ob 31letnici prve kinematografske predstave

V sredo, 17. t. m., je bila slavnostno odkrita spominska plošča bratoma Lumièrje na Kapucinskem bulvarju št. 14, kjer sta izumitelja kinematografskih slik priredila leta 1895, prvo kinematografsko predstavo v kleti tedanjega »Grand Café«. Naša slika prikazuje brata Louisa in Augusta Lemèrje pri proučevanju njune iznajdbe.

Zopet doma

Angleški letalec Alan Cobham, na povratku s poleta iz Londona v Južno Afriko in nazaj v London (26.000 kilometrov), v krogu svoje rodbine.

A. Daudet: Kaj je pripovedoval frak s palmami

S tistim jutrom je napolnil najlepši dan v življenju kiparja Guillardina.

Bil je imenovan za člana instituta in hotel se je za svečano sejo vseh petih akademij opraviti v svojo novo akademsko obleko, v krasni, z zelenimi palmami vezani frak, čigar novo blago se je svetilo tako lepo in čigar svilene veznine so tako ljubko sijale v barvi npanja. Srečno obetajoča obleka! Ležala je kakor vilita na stolu; zdelo se je, da čaka samo na to, da jo gospod obleče. Ko si je Guillardin skrbno zavezal belo kravato, je z globoko ljubeznijo in nežnostjo opazoval svoj frak.

»Pred vsem se ne smemo prenatagiti; saj imamo še čas,« je dejal dobri mož sam pri sebi.

Resnično se je v razumljivem razburjenju dve uri prehitro oblekel in lepa gospa Guillardin, ki se je vedno počasi napravala mu je izrecno izjavila, da bo danes pripravljena šele natančno ob določnem času — in niti minuto prej — ste razumeli?!

Ubogi Guillardin! Kaj početi, da ubi-
š čas do tistega trenutka!

»Saj vendarle lahko enkrat pomerjimo ta frak,« je mečnil pogledil še enkrat s prisrčnim zadovoljstvom čirke in šal, vzel dragoceno oblačilo, ga neverjetno previdno oblekel in se potem postavil pred zrcalo.

Ah! Kakšna krasna podoba mu je iz stekla sijala nasproti! To vam je bil lep, novovečen akademik, tako srečen, tako vesel, tako zadovoljno se smehljajoč! Njegovi lasje so že pomalem osiveli, v telo je bil že malce debeljušen, kratke roke pa so se zaradi novih rokavov premikale tako dostojanstveno in trdo, kakor avtomatično; toda kaj zato! Guillardins se je prestopil sem in tja; pozdravil je kakor si je zamislil svoj pozdrav ob vstopu v dvorano, se nasmešnil svojim kolegom lenih umetnosti in se vadal v drugih znanih kretnjah, ki so pri akademikih priljubljene.

Toda če smo v svojo lastno osebo še tako zaljubljeni, vendar ni mogoče dve uri hoditi pred zrcalom gori in doli. Ščasoma se je utrudil tudi naš akademik, a ker se je bal, da bi ne pomečkal svoje nove obleke, jo je sskel in skrbno položil nazaj na stol. Sam je sedel njej nasproti v kot pri kaminu, stegnil noge, prekrizal roke nad telovnikom in se vdal svojim sanjarijam, neprestano

opazujoč zeleno-vezani frak.

Kakor se popotnik, ki je došel na cilj svojega potovanja, spomni še enkrat na vse nevarnosti in ovire, ki jih je moral premagati tekmo dolge vožnje, tako je žrl sedaj Guillardin na svoje dosedanje življenje. V duhu je pregledovalo leto za leto, počenši z dnem, ko je v Jonfrayevev ateljeju dobil prvič dleto v roko. O ti sveta umetnost, kako je vendar vsak začetek tako trd, tako težak! Spomnil se je na številne zime, brez ognja; na noči, ko se je poln skrbi brez miru premetaval po hornem ležišču; na številna in brezuspešna pota, ki jih je obletal, da bi dobil naročilo; spomnil se je, kolikokrat ga je pograbila tista obupna besnost, ko se človek zdi; samemu sebi tako majhen, nezmožen, tako nekoristen, da tako odveč sredi velike množice, ki se peha, brca in goni neznanca. In potem ta zavest: da je on sam, brez protektorjev, brez premoženja, prišel tako daleč! »O, edino in samo moj talent je to dosegel!« Vrgel je glavo nazaj in še enkrat odprl že skorj zaprte oči; tako je poštenjak zaključil svoje premišljevanje in precej glasno ponovil: »Edino in samo moj talent! Edno in samo moj ta...«

Glasen suh, hripav in počasn zveneč smeh ga je nenadoma prekinil. Pre-

cej začuden se je Guillardin ozrl po sobi: Bil je sam, popolnoma sam, tete-a tete s svojo zeleno obleko, senco vsakega pravičnega akademika; ležala je njemu nasproti na stolu. In zraven je neprestano donel oni nesramni smeh. Zdal je kipar pogledal bolj natančno tja, in zdelo se mu je, da suknjice ne leži več tako na stolu, kakor ga je on položil; ne, resnično je sedel v naslonjaču, spodobno razločil svoja polkenca, naslonil rokave na naslone in zgornji del se je slačil ter se dvigal in padal, kakor bi oklepal živčete bitje. Od tam je zvenel smeh; toda, kaj je mogoče? In vendar ni bilo drugega pojasnila: zeleni frak se je očividno predal izbruhu največje veselosti, se premikal in strelal, polkenca so redno odletavala in rokavi so se skoro krčevito oklepali naslonov, kakor bi se bali, da bi od radosti ne zagrešili kakšne razposajenosti. In zdaj je bilo med lhtenjem in požiranjem slišati celo malicijozno zveneče besede: »Moi Bog! Moi Bog! No, to je komično! Človek bi počil od smeha.«

»Za vraga vendar, kaj naj to pomeni?« je vprašal obžalovan v vredni akademik in široko razprl oči.

In zopet se je oglašil oni glas bolj jasno in če mogoče še bolj fino in malicijozno kakor prej: »Jez sem vendar,

Guillardin! Jaz sem, tvoj frak s palmami, ki komaj čaka, da pojdeš z njim k seji. Prosim te oproščenja, da sem te s svojim neumestnim smehom motil v sanjah, toda bilo je vendar preveč komično, ko sem te slišal govoriti o svojem talentu, pa se nisem mogel vzdržati smeha. Povej mi vendar, toda popolnoma odkritosrčno, mar si mislil resno? Kaj res in resno verjameš, da je zadovoljstvo tvoj talent, da si prišel tako hitro kvišku, da ti je na priboril tako visoko mesto na lestvi življenja in vse, kar je sedaj tvoja last: stopnja, ugled, slava, premoženje? Guillardin! Misliš, da je to mogoče? Posvetuj se malo s samim seboj, preden odgovoriš. Pomisli dobro, saj ti ne more škodovati. Tako in zdaj mi odgovori! No, vidiš, saj si ne upaš.«

»O pač,« je jecjal Guillardin in delal pri tem tako komičen obraz. »Jaz sem sem veliko delal!«

»Da, veliko! Ogromno! Več, kaj si? Kamnosek si, dninar, pravi delavec. Vse zračnaš natančno na dneve in ure, kakor kočijaž. O pravem delu, o borbi in ustvarjanju pravega talenta imaš pa malo pojma. O, saj poznam celo vrsto sposobnih mož, ki tudi delajo in čisto drugače kakor ti, z vso marljivostjo in z ono mrzlično nanetostjo tistih, ki upajo doseči nekaj velikega in ki

ljudstvo nahajali na orožnike, češ da so ti zagrešili umor. Pobesnela množica se je takoj med silnim vihom in krikom podala pred orožniške postaje, kjer se je nahajal orožnik Mignot sam. Le-ta je skušal maso pomiriti kar pa se mu ni posrečilo. Zato je telefoniral v bližnje mesto po orožniško pomoč. Medtem ko je telefoniral, pa so nekateri fanatiki vdrl v poslopje, pobili nesrečnega orožnika na tla ter ga tolkli z železnimi palicami po glavi, da se je onesvestil. In sedaj se je začel živinski prizor. Ljudje so pograbil žandarja, ga vlekli na ulico, kjer so mu strgali vso obleko s telesa, nakar so ga v doslovnem pomenu besede razsekali na kosce.

Ko so dospeli orožniki — ki jih je nesrečni Mignot pozval po telefonu — so naleteli na barikado, postavljeno v naglici iz kolov, prepletenih s telefonskimi žicami. Orožniki so morali razjahati in se s sabljo v roki braniti pred napadi podivjane druhali. V boju je bil eden od upornikov ubit, osem pa aretiranih. Ko je bilo pozorišče očiščeno, so orožniki našli ubogega svojega tovariša Mignota v takem stanju, da ga ni mogoče popisati: posamezni udje in deli telesa so ležali raztreseni daleč naokrog in na vseh so se poznali sledovi podivjanih zločinskih rok, ki niti mrtvemu niso prizanesli. Obraz pa je bil ena sama strahotna rana.

Razen teh dveh zločinov so se na Guadeloupu pripetili še drugi, manj strašni sicer v podrobnostih, vendar nadvse simptomatični za duha, ki vlada na tem divjem otoku. Tako je 6. februarja potokla druhal nekega moža, ki se je tekotom povsem vsakdanjega pogovora drznal zagovarjati svoje mnenje; 18. februarja je bil neki delavec ubit od stavkajočih in v Lamentinu je neki nezadovoljni obtoženec med razpravo streljal na sodnika in ga ubil.

Petletnica kronštadske ustaje

Dne 6. t. m. je poteklo 5 let od velikega upora ruske mornarice v Kronštadu l. 1921, kateri se lahko primerja po svoji obupnosti samo z znano vstajo slovaških mornarjev v Kotoru na koncu svetovne vojne. 15.000 mornarjev je zahtevalo takojšen odstop sovjetske vlade, »ker ne izraža volje delavca in kmetov«. Mornarji so zahtevali dalje izvolitev novih svetov, in sicer na temelju tajnega glasovanja. Njihove končne zahteve so bile: konec terorja, razpust Čeke, prosta trgovina. Držali so se načela: »Nobena stranka ne sme zlorabiti državnih sredstev in vpliva v lastne, strankarske svrhe.«

Led na morju pa je oviral vstaške oklopnice. Po krvavi boju na ledu Finskega zaliva so morali mornarji pohegniti pomoči na finski obalo. Njih težki topovi so prizadeli sicer boljševoim težke izgube, a so morali utihniti, ker niso imeli uporniki letal in živeža. Zanimiv spomenik tega upora so stotine prijav o izstopu iz komunistične stranke, katere so priobčila »Izvestia Revoluc. odbora v Kronštadu«. Vsi izstopi navajajo kot vzrok »strah za lastno življenje, krvavo vohunstvo« in slično. Ta pisma nudijo zgodovinarju že v naprej zanimive razloge, čemu šteje sedaj ruska komunistična stranka jedva 600.000 članov.

Razprava proti morilec Matteottija

Chieti, 19. marca

Na današnji obravnavi je bil v središču dogodkov, o katerih se je razpravljalo, umorjeni poslanec Matteotti. Zaslišan je bil kot priča bivši guverner Rima, Darbesio, ki je izjavil, da je bil poslanec Matteotti eden izmed najopasnejših subverzivnih elementov, ki so živeli v prestolnici. Glasom njegovih izjav se je vedel Matteotti večkrat izjavljalo na javnih zborovanjih in je posval svoje politične nasprotnike. Bil je internacionalist in mu je bilo vseeno, kdo je v Italiji na krmilu; če bi bil nanesel slučaj, bi bil priznan tudi Avstrijec, zakaj po njegovom so si bili Italijani in Avstrijci enakovredni.

vendar nikdar ne pridejo tako daleč, kakor si ti že sedaj. Le mirno sedi! Saj sva sama in lahko govoriva pametno in zaupno. Nekoč v življenju si brez dvoma dokazal talent — ko je bilo treba lepo peljati ženo na svoj dom.

»Toda, prosim lepo...« je ugovarjal

Guillardin in zardel do ušes.

Toda glas se ni onlašil, pač pa je nadaljeval.

»Vidiš, to je lepo. Ta izbruh nevolje mi ugaja. Dokazuje mi to, kar ve že ves svet, da si namreč bolj tepček kakor pa podlež. No, no, ne glej me tako divje! Kajti če me surovo pograbiš in če me le malo zviješ in pomečkaš, ne moreš z menoj kaj seji in težko, da bi bila gospa Guillardin mirna in zadovoljna. Ona je namreč edini vzrok cele sreče tebe lepega dne in njej pripada cela slava. Le njo želi vseh pet akademij sprejeti in pozdraviti, in zagotavljam ti, če bi z njo prišel v institut, obkrožijo njen kljub letom še vedno elegantni in viki pas, bi dosegel še mnogo večji uspeh, kakor pa če me nosiš ti. Za vraga, Guillardin — o vsem si je treba biti na jasnem in za vse si mora dati človek račun! Vse si prejel od te ženske; vse, svojo hišo, stideset tisoč frankov rente, svoj red, lov, kolajne...«

Zeleni frak je pri teh besedah dvignil enega svojih rokavov in pokazal na diplomu in častna pisma v okvirih pod steklom, ki so pokrivala sobne stene.

vredni. Darbesio pripoveduje, kako je vzkliknil Matteotti ob neki priložnosti, ko je množica manifestirala za fašistovsko vlado: »Vi ste izdajalci!«

Farinacci vpraša, če je res, da je Matteotti pozival ljudstvo, naj prodaja zrnje in naj si nabavi samokrese. Darbesio ne ve dati na to vprašanje točnega odgovora. Farinacci si dalje v pričo in vpraša, če je bilo Matteottijevo delo provokatoričnega značaja. To vprašanje, pravil, si dovoljuje radi dokaza, da je bil Matteotti kaznovan kot prevrten element. Predsednik razprave se odločno upre temu vprašanju in državni pravdnik pravi Farinacciju: »Matteotti je bil pač politični tajnik stranke, kakor ste vi!« Farinacci se vzgrizne v ustnice in odvrne: »Se strinjamo.«

Zaslišane so bile še druge priče, ki so izpovedale, da je bil Matteotti vnet delavec. Poslanec Farinacci je nato še zahteval, da se zasliši socialistični poslanec Modigliano, predsednik razprave pa ga je zavrnil in je zaključil obravnavo, ne da bi se govorilo o tej zadevi.

Lažni zdravnik Bartl

Berlinsko sodišče je imelo te dni opravka z izredno nadarjenim mladim možem, ki se je moral zagovarjati radi izvršenih tatvin. Mož je šletni Maksimilijan Bartl, ki trpi že od mladosti let na kleptomaniji.

Bartl je član ugledne meščanske rodbine. Njegov oče je bil vladni svetnik in je preskrbel sinu prvovrstno vzgojo. Dal ga je v kadetnico, ker je bila njegova želja, da bi se mladi Maksimilijan posvetil oficirskemu stanu. Toda fant je povsod kradel. Kakor iz ljudske in srednje šole, tako so ga vrgli tudi iz kadetnice, ker ni dal miru blagu svojega bližnjega. Vendar se je končno preril do zrelostnega izpričevala. Postal je uradnik in med vojno je dosegel čin častnika. Bil je ranjen in so ga poslali v zaledje; tu pa se mu je ponudila prilika, da je začel obiskovati kot hospitant predavanja o anatomiji ter o splošni medicini. Ko se je vrnil na fronto, je začel po stari navadi krasti vse mogoče predmete. Radi tega ga je obsodilo vojaško sodišče na več let ječe in ga ob enem degradiralo v navadnega prostaka.

Vsega tega pa je bilo konec, čim je nenala svetovna vojna. Bartl si je znal pomagati. Srčno je želel, da bi se posvetil študiju medicine, česar pa ni mogel doseči, ker je bil prevečkrat predkaznovan in imatrikulacija na univerzi mu je bila onemogočena, poiskal pa si je drugo pot: ponaredil je doktorsko diplomu in le s tem dokumentom dobil mesto hospitanta na dunajski kliniki profesorja Hohenegga. Kmalu je bil povzidan v asistenta zdravnika. Posvetil se je operativni stroki, v kateri je bil naravnost čudovito izurjen. Toda tudi tu ni mogel obstati. Lotila se ga je stara strast in začel je iznikati zdravniške instrumente in knjige. Na kliniki so naravno kmalu začeli preiskovati, kdo odnaša vse knjige. In pokazalo se je, da živi tat v hiši in policija ga je aretirala.

Bartl pa je izredno spretno ušel roki pravice in pobegnil na nemško ozemlje, v Lipsko, kjer je menil, da ga ne bo dosegla kazenska. Svoje narave pa tudi sedaj ni mogel zatajiti. Začel je krasti porcelan in knjige, a slednjim so ga vili pri prodaji nekega ukradenega predmeta. Tako se je zgodilo, da so ga posadili v Nemčiji na zatožni klopi.

Razprava je prinesla na dan presenetljiva dognanja. Predsednik sodišča je najprej izrazil dvom o zdravniških sposobnostih obtoženca, nakar je predložil zdravniški izveščenec dr. Bürger izpričevalo, v katerem imenuje Bartla moža naravnost fenomenalne ga medicinskega znanja. Bartl je izvršil celo vrsto operacij, ki so vzbujale splošno pozornost v zdravniških krogih in primariji, pod katerimi je delal, so ga smatraji za izredno kapaciteto v kirurških zadevah. Poleg tega je Bartl deloval publicistično in je objavljaval svoje spise v centralnem organu za kirurgijo. Tudi ti sestavki so vzbujali splošno pozornost.

Sodni dvor je prišel končno do prepričanja, da ima pred seboj silno nadarjenega — toda hereditarno obremenjenega moža.

Koncerti v Zvezdi

se bodo letos odlikovali, ker bo nedvomno elitni moški svet v modernih, krasnih oblačilih iz ateljeja

Drago Schwab, Ljubljana.

In kakor bi hotel še bolj uničiti svojo žrtev in ji ubraniti, da ne bi gledala kam drugam, se je kruti frak približal kamini, se zaupljivo in neprisiljeno sklonil k nesrečnemu kiparju in mu dejal tako domače, kakor bi govoril s starim znancom:

»Le glej, stari kljun! Sodim, da ti je neprijetno, kar sem ti ravno kar pripovedoval. In vendar je na vsak način potrebno, da veš tudi ti, kar ve že davno ves svet in kdo drugi ti naj pove, če ne tvoj lastni frak? Torej računajva malo. Kaj si imel, ko si se oženil? Nič! Kaj ti je prinesla tvoja žena? Nič! In kako si razlagal svoje sedanje premoženje? Seveda boš rekel, da si veliko delal. Toda, nesrečni človek ti, na ta način bi kljub delu za vlado — ki ti niso manjkala, odkar si se oženil — zaslužil komaj petnaest tisoč frankov letnih dohodkov. Misliš, da zadostuje ta denar za kritje gospodarstva, kakršno je tvoje? Le spomni se, da je bila lepa gospa Guillardin povabljena kakor dama elegantnega sveta v vse velike družbe, da je vedno občevala v krogih, ki razmetavajo denar s polnimi rokomi. Res, saj vem, da si sedel od jutra do večera v svojem ateljeju kakor prikovan in da nisi nikdar resno premislil tih stvari. Zadostovalo ti je, da si dejal svojim prijateljem: Imam ženo, ki razume gospodinjstvo bolj kakor vsaka druga. Kar zaslužim, razdeli tako, da si poleg življenja lahko še kaj prihraniva.

ki spada v vrsto psihopatov ter ga je glede na vse to obsodil le na eno leto in en teden ječe.

× **Homoseksualna zadruga v Gradcu.** Iz Gradca poročajo, da je tamojšnja policija na neko anonimno ovadbo preiskala stanovanje, v katerem so se zbirali moški s homoseksualnimi nagnili. Število prizadeh oseb znaša okoli 70, vendar sedli zaenkrat pod ključem samo osem brezposelnih in 2 šolarja. Orgij pa so se baje udeleževali

»Norge« pred poletom na severni tečaj

Rim, v drugi polovici marca: Amundsenova zračna ladja »Norge« se pripravlja na odhod iz Rima proti severu. Ladja se na tej vožnji ustavi za nekaj časa na Angleškem v Pulhamu, francoska vlada pa ji je dala na razpolago hangarje v Marseillu, Rochefortu in v Parizu. Na poletu skozi Francijo bo spremljal ladjo poročnik Mercier, na poletu skozi Anglijo pa major Georges Herbert Scott, bivši poveljnik »R. 34«. Vožnja iz Rima v Pulham bo trajala približno dan.

Poskusi z Amundsenovo zračno ladjo »Norge« so pri kraju, raziskovalec severnega tečaja je dal povelje, naj polkovnik Nobile z ladjo odrine iz Rima proti Pulhamu. Polet se bo zaenkrat omejil na tri glavne postaje, ki so: Rim, Svalbard Aljaška. Poskusni polet, ki ga je podvzel noveljnik ladje »Norge«, polkovnik Nobile iz Rima v Napoli, se je popolnoma obnesel. Lahko se reče, da je ladja dokazala naravnost izvrstno konstrukcijo in da je moštvo na nji dobro in zanesljivo. Amundsen in Ellsworth bosta na »Norgi« pač lahko dosegla svoj cilj.

Polkovnik Nobile, ki gre z ekspedicijo na pot ugotavlja, da bo morala ladja in njena posadka v glavnem premagati dve velikanski oviri, ki se ji stavita na pot. Prva je klimatičnega značaja. Posadka bo morala kljubovati mrazu, vetrovom in snegu, megli in drugim možnostim. Druga težkoba obstoji v tem, da je »Norge« navezana na svojem poletu na severni tečaj izključno na pomoč posadke. Naj pride karkoli, moštvo bo moralo storiti vse, da pripomore k uspehu Amundsen in Ellswortha, ki vodita ekspedicijo in sta v ta namen žrtvovala ogromne denarne vsote.

Dolgost proge, ki jo mora preleteti »Norge« se ne smatra za tehnično oviro, niti za resno težkobo. Važno pa je, da vzame ladja s seboj na pot dovolj bencina. Vode »Norge« ne bo natovarila, ker se zaloga vode, ki služi v sličnih slučajih na poletu, lahko zamenja z drugim materialom. Poglavitna skrb vodstva »Norge« je torej, da se ladja dovolj založi z bencinom. Samo na ta način bo dana ladji možnost krožiti nad nepreglednimi polji, ki se raztezajo med Svalbardom in Aljaško, Amundsen pa bo lahko opazoval vse pojave, ki so v teh krajih doma.

»Norge« je opremljena z vsemi potrebnimi pripomočki, da se polet posreči. Poveljniška kabina stoji na takem mestu, da ima poveljnik prost razgled na levo in desno, naprej in nazaj, nič manj kakor 105 m v dolžino. Okolu in okolu ladje se nahaja hodnik, ki je sicer samo en čevelj širok, pa vendar zadostuje za prehod okoli in okoli trupa. Navigacijska kabina je zvezana z ostalimi prostori na ladji potom posebnih lestev iz aluminija. Če bi se med poletom pokazala potreba, da se skida sneg z gornjega dela ladjinega trupa, se bo dalo i to izvesti. Moštvo bo lahko splezalo na gornji del ladje in opravilo svoje delo.

Velikanske brige bo dajalo konstrukterjem ladje vprašanje vodika med poletom. Tehnični strokovnjaki so storiili vse, kar je bilo v njihovi moči, da so odstranili nevarnost ognja radi uhajanja plina. Ladja je zavarovana celo pred ledom, ki bi se utesnil nabrati na prezračevalnikih ter ogrožati mašinerijo.

Ubog mož, bil si vendar neverjetno lahkovoren. V resnici si poročil eno izmed onih dražestnih zver, ki jih večkrat najdeš v Parizu — razvajeno in življenja željno ženo, ki je lahko resno govorila o tvojih izdatkih in zelo lahko-mišljeno o svojih: ki je enako skrbela za vajino skupno gospodinjstvo in za svojo lastno zabavo in ki je tudi poznala sredstva za oboje. Moj dragi, življenje takih žen je podobno plesni karti, kamor pišeš navadne številke namesto imea plesalcev. Tvoja žena si je mislila pač tako-le: Moj mož ima talente in ne premoženja, še manj pa spretnosti v občevanju z ljudmi; pač pa je popolnoma dober človek, ubogljiv, lahkovoren — torej mi ne bo posebno na poti. Če mu je prav, da se nemoteno zabavam, mu jaz s svoje strani pripomrem do vsega kar mu manjka sedaj. Od onega dne so naravnost deževala naročila v tvoj atelje in deževal je denar, ki tako prijazno ženkeče, in odlikovanja s trakovi in vseh možnih barvah in iz vseh mogočih dežel. Da, da, tako je prišlo! In nekega lepega jutra je padlo madami v glavo, da bi postala žena akademika, in zopet ti je njena lepo orokavičena roka odprla vrata za vratmi, ki vodijo v svetlobo. Za vraga, moj dragi fant! Česa je bilo treba, da smeš nositi ta frak z zeleno vezanimi palmami — to bi ti lahko povedali edino le tvoji kolegi!

»Lažeš! Lažeš!« je kričal Guillardin.

»O, nikakor ne, dragi prijatelj, ne lažem. Saj ni drugega treba, kot da se pošteno ozreš krog sebe, kadar — saj bo kmalu — stopiš v dvorano. V vseh očeh boš videl lahko škodoželjnost, na vseh ustnicah smehljaje, in ko boš stopal na svoje mesto, si bodo šepetali drug drugemu: »To je soprogo lepe madame Guillardin... Kajti, dragi moj, svoj živ dan ostaneš le — mož lepe žene.«

Bilo je preveč. — Guillardin ni mogel prenesti. Bled od jeze je vstal, da vrže nesramno in klepetavo obleko v ogenj. Ko pa odtrga lepo zeleno vezanje — so se odprla vrata in dobro znan glas, ki je zveval prerljivo in zviška ga je prebudit iz strašnega sna.

»Ah! Saj to je čisto tebi podobno! Na tak dan — pa zaspi v kotu pri kamini.«

Pred njim je stala madame Guillardin — velika, še vedno lepa, dasi že procej debelušna; stala je tu in zdelo se je, kakor da ima njena rožnata polt le od narave, svojo barvo; lasje so bili barvani in fina črna poteza pod očmi je večala njihov blesk. Z zapovedujočo kretnjo je vzela s palmami vezani frak in mu pomagala, da ga je oblekel; zraven pa se je zibal fin nasmešek v kotih njenih ust. Ubogi mož si je otrl pot s čela; bilo mu je, kakor bi mu kamen padel s prsi; globoko je vzdihnil in dejal sam pri sebi: »Kakšna sreča — saj sem le sanjal!«

tudi člani višjih krogov, med njimi neki vseučiliški profesor in častniki. Proti slednjim seveda preiskava ni uvedena.

× **Popolno okostje pleurosaura.** Bavarski muzej v Monakovu si je pred kratkim nabavil popolno okostje pleurosaura, katerega so našli v okolici Eistadta na Nemškem. Okostje je čudovito dobro ohranjeno tako da je bilo učenjakom brez posebnega truda mogoče rekonstruirati život tega velikega iz davnih časov.

Tudi stroji so z vsemi mogočimi sredstvi zavarovani pred mrazom. V tem oziru so inženjerji uporabili vsa izkustva, katere si je pridobil na lanskem poletu na severni tečaj Amundsen in njegov tovariš Ellsworth. Glede morebitnega pristanka na zemlji je sklenil polkovnik Nobile ukreniti tako, da bo v slučaju potrebe zasidral zračno ladjo v velikih ploščah ledu. V primeru potrebe bo dal naložiti led v velikanske vreče, ki bodo vlekle ladjo k tlu. Na ta način upa, da bo obdržal lahko ladjo blizu zemlje.

Posadka »Norge« bo štela šestnajst mož. To število je v primeru z ogromnostjo ladje naravnost majhno. Pomisliti je treba samo na to, da se obeta moštvo najmanj 50 do 60 urna nepretrgana služba. Med tem časom bo šestnajstoric deloma pri krmilu, deloma pri radiu, pri strojih in drugih pripravah. Ostali kolikor jih ne bo na straži, bodo lahko kako minuto počivali, če se jim bo hotelo. Komfort na ladji »Norge« pa je toliko kakor izključen. Zakaj ladja je v prvi vrsti namenjena znanstvenim svrham in je temu žrtvovala vso udobnost, s katero bi se bila ekspedicija lahko opremila.

Roald Amundsen je napisal o predstojećem poletu veleznanim članek, v katerem pravi, da pričakuje od letošnjega poleta velikih rezultatov. Nadeja se, da bo ta vožnja znatno lažja od lanske, ker je ekspedicija skrbnejše pripravljena. Radi tega je tudi skoraj izključeno, da bi prišli člani ekspedicije v življenjsko nevarnost. Prepričan je, da bo letošnja ekspedicija dospela v take kraje, na katere še ni stopila človeška noga.

Za novimi zemljami.

Da bivaajo na daljnem severu še nove dežele, katere nam niso znane — pravi Amundsen — se tem lahko sigurno računamo. Polarne struje in kretanje ledenikov nas v tem potrjujejo. Ogromne ledene mase morajo imeti neko trdno oporišče. Morda ima to oporišče obliko otoka, mogoče je to zemlja večjih dimenzij, obdana od neizmernih ledenih poljan, svet, ki seveda verjetno ni obljuden, na katerem pa bi lahko živela človeška bitja. Glede tega se skladajo z menoj mnogi učenjaki, ki so proučevali polarno življenje.

Na našem zadnjem potovanju smo srečali tri ptice, ki so letele v smeri proti severnemu tečaju. Jaz niti najmanj ne dvomim, da so ta bitja letela na kopno, njihov cilj pa najbrže ni bila niti Sibirija niti Aljaška. Verjetno je, da se nahajata tam okoli severnega tečaja kočček zemlje, ki ni zabeležena še na nobeni zemljepisni karti. Poglavitna naloga moje ekspedicije je, odkriti to zemljo, ki bi lahko služila za postajališče med Evropo in Ameriko, kod trdna zveza med Ameriko, Azijo in Evropo.

Temperatura na tečaju je po mojem ugodna. Kolikor morem domnevati, znaša toplota meseca junija in julija kvečjemu 9 stopinj Celzija pod ničlo.

Razpokline v severnem ledu.

Naš polet z zračno ladjo bo lažji letos tudi radi tega, ker bo letela »Norge« počasneje kot aeroplan. Najbolj nas plaši led, ki se neprestano premika in potuje kakor ga nese struja. Treba je biti na oprežu, da led ekspedicije ne pogubi. Radi tega sem se lani uveril, da je potovanje na severni tečaj z aeroplanom sila riskantno, če ne naravnost nemogoče.

Do lanske ekspedicije sem motril led z očesom mornarja, ki se mu zdi, da je ledena plast ravna. Na razpokane in na grebene v ledenih masah nisem niti pomislil. A baš te razpokane in ti grebeni so ki lahko prinesejo smrt avijatiku. Aeroplan se ne more spustiti brez nevarnosti na tla. Tudi če je led raven, ne smemo izgubiti izpred oči resnice, da je varljiv ker se premika. Vsako minuto lahko pokoplj led letalo pod seboj.

Lani smo bili že tik pred ciljem. Še malo, in bi dosegli tečaj. Toda n.kier se nismo mogli spustiti na zemljo in tako smo se odločili za povratek. Bori smo se z nadčloveško močjo. Eno letalo je bilo za nas toliko kakor izgnano v prav malo je manjkalo, da nismo poginili vsi kar nas je bilo še na drugem.

Radi tega sva z Ellsworthom sklenila da zgradiva tak tip zračne ladje, ki nam daje sigurnost da se lahko spuščamo in ustavljamo po mili volji. Z Mussolinijevim posredovanjem se nam je posrečilo dobiti italijanski zrakoplov potrebne vrste. Zrakoplov je prav za prav zračna ladja, meri po dolgem 105 metrov ima tri stroje tipa Maibach in obsega 18 tisoč kubičnih metrov. Kabine na zračni ladji smo izpremenili v velikansko dvorano, drugi prostor pa služijo za kuhinjo. Ladja je skoraj popolnoma ognjavarna, radi nizke temperature pa je tudi eksplanzija plina malenkostna. Ladja nam bo omogočila da rešimo važne naloge, ki nas čakajo. Z vrvmi se bomo spuščali na zemljo in hodili sem in tja ter študirali stvari, ki nas zanimajo.

Ladja »Norge«.

Z »Norge« smo odstranili vse, kar bi nam lahko bilo v napotje. Obdržali smo le najpotrebnejše. V veliki kabini smo pustili samo mize in 12 stolov. Kabine na ladji, ki je bila prej urejena za italijanskega kralja ter je bila razkošno opremljena, smo razdrli, da vzamemo s seboj na pot čimveč priprav in zalogo hrane, ki nam bo nadvse potrebna. Kdor bo hotel počivati ležbe, bo moral ležati na zabojih ali na vrečah. Za vse to bo odškodovan samo z lepim razgledom: lahko bo fotografiral in opazoval pojave, ki jih drugi ni videti. Razume se, da bomo vzeli na pot tudi sani čolne in druge take priprave, s katerimi bi v slučaju nesreče ali česa sličnega lahko potovali peš do cilja.

Zveza s svetom.

Ladja »Norge« je opremljena z radiom. Lani nam ni bilo mogoče pošiljati poročil, letos pa bo to drugače, boljše. Imeli bomo ves čas zvezo s svetom in bomo tudi sprejemali vesti, ki jih bodo postaje oddajale na naš naslov. Hrane mislimo naložiti za šest mesecev. Založili se bomo predvsem s suhim mesom, biskvitom, čokolado in kondenziranim mlekom. To je po dosedanjih izkustvih najboljša hrana. Seveda hočemo skrbeti, da se ne sestradamo. Lani smo bili na koncu. Naše racije so se znižale že na 250 gr dnevno. Ko smo se vrnili med ljudi, smo bili mršavi ko trske. Letos upam, da bo drugače.

Poleg hrane se bomo dobro oborožili s puškami in naboji, čeprav na severnem tečaju ne bo priložnosti za lov. Tam se le poredkoma sreča žival, toda kdo ve, v kakšnem oziru nam lahko postane orožje koristno. Dobro je, da se človek preskrbi za vse slučaje.

Končni polet.

Odpotovali bomo koncem maja, v času, ko minejo nevarne pomladanske nevihte in se megle zredijo. Ves čas bomo natančno zasledovali vremenske izpremembe, ki bodo za nas izredno važne. Vreme bomo sami težko predvidevali, zato pa bomo stalno v zvezi z meteorološkimi postajami na kontinentu. Kakor je znano, smo se lani z vremenom vrezali, zato pa letos ne bomo lahkovorni. Mislimo, da bomo imeli lepe dneve, pa je bilo baš nasprotno.

Se nikoli se nisem pripravil na polet z lepšimi nadami kakor sedaj. Nadejam se, da se mi posreči premeriti pot od Špicbergov do Aljaske v dveh dneh in da bom v tem času zasadi našo zastavo v doslej neznani deželi.

Do lanske ekspedicije sem motril led z očesom mornarja, ki se mu zdi, da je ledena plast ravna. Na razpokane in na grebene v ledenih masah nisem niti pomislil. A baš te razpokane in ti grebeni so ki lahko prinesejo smrt avijatiku. Aeroplan se ne more spustiti brez nevarnosti na tla. Tudi če je led raven, ne smemo izgubiti izpred oči resnice, da je varljiv ker se premika. Vsako minuto lahko pokoplj led letalo pod seboj.

Lani smo bili že tik pred ciljem. Še malo, in bi dosegli tečaj. Toda n.kier se nismo mogli spustiti na zemljo in tako smo se odločili za povratek. Bori smo se z nadčloveško močjo. Eno letalo je bilo za nas toliko kakor izgnano v prav malo je manjkalo, da nismo poginili vsi kar nas je bilo še na drugem.

Radi tega sva z Ellsworthom sklenila da zgradiva tak tip zračne ladje, ki nam daje sigurnost da se lahko spuščamo in ustavljamo po mili volji. Z Mussolinijevim posredovanjem se nam je posrečilo dobiti italijanski zrakoplov potrebne vrste. Zrakoplov je prav za prav zračna ladja, meri po dolgem 105 metrov ima tri stroje tipa Maibach in obsega 18 tisoč kubičnih metrov. Kabine na zračni ladji smo izpremenili v velikansko dvorano, drugi prostor pa služijo za kuhinjo. Ladja je skoraj popolnoma ognjavarna, radi nizke temperature pa je tudi eksplanzija plina malenkostna. Ladja nam bo omogočila da rešimo važne naloge, ki nas čakajo. Z vrvmi se bomo spuščali na zemljo in hodili sem in tja ter študirali stvari, ki nas zanimajo.

Ladja »Norge«.

Z »Norge« smo odstranili vse, kar bi nam lahko bilo v napotje. Obdržali smo le najpotrebnejše. V veliki kabini smo pustili samo mize in 12 stolov. Kabine na ladji, ki je bila prej urejena za italijanskega kralja ter je bila razkošno opremljena, smo razdrli, da vzamemo s seboj na pot čimveč priprav in zalogo hrane, ki nam bo nadvse potrebna. Kdor bo hotel počivati ležbe, bo moral ležati na zabojih ali na vrečah. Za vse to bo odškodovan samo z lepim razgledom: lahko bo fotografiral in opazoval pojave, ki jih drugi ni videti. Razume se, da bomo vzeli na pot tudi sani čolne in druge take priprave, s katerimi bi v slučaju nesreče ali česa sličnega lahko potovali peš do cilja.

Zveza s svetom.

Ladja »Norge« je opremljena z radiom. Lani nam ni bilo mogoče pošiljati poročil, letos pa bo to drugače, boljše. Imeli bomo ves čas zvezo s svetom in bomo tudi sprejemali vesti, ki jih bodo postaje oddajale na naš naslov. Hrane mislimo naložiti za šest mesecev. Založili se bomo predvsem s suhim mesom, biskvitom, čokolado in kondenziranim mlekom. To je po dosedanjih izkustvih najboljša hrana. Seveda hočemo skrbeti, da se ne sestradamo. Lani smo bili na koncu. Naše racije so se znižale že na 250 gr dnevno. Ko smo se vrnili med ljudi, smo bili mršavi ko trske. Letos upam, da bo drugače.

Poleg hrane se bomo dobro oborožili s puškami in naboji, čeprav na severnem tečaju ne bo priložnosti za lov. Tam se le poredkoma sreča žival, toda kdo ve, v kakšnem oziru nam lahko postane orožje koristno. Dobro je, da se človek preskrbi za vse slučaje.

Končni polet.

Odpotovali bomo koncem maja, v času, ko minejo nevarne pomladanske nevihte in se megle zredijo. Ves čas bomo natančno zasledovali vremenske izpremembe, ki bodo za nas izredno važne. Vreme bomo sami težko predvidevali, zato pa bomo stalno v zvezi z meteorološkimi postajami na kontinentu. Kakor je znano, smo se lani z vremenom vrezali, zato pa letos ne bomo lahkovorni. Mislimo, da bomo imeli lepe dneve, pa je bilo baš nasprotno.

Se nikoli se nisem pripravil na polet z lepšimi nadami kakor sedaj. Nadejam se, da se mi posreči premeriti pot od Špicbergov do Aljaske v dveh dneh in da bom v tem času zasadi našo zastavo v doslej neznani deželi.

Sv Francišek Asiški v mladosti

Trinajsto stoletje je v letopisih krščanske cerkve eno najrodovitnejših v žalostnih in veselih dogodivščinah. S tužnim srcem beremo o bre učeniku, ki je v tisti dobi poseben na Francoskem in Laškem. V mnogih ondodnih pokrajinah je pobožno življenje skoraj popolnoma zamrlo. Med knezi in poglavarji so divjale pogubne vojne in krvavi boji, po mestih so gospodovali spori, po gradovih sta vladali sila in pohlep, med preprostimi ljudstvom pa je bila revščina, nevednost in surovost.

Kraljestvo mode

Pariška pomladna moda

Pariz, 13. marca.

Kakor pred početkom vsake sezone, so nas tudi to pot povabil veliki pariški krojači, da pridemo pogledat njih pomladanske kolekcije. In kakor vedno, smo bili očarani, kajti naravnost frapantna je ženski svet velikih tvrdk, da olepšajo ženske linije. V svoji službi imajo prave umetnike, občutljive, inteligentne in delavne ljudi, ki vedno skušajo najti, udeležiti in definirati ono, kar Francoz izraža z besedo «nouveau» (novost).

Ni kar tako enostavno, ustvarjati novo, če mora krojaški umetnik ostati zvest gotovi liniji, se obenem potruditi, da novost ne vzbuja začudenja, kar je zelo lahko in varno. Časi so prešli, ko so ustvaritelji modelov mislili, da se lahko nekaznovano igrajo z navadami občinstva. Mnogi neuspehi so jih poučili in postali so pametnejši ter se ogibajo ekscentričnosti. Na videz mora to omejevat njih fantazijo. V resnici pa temu ni tako. Koliko ostane še dela v teh mejah! Njih talent se torej tu udeležuje na silno diskreten in rafiniran način, tako da morejo edino strokovnjaško solane oči opaziti tehnično razliko, med tem ko drugi ljudje samo čutijo, da je nekaj različnega, ne da bi znali povedati, v čem to obstoja.

dermizma, so narisali kubistični slikarji...

Kar se pa tiče barv blaga za obleke, postajajo tem živahnješe, čim bolj je linija enostavna. Ženske niso bile še nikoli tako enostavno in obenem tako kričeče oblečene, kakor bodo v novi sezoni!

Če si n. pr. ogledamo pomladanske modele, ki nam jih je pokazal g. Lucien Lelong, ne najdemo dosti razlike od lanskih: ista enostavna linija, ista diskretnost v efekti, isto bogastvo tkanin in nekaj popolnega, o čemur se ne da diskutirati, kar pa more doseči edino enostavnost.

In to vendar ni čisto isto, kot je bilo lani. Neko življenje, neko naglo gibanje, nekaj neizrečeno lahkega je dostavljeno temu, kar že poznamo. Mladi moister je mnenja, da inspiracij v nikakem pogledu ne smemo iskati v preteklosti, temveč izključno le v sedanjosti. Današnja doba je zanimiva in njej moramo slediti. Značilno za njo je pa premikanje, gibanje, in od tu mora dobiti umetnik inspiracijo za ustvarjanje ženskih toalet. Obleke se ne ustvarjajo več za mrtve osebe, ki nepremično sedijo na kanapi ali v gledaliških ložah, temveč za bitja, ki prihajajo in odhajajo, ki tekajo in se bavijo s sportom. Ženska se mora znati gibati v svoji obleki. In to zahteva veliko enostavnost in točnost. Vsak okrasek, ki je nepotreben, se mora odstraniti.

G. Lelong imenuje to kinetizem. Ta njegova ideja, odnosno teorija je imela v Ameriki tako ogromen uspeh, da so znanstveniki in filozofi razpravljali o njej v resnih revijah.

Kinetizem sicer ne izključuje popolnoma okrasov, toda ti igrajo samo še stransko vlogo in so podrejeni splošnemu efektu. Luksus se nosi takorekoč samo še doma. Kinetizem išče predvsem stil. V svojih logičnih posledicah vedno pogodi skupno, celotno linijo in ne dopušča nobenih nasprotstev in neskladnosti. Plašč n. pr. se mora vedno vjemati z obleko, se prilagoditi njeni liniji; človek mora vnaprej čutiti, predno dama sleče plašč, kakšne barve obleko nosi pod njim (enake ali komplementarne). Čevlji in pokrivalo se morajo prilagoditi splošnemu efektu. Dama, ki je oblečena po teh estetičnih načelih, bodisi za sport ali za bal, za elegantni obisk ali za čaj, bo vedno napravila utis rafiniranosti, ki bo tem večji, čim manj dela hrúšča. Slednje pa taka obleka vpliva na njeno gibanje in na njene kretnje, ki se polagoma, ne da bi za to ona vedela, prilagodijo tej čisti enakostavnosti.

Naravno: da je treba po modnem pregledu oditi k neobhodno potrebnemu sotrudniku krojača, k tovarnarju blaga. Kar je n. pr. letos iznašel neizčrpni g. Paul Rodier, je naravnost občudovanja vredno. Človek bi rabil cele ure, da si ogleda različne vrste blaga, ki jih je iznašel za letošnje pomladansko in poletno sezono. Znameniti kasha

si je ohranil svojo dominantno vello in se izdeluje v najrazličnejših novih vrstah. Velika novost letošnje sezone so plisirane tkanine, imenovane milply. Njih vzorci so isti, kakor pri drugih tkaninah, vendar jim pa daje plisiranje nekako posebno odliko. Kar

se tiče prtov, se izdelujejo v mehkeh blazu, kineškem krepu, med tem ko so zastori izdelani letos z izredno skrbjo: na nežnem tilu so prikazani najrazličnejši motivi, eni vzeti iz preprog, drugi iz srednjeveških barvanih oken, tretje iz najostrejšega mo-

Modni damski dežni plašči

Pomladne promenade

Nestrpno pričakuje vsaka dama lepe pomladanske dni, ki ji omogočijo sprehod brez obline toaletne navlake in nudijo priliko, razkazati strmečemu svetu pomladansko modno nabavo. Letos je nestrpnosti tem bolj razumljiva, ker prinaša moda zares lepe kreacije, katerih draženost je bolj občutljiva v materialu kakor v liniji.

Nove modne boje so na solncu izredno prikupne in navzlic pestrosti nikakor vsiljive ali kričeče. Poleg priljubljenih pastelnih barv je čisto videti umerjene srednje nianse, prehajajoče v lahno rjavkasto; svetlejšo lesno, bež ali mehko rožnato barvo.

Kar se tiče linije, ni kakih strogo določenih enotnosti, obenem pa tudi ne pretiravanja katerekoli forme. Vsi modeli se držijo zlate srednje mere in imajo edino to pretenzijo, da se čim skladneje, praktično in elegantno prilagodijo svoji nosilki.

Iz obline letošnje modne garderobe prinašamo danes troje novih promenadnih vzorcev. Vrlo originalen v kroju je prvi, ki si ga lahko zamislili izgotovljenega iz blaga kakor tudi iz svile, morda iz ripsa ali kasha, lahko pa tudi iz ottomana ali celo iz »krepela« — novo modnega vonenega materiala, ki letos prihaja na trg v vrlo lepih pastelnih bojah in je cenejši kakor vsak drugi volneni material.

Srednji model predločuje visoko zapeto kreacijo, kakršne so naravno priporočljive le vitkim postavam in je treba dobro paziti na harmonijo blaga in okrasja, da kreacija navzlic enostavnosti vzbudi dojem apertne elegance. Material polublen.

Tudi desni vzorec ne zahteva striktno kakih določenih vrst materiala. Izgotoviti ga lahko iz lahkega kariranega blaga, ali pa tudi iz kineškega krepu, pri čemer lahko karirane vzorce nadomesti povsem raznoliko desiniranje. Dvomi dečji ovrtnik z drobno zavezano pentljo, plastron iz svetlega žoržeta in dvojne manšete izražajo mladostnost.

Trak v aranžmanu, kakor ga predločuje naša slika, je svojevrsten nov modni efekt, ki pa se uporablja samo za mladostna oblačila. Izgotovljen je iz tafta, moiréja ali ripsa in izbran v barvi, ki harmonira z barvo obleke in šala. Najbolj priljubljene kombinacije so pač: rožnata k črni, pastelno modra k rjavu, bež k zeleni itd.

Dekliške obleke

Obleči dekleta ni tako lahko. Večinnoma je tako, da hočejo biti hčerke starejše, mamice pa mlajše vsaj na zunaj. Toda dobre mamice nočejo o teh dekliških muhah ničesar slišati. Nasprotno se prizadevajo, da bi bile nadebudne hčerke tudi na zunaj čim mlajše. In prav imajo, dasi je v tem prizadevanju mnogo sebičnosti. Dekliške obleke, bodisi promenadne, torej paradne, ali vsakdanje, morajo biti čim enostavnejše. Vendar je na treba paziti, da dekleta ne izgubi svoje prikupljivosti. Take obleke ne zna sestaviti in narediti vsaka šivilja. V Parizu so se nekateri modni ateljeji celo specializirali v tej stroki, kar je najboljši dokaz, da dekliško obleko ni tako lahko narediti, kakor se splošno misli.

Najbolj praktične so za deklice jumberjeve obleke. Krojijo se v celem; v novešem času so pa tudi dvodelne, iz jumberja in plisirane krila. Za svečane prilike se delajo dekliške obleke v obliki princes. Kot material za take obleke nam služi kasha, volneni maru-

kén, volneni rips in ševijot, ki spada še vedno med prvovrstno blago. Glede barv je treba omeniti, da so za dekliške obleke najelegantnejše in najbolj praktične vse gradacije rdečkasto rjavih in rdečih, posebno pa temno rdeča vinska barva.

Dekliški pomladanski plašči imajo čim enostavnejši kroj. Izgotavljajo se iz kasha in lahkega sukna. Spodaj ne smejo biti razširjeni drugače, nego z gubami. Barve so lahko žive, Najljepše je široko progasto blago. Klobučki so majhni, »Gigolo« in podobne novotarje deklicam ne pristojajo. Dekliški klobučki so lahko v celoti svileni ali pa kombinirani s slamo. Svileni so dvojne barve, nekako tako, kakor šahovnica.

Lepi rokavi

Rokavci so pri letošnjih pomladnih in poletnih toaletah morda še najbolj značilni detalj, ker prinašajo popolno izpraznjenje napram vsem dosedanjim oblikam. Dočim so se pozimi že splošno priljubile dolge, ozke fasone, jih zdaj nadomeščajo in izpopolnjujejo nadaljnje nove, široke forme. Naša slika predločuje nekoliko markantnih novih tipov, ki spadajo k različnim toaletam, a očitujejo svojo graciozno, mehko noto.

MODNI ATELJE M. ŠARC

Pomladanske pariške in dunajske novitete:

Ljubljana, Kongresni trg 4-L.

Tako je bil torej Francišek rojen v hlevu in slama mu je bila prva postelj.

Pri krstu so ga imenovali po Janezu Evangelistu. Njegov oče pa, ki je bil za čas njegovega rojstva po kupčijskih opravkih na Francoskem, mu je domov prinesel, bržčas zaradi srečne kupčije, dal ime Francišek... Mati je bila ljubljanka in do ubogih sočutna, oče pa trdega in dobičkah lakomnega srca.

Ko je Francišek postal mladenič, se je začel pečati s trgovino, a dopadle so mu lepa oblačila in posvetne ničarje. Vedno je bil vesel in dobre volje; kar je prikupčeval, kakor pride, tako preide pri veseli tovarišiji, pri vinu in na pojedinah, pri prepevanju in igranju.

Posebno veselje mu je bilo, da je z vinskimi prijatelji ponoči po ulicah prepeval in vriskal. Vendar je ostal vedno prav uljuden in prijazen; studilo se mu je vse poniževalno, nesramno govorjenje in dejanje.

Njegovi roditelji ga niso ovrili, saj so bili bogati in so ga imeli radi. Dasi s premoženjem ni ravnal varčno, vendar uboječev ni preziral...

Ali njegovo nagajenje do veselosti in mladeniških burk bi ga bilo kaj lahko zvedelo na napačno pota, kajti stal je takorekoč na razpotju.

Ko je v 24. letu nevarna bolezen položila na posteljo, v bolečinah mu je stopila smrt pred oči, njegova lahko miselnost se je začela umikati resnob-

nosti in čedalje bolj mu je odpadala mrena z oči: izprevidel je, da so njegova dosedanja dela in početja nespamet in ničemerlost. Vse privajene zabave vsi užitki so se mu videli jalovi in neslani...

Mislil, da mu je namen, postati slaven vitez, si je napravil svetlo orožje in odšel na Neapolitansko. Ali na potu je obolel. Ko je okrevljal, se je napotil domov.

Njegova vrnitev je bila vsem prijateljem radosten dogodek. Praznovali so ga s pojedinami, pri kateri je bil zopet Francišek krona veselice. Toda vse šale in burke prijateljev mu resnobne niso moge pregnati in otožnosti prepoditi. Začeli so ga dražiti, da se je bržčas kje na poti v katero zagledal in ta mu je sedaj naredila, da je tako res izpremenjen.

Na to nekako čudno vzbujen, je odgovoril:

«Res je, imam jo ljubico in nevesto — lepo in priskrbečnega vi vsil!»

Tovariši so ga nadlegovali: «Ne lovi muh! Pusti prazne skrbi in bodi zopet naš! Trgaj rože veselja, pij iz čaše mladosti, ki na ti cvetlice mladosti odcevi to in potihne življenja šum, potem misli na srečen konec!»

Tako govorjenje ga je žalilo, saj mu je kazalo globoko snosne posebe, velikost lehkomišelnosti in malomarnosti za Boga in za božje stvari. Po takih ostudnostih je torej v njem dozorel

sklep, da se s svetom za vselej spre in od njega odrtna...

Odrpavši se je v Rim obiskat groba sv. apostolov Petra in Pavla. Iz cerkve gredel se je pomešal med tropo beračev, ki so ondi prosili milošine. Ko je ugledal najbolj potrebnega med njimi, je sčel svojo obleko in mu jo podal, on pa je obesil nase njegove cape ter stal ves dan pod cerkvenim stebrovjem in prosil mimogredočih milošine...

Vrnivši se v Asisi, je imel pretrpeti mnogo trdih izkušnjav. Hudobec mu je postavil živo pred oči mladostno veselje, lepe obleke, pojedine, radostno orepevanje, burke in norosti... Tudi njegovi vinski bratje so se njegovi resnosti posmehovali, grajali njegovo početje in ga zaničljivo vpraševali, si je li že izvolil nevesto...

Nekega dne je šel ves v žalost vtopljen čez loke k stari cerkvi sv. Dami-jana. V molitvi klečel je začel trikrat zapored besede: «Francišek, idi in popravi mojo hišo, ki jo vidiš tako razpadlo v grobljah!»

Francišek, misleč, da mu je naročeno, naj jako razpadlo cerkev sezida iznova, je vstal in dal duhovnu te cerkve nekaj denarja... Doma pa je vzel iz očetovega predala več kosov sukna, jezdi z njimi v Foligno, prodal ondi kono in sukno ter prišel s skrinjčkom k škofu. Škof mu je denar za popravilo cerkve in ga prosil, da bi smel ostati pri njem.

A duhovnik denarja ni sprejel, dovolil pa mu je, da lahko pri njem stanuje...

Medtem je Franciškovo oče zvedel o sinovem početju. Ves togoten je prišel z več prijatelji v St. Damijan, da bi postavil sina na odgovor.

Francišek se je iz strahu pred njim skril v neko luknjo in s solzami prosil Boga pomoči. Nato se je vrnil v Asisi.

Ko je šel ves medel in prepaden po mestnih ulicah, so ga smatrali ljudje za blaznega. Metali so kamenje in blato za njim, ga zasmehovali in zmerjali. Francišek pa je šel mirno in tiho svoj pot.

Nenadoma je prihrumel oče, ga potegnil v hišo, psoval, zmerjal in pretepaval, končno pa zaprl v temnico. Ko je moral oče kmalu nato po opravkih z doma, je Franciška iz temnice izpustila mati in mu je z lepim prigovarjala, naj postane drugačen. Ker pa ni pri njem opravila nič, ga je pustila zopet oditi v St. Damijan.

Ko se je oče vrnil domov, se je začel nov krik in vik nad materjo in sinom. Sin je moral priti zopet domov in le s tem, da mu je Francišek denar za kono in sukno vrnil, se je dal oče nekoliko utolažiti... Ker pa je oče domneval, da mu je sin pobral še drug denar in ga zapravil za svoje norosti, ga je zatožil pri sodniku in tudi pri škofu.

Ko je Francišek prišel pred škofa, mu je škof prigovarjal, naj vrne očetu de-

nar.

«Gospod,» je odgovoril Francišek, «dal mi bom vse, kar je njegovega, še svoje obleke!»

Nato se je slekel in dejal: «Poslušajte in dobro me razumejte! Doslej sem Petra Bernardona imenoval svojega očeta, odslej pa lahko in svobodno smem reči: Oče naš, ki si v nebesih...»

Tako se je Francišek svetu popolnoma odpovedal. Star je bil takrat 25 let.

M. Aleks:

V bolnici

Št. 12. Dve vrsti postelj. Bele in nečiste ruhe, nočne omarice in jedila in steklenice na njih, črne tablice in dijažgnoze in temperatura in vonj po mazilih in zdravilih. Dvanajst nesrečnih ženskih bitij. Razpedeni lasje na objokanih blazinah, krvave, otekle oči in upala, razjedena lica. Dvanajst bolnih teles in duš. In v kotu Kristus. (Pravijo: pred dvatisoč leti je bil križan Človek-Bog, da je odrešil svet. Gledam teh dvanajst krščenih in odrešenih bitij in dvomim, dvomim, da je mogel biti — človek.)

Hodim po kirurgičnem, po internem oddelku, hodim po veneričnem. Tam so se po bolniških sobah znašli ljudje, ki jim je vzrok bolezni vsakemu drugačen: bil je pijan, pa se je v krčmi sporekel s tovariši in dobil z nožem; gelni kamen v tej žalostni hiši venerič-

Po slovanskem svetu

Znanstveno delo v sodobni Rusiji

Dvestoletnica Ruske znanstvene akademije je zbudila v Nemčiji mnogo pozornosti in od takrat potuje dolga vrsta nemških učenjakov v boljševiško državo. Profesor iz Jene dr. Schaxel je na kratko opisal najbolj važne znanstvene akademije, ki so se ustanovile oziroma reorganizirale po revoluciji. Sojuz socialističnih republik si je določil cilj: uresničenje socializma v družabni in državni obliki. V tem znamenju se tudi ruska znanost razlikuje od čiste in vzvišene znanosti. Spojena je neposredno s praktičnim življenjem. O starih učenjakih vemo, da so mnogi med njimi iz osebnih vzrokov odšli, ker so jih pregnali. Vendar je večina ostala doma in s pomočjo odbora »Zekubu« preživela dobo gladi in pomanjkanja, čuvala laboratorije in knjižnice. Ti znanstveniki danes nemoteno znanstveno delujejo. Tako dela n. pr. fiziolog Pavlov, ki so ga evropski kolegi že leta 1920, šteli med žrtve gladi, a zdaj vodi svoj odsek v Leningradu, kjer so ga našli obiskovalci akademije in obdržali njegovo delo.

Akademija znanosti je zdaj najvišji znanstveni zavod Sojuz ter ima svoje pokrajinske zavode po celi državi, njene komisije raziskujejo prirodne in produkcijske sile dežel.

Centralnemu Izpolnitelnemu Komitetu države sta podrejena tudi: I. Marx - Engelsov inštitut, ki ga je ustanovil D. B. Rjazanov in ima prvo popolno knjižnico zgodovinskega marksizma; zavod je izdal že nad pol milijona ruskih knjig; 2. Zavod za proučevanje Orijenta, ki ga je ustanovilo »Društvo za spoznavanje O-«; zdaj je, pod vodstvom prof. Pavloviča, začelše orientalske Moskve in ima še velik pomen za bodočnost.

Komunistična stranka je ustanovila »Inštitut V. I. Ljeninga«, ki ne le izdaja vse Leninove spise in zapiske, temveč znanstveno goji leninizem, na katerem stoji taktika tretje internacionale. Ruske republike (RSFSR) imajo »Komunistično akademijo«, ki proučuje pravni sestav Sojuz in izdaja sovjetsko enciklopedijo. Tukaj vodi znani ideolog Preobraženski posebne tečaje za nadarjene boljševike. Narodni komisar za prosveto Lunačarski (Narkompros) je združil sociološke zavode v društvo, ki goji arheologijo, umetnostne vede, zgodovino, filozofijo, jezikoslovje, pravo in ekonomijo. Tu delujejo znane osebnosti: Pokrovski, Rotstein, Buharin, Dehorin in drugi.

Inštitut rdečih profesorjev pripravlja absolvente univerze za visokoločno kariero. Študij se vrši v seminarjih samostojno in sicer v pet odsekih: za filozofijo, ekonomijo, zgodovino, pravo in naravoslovje.

Timirjazov inštitut za naravoslovje v Moskvi nosi ime po slavnem biologu in skuša uvesti materialistično pojmovanje sveta med široke ljudske plasti. Diskusije so v raznih vprašanih zelo ostre.

Tudi ostali komisarijati (ministrstva) imajo svoje inštitute: posebno znamenit je »Drž. inštitut za ljudsko zdravje« (ustanovitelj komisar Semaško), ki ima celo vrsto zavodov in naprav, da že lahko tekmuje z ameriškim vzorci. Praktično ga vodi »Znanstveno - medicinski svet«, ki ustanavlja higijske naprave, opazovalnice in preiskovalnice.

Pravo znanstveno delo se je začelo šele v letu 1924. Takrat so reformirali univerze, tako da ima danes vsaka univerza poleg starih fakultet še delavsko, kjer se delavci v treh letih pripravijo za vstop na visoko šolo. Mnogo univerz so ustanovili šele po revoluciji; tako n. pr. v Smolensku, kjer je bilo lani že 1900 študentov in sicer 662 pedagogov, 816 medicincev; ostali so bili na delavski fakulteti. Univerze podpira domača republika, deloma pa tudi zemljoradnja in »Strokovna zveza«, ki je gospodarski regulator celega Sojuz. Centrala te zveze je ustanovila »Centralni inštitut za delovno vedo«, ki študira razne metode za pridobitev delovnih sil.

Politično pa ima velik pomen »Kitajska univerza« v Moskvi, kjer je bilo lani 250 kitajskih študentov, ki študirajo politično zgodovino, delavsko gibanje, rusko revolucijo, socialni razvoj Azije, vlado kapitala itd.

Vsi zavodi nove ruske znanosti imajo mnogo praktičnega dela: zdaj izdajajo knjige v poljudem slogu za ljudstvo, učne knjige, prevode v številnih jezikih, dajejo pobudo za nujne prosvetne akcije in teoretično podpirajo državno delo. To so ogromne naloge, ki zahtevajo mnogo glav in še več pridnih rok. Od tega dela je v odvisna bodočnost Rusije in njenega območja.

zidar je zamen opozarjal stavbenika, da je oder trhel, pa se je sesul pod njim in si je polomil rebra in ude; prišel je z dispozicijo za tuberkulozo na svet, delal je v cementarni in obnemogel; turista je na planinah zatekel dež in mu nakopal pleuritis. Tako so jih čisto različne usode zbrale tu v bolnici in prav zato so kakor bratje med seboj: drug drugemu šepetaje umirajo, drug z drugim se vračajo v zdravje in svet.

Hodim po veneričnem oddelku. So satiri to, ki so rajali in se do same poslednje ure ne bodo izrajali; so siromaki, ki so svojo mladost in moškost presenjali v želji za enim samim trenutkom do smrti slastnega naturnega užitka, pa so ob cesti pobrali sad in ko je minila sladkost, je črv še ostal. So prostitutke, ki so postale to ali od bede ali od prirojene sle ali pa po izračunanim spoznanju: z rokami služimo in z glavo, zakaj ne bi z vsem? So žene, ki so jim moške s potovanja, iz vojske, iz prepitih noči in od drugod prinesli ta blagoslov. Toda vsi so po isti poti prišli na ta kraj, vsem je ista zvezda bila vodnica: nagon. In po zaščutenju njih vseh je še nedolžni starcem in starkam in deci pripadel žalostni delež. — V nedolžne in krive se ločijo A in nikogar očeh ni nihče čisto nedolžen, nihče nikomur vsega niti ne verjame niti ne zaupa, sosed ni sosedu ob smrtni uri tolažnik in ko se

— Kongres češkoslovaških muzejev se bo vršil v binkošnih v Olomucu. Udeležijo se ga zastopniki vseh muzejev v Češkoslovaški republiki. Razpravljali bodo o vseh vprašanjih, ki se tičejo te stroke.

— Poljsko-češka pogajanja o »zrakoplovskem prometu« se vrše v Krakovu. Meritorne razprave so se pričele 16. t. m. Češkoslovaški delegaciji načeljuje min. svetnik Roubik, poljski sek. šef Moskwa.

— Praga in Varšava. Mestni občinski svet v Varšavi je povabil občinski zastop v Pragi, da poseti prestolico Poljske. Primator Prage dr. Baxa je z radostjo sprejel to vabilo in v kratkem se napoti v Varšavo po sebnu deputacijo praškega občinskega sveta, ki jo bo vodil ali sam primator dr. Baxa ali pa eden izmed podžupanov. V Varšavi pripravljajo češkemu gostom sijajen sprejem.

— Poljsko-češka vzajemnost. »Mladoslavski spolek« v Varšavi priredi dne 21. t. m. slavnostno akademijo v spomin velikih čeških piscev Svatopluka Čecha in Julija Zeyerja. Pokroviteljstvo prireditve so prevzeli predsednika parlamenta in senata, prosvetni minister Stanislav Grabski, češkoslovaški poslanik dr. Flieger in varšavski župan Bilinski.

— Kako živi prezident češkoslovaške republike? Bratislavski »Slovensky Dennik« piše povodom 10letnice prezidenta dr. Masaryka: »Največ časa posveča prezident dr. Masaryk v zadnjem času pripravam za svojo novo knjigo »Konkretna logika«. Dela na tej knjigi po dopoldanskim referatih in se zopet vrača k nji popoldne, kolikor pač to dovoljuje politične konferenice. Pri tem nikdar ne izpušča svojega vsakodnevnega sprehoda na konju, četudi je vreme neugodno. Vsak dan jaha daleč v praško okolico. Mnogo časa vzamejo gospodu prezidentu dolžnosti družabne sezone na praškem gradu, ki se zaključuje koncem tega meseca. V nadaljnjem programu gosp. prezidenta je udeležba na VIII. vseslovaškem zletu. Po končanih zletskih slavnosti odide prezident v svoje običajno letovišče v Topolčankah na Slovaškem. Prvotno je bilo v programu potovanje prezidenta dr. Masaryka v Egipt in Palestino, te dni pa je bil ta program spremenjen in prezident ne odpotuje na jug.«

— O gospodarskih stikih med Jugoslavo in Češkoslovaško je te dni govoril v »Prumyslovem klubu« v Pragi upokojeni polkovnik P. Lazarevič, sedaj član uredništva beogradske »Politike«, ki spremlja našo letalsko delegacijo, mudečo se sedaj v češkoslovaški prestolici. Tenor njegovih izjavljanj je bil: češkoslovaška ima industrijo, Jugoslavija pa morje. Problem gospodarskega sodelovanja je v tem, da bi Jugoslaven vedeli česa ima češkoslovaška v izobilju. Tega dosedaj ne ve niti velik del inteligence. Šele, ko bomo doslovno izvajali gesto »Svoj k svojima«, bo mogoče ustvariti mogočno medsebojno organizacijo. Politično in vojaško zvezo med Češkoslovaško in Jugoslavijo je treba raztegniti tudi na gospodarsko polje. Po predavanju se je razvila živahna debata, v katero so posegli različni češki govorniki. — Češko Slovo« pripominja k temu predavanju: »Z naše strani je treba v gospodarskem pogledu več iniciative in vztrajnega dela. S tem ne pravimo, da držimo roke križem. Toda delovali smo doslej nesmotno, — Vzor narodno zavednega delavca. Te dni je prišel k notarju dr. Pelcu v Moravski Ostravi očitni delavec, ki neče biti imenovan, in mu izročil 6500 Kč s prošnjo, naj to vsoto razdeli takole: »Sokolu« v Moravski Ostravi 1000 Kč, Prosvetni Matič v Sleziji Ostravi 1000 Kč, Osrednji Matiči šolski v Pragi 1000 Kč, Matič v Opavi 1000 Kč, Narodni Jednoti 1000 Kč, društvu »Komenský« na Dunaju 1000 Kč in za zlati zaklad republike 500 Kč. Izjavil je, da je vse življenje štedil, da bi si prihranil toliko, da bi mogel kaj darovati v narodne svrhe. In res prišedli je 6500 Kč in ta prihranek sedaj pošlaga kot zvest državljan, ki so mu sveti narodni ideali, na oltar domovine. V največje zadoščenje mu je, da mu večer življenja ozarja zvest, da si je tudi on s svojim delom prihranil toliko, da je lahko v dejanju posvečel svojo ljubezen do narodne stvari in do narodnih idealov. Ta prijetna zavest mu zadošča, zato ne mara, da bi se za njegovo ime vedelo v javnosti. — Tega idealno narodnega češkega delavca stavimo za vzor in vzgled ne samo našemu narodno čutečemu delavstvu, marveč vsemu našemu narodnemu občinstvu. Pojdi in stori tudi ti tako!

— Boljševiki upajo 10urni delavni čas. »Trud«, glasilo ruskih delavcev, z dne 24. februarja poroča, da so se zastopniki stavbnih delavcev na seji osrednjega sovjetskega strokovnih zvez pričevali, da so vsi strokovni organi zelo slabo postopajo z delavci. Tako je n. pr. gospodarski svet v Petrogradu uvedel za vse podrejene delavce 10urni delovni čas, plača pa jih za navadno osemurno delo.

— Vsi zavodi nove ruske znanosti imajo mnogo praktičnega dela: zdaj izdajajo knjige v poljudem slogu za ljudstvo, učne knjige, prevode v številnih jezikih, dajejo pobudo za nujne prosvetne akcije in teoretično podpirajo državno delo. To so ogromne naloge, ki zahtevajo mnogo glav in še več pridnih rok. Od tega dela je v odvisna bodočnost Rusije in njenega območja.

vrnejo v zdravje, se »več ne spomnijo oddelka in ne poznajo tovarišev. Št. 12.

Ob vratih stoji Hana, kmečko dekle, in govori vsem.

Ob razposajeni uri je Hana pozabila na fanta pri vokalih in je z drugim šla v greh. Ni bilo teden dni, zdavnaj je prešla že razposajenost in slast, greh pa je ostal v udih in v krvi. Razjedal je telo, razjedal je dušo: je še njen fant? Mesec dni je ležala, grebla je vase in tuhtala. Ni se mu spovedala in on ni pisal. Pozneje bo zvedel in vsega bo konec. Umirila se je naposled in čaka.

Hana stoji ob vratih v umazani pisarni halji in govori vsem.

»Če me moj fant več ne bo maral, vem, kaj storim. Na hrbet si navežem slamnico, rdečo luč v roko, pa se postavim na trg. Pocieni bom spočetka, sama dobim odjemalcev. In kakor bo rastlo njih število, bo rastla cena. Še na tisoč čak pridem.«

Smeh. Se ta smeh je bolan in je po-mešan z vonjem gnoja in mazil.

Na koncu sobe leži bela — še v grdi boleznini bela in lepa gospodična. Njej so veljale Hanine besede. Potegnila je odejo čez beli obraz in frizuro, tako da le njena roka gleda na dan. Kaj naj ta mala, mehka roka počne drugega pod solncem, kakor da vabi in mami? In ti dolgi negovani prsti so za kaj drugega mar, kakor da dražijo pohoto in spre-

Izumirajoča kraljeva roža

Najlepši okras polhovgrajskih hribov, znamenita Daphne Blagayana, od domačinov pa izalka ali borica imenovana redka cvetlica, katero je l. 1837. prvi našel grof Blagay in jo prinesel v Ljubljano, kjer jo je takratni kustos muzeja H. Frey preiskal, opisal in imenoval po najditelju, je kljub vsem prepovedim trganja v nevarnosti, da izgine s svojega zadnjega bivališča v Sloveniji.

Prekrasna cvetlica je takoj po opisu tako zaslovela, da je saksonski kralj Friderik Avgust že l. 1838. prišel s svojim spremstvom v naše kraje in se podal k sv. Lovrencu pri Polhovem gradu trgat to znamenito rastlino. Zato jo je Dežman nazval kraljevo rožo. Ta sloves je tudi zaslužila radi svoje izredne lepote in duha, posebno pa radi svoje redkosti, zakaj takrat še ni bila znana nikjer drugje na svetu kot v hribovih med Škofjo Loko in Polhovim gradcem. Šele v osemdesetih letih preteklega stoletja jo je v Srbiji našel najslavnejši srbski botanik Pančić, pozneje so jo pa na posameznih, zelo redkih mestih našli še v Črni gori in Bosni, kjer jo pa tudi ni mnogo, temveč le nekoliko več kot pri nas. Vendar nas pa nahajališča izven Slovenije ne morejo prepričati, da bi se cvetlice pri nas ohranile. Na polhovgrajskih Dolomitih jo je le še nekaj tisoč grmičev, na Kozjeku pri Zidanem mostu kvečjemu sto korenin in kustos botaničnega inštituta našega vseučilišča g. Justin je lani našel dva eksemplara na Šmarni gori, ki do takrat ni bila znana kot nahajališče te botanične redkosti. Seveda raste izalka tudi po botaničnih vrtovih in pa po dobro negovanih vrtičih ljubiteljev naše flore. Vendar pa te presajene cvetlice nimajo za znanost prav nobenega

pomena in so privatniki celo obsodbe vredni, ne samo ker so prekoračili prepoved, temveč osobito radi tega, ker so radi svojega pregorečega občudovanja redke blagajke, pomagali, da izgine s svojih nahajališč, katere si je izbrala sama za najugodnejše, da si reši svoj obstanek.

Nekdaj v pradavnini je najbrže krasila tla pragozdov od reke Sore doli po celim Balkanu. Izumrle so pa tekom stoletja žuželke, ki so prenašale cvetni prah od cveta do cveta. Brazde so namreč v cvetih tako skrite, da cvetni prah brez pomoči ne more doseči brazde, prah jih torej ne more oploditi in zato plodovi ostanejo gluhi, kakor n. pr. jabolko ali pomaranča brez peška. Rastlina se pod tako težkimi pogoji oplodi v izrednih slučajih, ki so pa tako silno redki, da seme pri razmnoževanju ne pride v poštev. Rastlina se je ohranila samo z večletnimi koreninami na prostorih, ki so posebno ugodni za njeno rast. Če pa igalko iztržemo s korenino iz zemlje, na tem mestu ne zraste več nova, ker tam ni ostalo semena. Velika nevarnost za njo izvira tudi iz njene lastnosti, da so popki njenih pogankov samo neposredno pod cvet, ne pa po celih vejicah kot pri drugih grmičih in drevesih. Če torej kmet pokosi blagajke za steljo, na tem mestu nikdar več ne požene. Še več! Tudi največji ljubitelj prirode, ki odtrga le en cvet, uniči celo vejico, ker jo odtrga vedno s tako dolgim pecljem, da ne more več pognati iz svežih korenin. Upamo, da bo vsaj tem to pojasnilo pomagalo. Inteligentnim divjakom in podivjani mestni inteligenci naj pa pomagajo orožniki in pa mestni stražniki, ki še sedaj ne vedo, da je trganje igalk najstrožje prepovedano.

Slika iz švicarskih gora

Zimski solnčni zaton na Pizzi di Palù (3912 m) v Berninskem pogorju.

Radio

Izveček iz večernih programov oddajnih postaj

Berlin (513 m. 10 kW) Königswusterhausen (1300 m. 20 kW); Dunaj (531 m. 7 kW); Breslau (418 m. 10 kW); Rim (425 m. 2 kW); Brno (521 m. 2,5 kW).

Nedelja 21. III.

Berlin 20.30: Koncert komornega orkestra (Violina solo.)

21.30: Vesele pesmi (poje tenor).

Dunaj 9.30: Uvod v opero »Götterdämmerung«.

20: »Götterdämmerung«, Richard Wagnerjeva opera v 3 aktih s predigro. (Orkester dunajskega Volksopere. Izvaja se predigra in I. akt.)

Breslau 20.30: Schlesischer Lichtenabend alter Zeit. (Zbor in solisti.)

Rim 20.30: Odlomki iz Verdijeve opere »Fallstaff«.

Brno 19: Orkestralni koncert. — Lincke: Uvertura veseloigre. — 2. Lincke: Gri. — 3. Suppé: Banditenstreich. — Strauss: Walzertraum.

Ponedeljek 22. III.

Berlin 20: Uvod v opero »Jožef v Egiptu«.

20.30: Pisan »čecr. (Solisti in orkester.)

Dunaj 20.15: komorna glasba orkestra na pihala. — Franc Jožef Moser: Suita za 17 pihal. — Pevske točke. — Richard Strauss: Serecena za pihala.

Breslau 20.10: Pisana vrsta. Solisti in orkester.)

Rim 20.30: Vokalni in instrumentalni koncert: Verdi, Puccini, D'Annunzio (La Nave), Mendelssohn, Wagner, Corelli itd.

Brno 19: Orkestralni koncert. (Ruski skladatelj.)

20.10: Odlomki iz operete »Dorina«.

(Sodelujejo štiri operete brnskega Narodnega gledališča.)

Torek 23. III.

Berlin 20: »Jožef v Egiptu«, opera v 3 aktih od E. N. Méhni.

Dunaj 20.15: »Šramelkvartet«.

21.15: Beethovenovi godalni kvarteti: Opus 74 Esdur.

Breslau 20.30: Orglje. — Fr. Liszt: Fantazija in Fuga o koralu: Adnos ad salutem undam.

21.15: Pihala slezijskega Deželnega orkestra (Beethoven).

Rim 20.30: Večer lahke glasbe.

Brno 19: Koncert: R. Strauß, Wagner, Beethoven, Weingartner.

20.10: Iz opere »Dve vdovi« (Smetana).

Sreda 24. III.

Berlin 20.30: Alfred Kerr. (Proslava.)

21.30: Vesele melodije; igra radiofonski orkester.

Dunaj 19.30: Prenos iz velike koncertne dvorane. — Robert Schumann: »Das Paradies und die Peri«.

Breslau 20.15: »Zlata Eva«, veseloigra v 3. akth.

Rim 20.30: Vokalni in instrumentalni koncert: Glinka, Reyer, Leoncavallo, Bellini, Thomas, Alvares itd.

Brno 19: Orkestralni koncert: Meyerbeer, Maillart, Adam.

20.10: »Zbujenje« (Marionetno gledališče.)

Četrtek 25. III.

Berlin 20.30: »Katastrofa«. (Roman za radiofonsko družbo.)

21: Koncert: »Nach Feierabend«.

Dunaj 20.15: Koncertna akademija: Zama-ra, Donizetti, Monquet, Kjerut, Giordano, Verdi.

Breslau 20.30: Pesmi in dueti.

22: Vesela ura. (Recitacije, pesmi, orkester.)

Rim 20.30: Odlomki iz opere »Il paese dei campanelli« (Ranzato).

Brno 17: Koncert prof. drž. konservatorija v Brnu Sad. Maly. — Dvorak, Sevík.

20.10: Iz operete »Ciganski baron«. (J. Strauß.)

Petek 26. III.

Berlin 20.30: Richard Straussov večer.

Dunaj 20.15: »Faschingsfest«, opereta v 3. aktih. (Spisala Willner in Österreicher, ugalsbil Robert Kurmann.)

Breslau 20.10: Koncert rudarskega orkestra iz Gleiwitza.

Rim 20.30: Sinfonični koncert radiofonskega orkestra: Mendelssohn, Mozart, Cilea, Massenet, Mascagni, Charpentier, Gounod, Wagner, Smetana.

Brno 19: Orkestralni koncert: Weber, Leoncavallo, Auber, Jensen.

20.10: »Moja žena je z operete«; burka v 1. aktu.

Sobota 27. III.

Berlin: 20: »Hudi duh Lumpacija Vagabund«; burka s petjem v 3 dejanjih (Neustroy).

Dunaj 19: Prenos iz velike koncertne dvorane. — Johann Sebastian Bach: Pasijon sv. Matevža.

gelni kamen v tej žalostni hiši veneričnega oddelka?)

In gospa Bajda bije, da jo sestra komaj pomiri. —

Gospa Bajda je sedla na svojo posteljo, utihnila so druge in grešnica se je odela čez glavo. Samo tišina po št. 12 in vonj po grdih boleznih.

Kam so zabredle misli teh onečastih žensk? Je mar sleherni njih poročila v poslednji, skriti, nedotaknjeni in neoskrbeni kotiček svoje duše — svetišče, ki ga ohrani tudi najbolj izgubljeni vagabund? So mar poromale tja, da se pomenijo z Bogom med štirimi očmi — pomenek, v katerem ni ne zavijanja ne olenšav?

Če so poromale, tedaj so vse po vrsti klonile tilnik in priznale: Na dnu vsega smo podobne njej, ki smo jo bilé in preklele. Ona se nudi vsem, ki jo žive, ne samo enemu, ki nas živi. Toliko svobode si je vzela, da ji je sužnja in žrtva; me smo sužnje in žrtve svoje sužnosti. S to sužnostjo je potisnjen k tlom naše življenje in je še s to bolno svobodo zagrenjeno. Ta oddelk, št. 12, me vse pričamo s krvjo to bridko resnico.

Na tistem grem iz št. 12. Ta tišina, ta vonj po gnoju in zdravilih, ves ta venerični oddelk se mi zdi kakor okence do črne resnice sveta.

jemajo prstane v plačilo?

Ne vem njene poti, ni je razodela sosedam. Toda prišla je z detektivom, in ko okreva, pojde z njim. In takšna je izobčena sredi drugih, ki jih ne vodi detektiv.

Slutim njeno zgodbno:

Lepa je, delo pa je sramota. Spočetka je delala, pa so ji rekli, da je škoda njenih rok in lic in života. Ni ji bilo težko kakor med Scilo in Karibdo; samo med težkim in sladkim ji je bilo izbirati. Majhna je bila in šibka in še tako otročja, da je bila vesela bonbonov. In ko se je prvokrat udala, ji je bilo prav tako sladko in tako tesno kakor tedaj, ko je prvokrat materi skrivaj jemala sladkor iz omare. Ni vedela tedaj, kam gre. Zdal pa ni več poti nazaj. Kaj boš čevljarju, ki pet let, deset let vrši svojo obrt, svetoval, naj se loti drugačnih opravkov? In če čevljarju ne boš, kaj boš njej, ki je v početku šla za glasom svojega otročjega srca, zdaj pa hodi za razbrzdanim, razdivjanim nagonom kakor kak majhen Napoleon preko triumfov in opoia v neizogibno propast?

Gospa Bajda, priletela ženska, ki je bila po možu postala deležna sifilide, sedi na postelji. Všeč ji je Hanin dovtip, jezna je na lepo grešnico. Vstane srdita, približbe se d' njene postelje.

»Kako se pači, lajdra! Ne morem gledati te pregrehe. Se tu koketiral.«

In povleče odejo z njene glave in ji seže v kodre.

»Pustite me!«

Na pol razgaljena se brani lepa grešnica. Dvojce golih, lepih, voljnih, pa močnih lakti potiska togotno gospo stran.

Gospa Bajda vidi pred seboj njen obraz in oči in obrvi in lase, čuti mehko kobo njenega života in rok in za eno samo kratko sekundo ji omamno zapole v krvi. (Kakor prostitutkam, tako se pacientkam in pacientom na veneričnem oddelku suče življenje okoli ene samo osi — spola. Njih položaj jim podžiga nagone in jih obenem duši. Če bi se ti nagoni mogli oprostiti kje ob zdravju in lepoti, koliko čutne naslade in koliko maščevalnega zadoščenja bi prinesli njih dušam!) Veselo ji zapole v krvi, pa se zave, sovraštvo in zavist ji dasta moči in bije s pestjo.

»Le dajte jo, vlačugo!«

Vsa št. 12 je vzkipela. Zenske, ki so ostale zaprte druga pred drugo in ki samo ene tajne niso skrivale med seboj — da so sifilitične in gonoreične — so se razodele v skupnem srdcu. Hana ob vratih, trudna starka v kotu, gospa trgovka (njen mož ji je bil s potovanja prinesel lepo ročno torbico v dar in boizen), vse te v krvi in koži in še v svojem potomstvu iznakažene ženske so strnile svoj srd v pesteh gospe Bajde.

»Le dajte jo, vlačugo!«

(Kaj ni to do omame leno žensko telo vir vsega gorja v družbi, kaj ni vo-

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20 uri.

Nedelja, 21.: ob 15.: »Naša krib«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Ob 20.: »Pygmalion«. Izv. Ponedeljek, 22.: »Obrt gospe Warrenove«. A. Jurek, 23.: Zaprt. Sreda, 24.: ob 16.: »Če pride čarodej«. Otroška predstava družstva Atena. Izv. Ob 20.: »Druga mladost«. E. Petek, 25.: »Pygmalion«. Izv. Petek, 26.: »Ana Christie«. D. Sobota, 27.: ob 16.: »Če pride čarodej«. Otroška predstava družstva Atena. Izv.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 20 uri.

Nedelja, 21.: »Grafica Marica«. Izv. Ponedeljek, 22.: Zaprt. Turek, 23.: »Boheme«. Gostuje gospa Ada Poljakova. Izv. Sreda, 24.: »Zongler naše Ljube Gospe«. F. Petek, 25.: ob 15.: »Manon«. Gostuje ga. Ada Poljakova. Izv. Petek, 26.: Zaprt. Sobota, 27.: Koncert ge. Ade Poljakove. Izv.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 21.: »Grafica Marica«. (Kuponi.) Turek, 23.: »Beneški trgovec«. D. (Kuponi.)

Celjsko mestno gledališče.

Nedelja, 21.: ob 16.: »Elga«. Ljudska predstava po znanih cenah.

Šentjakovski gledališki oder

Nedelja, 21.: »Nebesa na zemlji«. Repriža. Ob 20.

Mrtijoneto gledališče

Nedelja, 21.: »Gozdni kralj Lavrin«. Ob 3. pop. in ob 6. zvečer. — Predprodaja vstopnic v nedeljo dop. od 10. do 12. in pol ure pred predstavo v Mali dvorani Nar. doma.

Nedelja v Narodnem gledališču v Ljubljani. V nedeljo, dne 21. t. m. so v Ljubljanskem Narodnem gledališču tri predstave. Ob pol osmih zvečer se poje v operi Balmanova opereta »Grafica Marica«. Drama pa igra popoldne ob treh Finšgarjevo narodno igrano »Naša krib, sveder ob osmih pa ponov: Shawovo dramo »Pygmalion«. Po poljskemu dramskem predstavi je ljudska predstava pri znanih cenah.

Drama v Ljubljani. Sredi je bila premiera »Pygmaliona«, ene najtežjih komedij B. Shawa. Predstava v M. Puglijevi režiji je bila prav dobera in publiki vsa igra vidno zelo všeč. Eliza ge. Nablocke, smer, njen oče gosp. Levarja in prof. Higgins gosp. Rogozja izvršni. Igralo se je v dobrem tempu, tako da je bila petje in vstop v lezabavni in duhoviti komediji že ob 10. gotova. Več čim prej.

Marljoneto gledališče »Atena« uprizaro dance v nedeljo zadnjič v letošnji sezoni priključeno pravilno Poodeljevo petje. »Gozdni kralj Lavrin«, igra z godbo in petjem, ki je doslej vedno privlačila občinstvo. Začetek prve predstave je ob 3. popoldne, druga, večerna predstava pa so prične kot običajno ob 6. zvečer. Predprodaja vstopnic se vrši v nedeljo popoldne od 10. do 12. pred malo dvorano v Narodnem domu in pol ure pred začetkom predstave. Ne zamudite si ogledati »Lavrina«, ki se letos igra posejnjč. Za prihodnjo nedeljo pripravljajo marljoneto gledališče prvo novost: lutkovno igrano v 8 slikah »Kraljevič Tugomil«, ki jo je spisal Miran Jarc.

Pravljice za deca v ljubljanski drami. Mestno telovadno društvo »Atena« priredi v sredo 24. t. m. ob 8. popoldne v dramem gledališču poslednjo prireditev te vrste, pri kateri bo ena pravljica tudi scenično prikazana. Opozorjamo starše in ljubitelje otrok na to predstavo. Pravljice bo pripovedovala ga. Vanda Gorčeva, v inšceniranem komadu pa nastopi članstvo naše drame.

Gostovanje operne pevke Ade Poljakove v Ljubljani. Kakor že javljeno, gostuje prihodnje dni odlična umetnica, soprana ga. Ada Poljakova v ljubljanski operi v turek, dne 23. marca, v četrtek, dne 25. turek, dne 27. marca. Prvič gostuje umetnica v Puccinijevi operi »Boheme«, drugi pa v Massenetovi »Manon«. V soboto, dne 27. t. m. pa bo v operi njen koncert, na katerem bo pevka izvajala celo vrsto najlepših pesmi iz bogate ruske in druge svetovne literature. Torkova predstava izven ter se vstopnice dobe v predprodaji od nedelje dalje pri dnevnih blaginjah. Ponovitev Hauptmannove »Elge« v Celju. V nedeljo, dne 21. t. m. ob 4. popoldne se vrši v celjskem mestnem gledališču repriža Hauptmannove drame »Elga«. Predstava je ljudska pri znanih cenah in opozorjamo nanjo posebno občinstvo z de. tale. Zveze z vlakci so ugodne.

Hudožestveniki v Mariboru. V najkrajšem času posetijo Maribor zopet Hudožestveniki, ki so želi pravkar v Nemčiji, zla-

Dogodbice

1. Nodier v zaporu.

Charles Nodier, ki je bil ob Napoleonovem času v Ljubljani knjižničar in se med drugimi iz naših krajev napisal roman o blagovornem razbojniku Jeanu Sboxariu, je okoli 1. 1830. mnogo občeval z založnikom Ladvocatom Ker je bil Nodier dober slovničar, ga je založnik često prosil, naj mu napiše kak uvod za to ali ono knjigo. Sicer ga tako suhoparno delo ni veselilo,endar v denarni stiski je hotel ali nehotel opravičati tak posej. Slično ga je Ladvocat često prosil, naj mu za družo jutro pripravi nekaj strani rokopisa.

»Ne bo nič.« ugovarja Nodier, »nisem pri volji.«

»No, homo videli.« se po daljšem prikažu razsrdi knjižar. Naglo vstane, odhiti iz tobe, zaklene vrata za seboj in avtor Javiera Zboxarija je tičal v pasti.

»Nodier, prijatelj, na mizi imate vse, kar potrebujete za pisanje.« mu je zaklical skozi ključavnico. »Dokler ne bo predgovora, ne poizdite odit.«

»Ampak če si še toliko glavo belim, ne najdem nič.«

»Če je tako, pa počakajte, da vas Močila navdahne.«

»Pa to bo treba precej časa. Medtem lahko od glada pokimam.«

»Zastran tega bodite brez skrbi, vas bo mo-že hranili.«

Ladvocat je poslal v bližnji restavrant po izvrstno večerjo, ki so jo skozli okno

aten, diskreten spremljevalec.

Pohvala občinstva je bila močna in prisrčna.

Koncert »Drave«

Dne 13. t. m. je priredilo agilno in delavno narodno »železničarsko glasbeno društvo« »Drava« v veliki Gbitzovi dvorani svoj letošnji koncert. Spored je vseboval v prvem delu Adamičovo krepko »Lucipeter bana«, »So pa rože v barletu žavavale«, koroško narodno v harmonizaciji D. Deva z alt - solom, Adamičeve efektne »Za njega vse pretrpi« in »Oženil se bom« ter Devove koroške narodne »Oj Indija« in »V Celovcu lepko pavkajo«.

Moški zbor, ki je zapel omenjene pesmi, ima simpatične, mlade, zlasti prijetne tenorske glasove, ritmika in dinamika še precej odgovarjajo. Basom je dalimo več zvočnosti. Wagnerjevo arilo Zelanda iz »Večnega mornarja« ter legendo iz »Jongleur Notre Dame« Massenet je lepo in čustveno prednašal, diskretno spremljal od gđ. Zaherlove, s svojim svetlobarvnim basom gospod Rumpelj. Manj srečno izbrani sta bili Premilovl pesni za ženski zbor in glasovir »Pojdimo spat« in »Starček roma na gore«. Zljno se nam izumetničene, nelskrene, njih na koncertni oder, višina je skoraj neslišna, tudi altom manjka prave harve.

Osrednja točka koncerta je bil P. H. Sattnerjev oratorij »Jejteleva prisega«. Če pogledamo vrednost tega dela za razvoj slovenske orkestralne glasbe (in le s tega vidika ga smemo oceniti!), najdemo mnogo dobrega in zdravega. Skladba je pisana z občutkom in vročo ljubeznijo. Še dosti srečno instrumentirana (lajpus je pač ona grozna činela!). Molitev Jejteleva (Larzhetto B-dur). Zbor mladenk (Vivace, ♯) ter plemeniti Poco adagio (F-dur) z deloma a capella pisanim zborom, se nam zdijo najlepše točke tega dela, ki se odlikuje zlasti v zborovskih partijah. Jejtelev je bil iskreno in sočno g. Rumpelj, malo sopransko partijo gđ. Čepičeva povojilo. Altistka (to ni bil alt!) pa je žal odnovedala.

Dirigent prof. Schweiger je marljiv in vreden glasbenik, njegovo delo in trud sta hvalevredna. Želeli bi mu le več temperamenta, več umetniškega ognja in sugestivne sile.

Dvorana je bila polna, pohvale obilo, centralni odbor UNŽ iz Ljubljane ter »Sloga« so poklonili vence. Navzočemu svolase mu skladatelju P. H. Sattnerju je priredilo občinstvo burne ovacije.

Dr. I. V.

Novosti splitskega gledališča. Splitsko gledališče je imelo te dni premiero Pirandellove drame »Šest oseb išče avtorja« v režiji našega rojaka g. Preparca. Priidno se ponavlja Tliardovičeva opereta »Mala Floramye«, ki je naletela v beograjski »Comedija« na hud odpor in pripravila se tudi Kalmasova »Baladera«, vse na škodo drame. Poslednja le še životari in se bori za obstanek, čeprav pripravlja dela kot so n. pr. Dostojevskega »Idiot« in »Madame Sans-Gêne«.

Smrt igralca Gustava Konradija. V Berlinu je te dni umrl znan nemški igralec Gustav Konradi, ki je zadnjič dvajset let nastopal v Berlinu, prej je bil član dvornega gledališča v Darmstadtu. To mesto je Konradi izgubil radi ekstemopracije pri nekem nastupu, v katerem je zbolel beseskega velikega vojvode radi pogostega obiskavanja Leharjeve operete »Vesela doba«.

Petra Petroviča komedija »Ploha« je prevedena v nemščino. Gledališki oder »Ex-Bühne« na Dunaju je sprejel stvar o svoj repertoar in vprizori komedijo še tekom letošnjega leta.

Mednarodni kongres kritikov se bo vršil letos meseca maja v Parizu.

Pitojev v Bukarešti. Ruski režiser Pitojev, ki živi v Parizu, gostuje sedaj v Bukarešti, kjer igra z velikanskim uspehom Tolstega dramo »Moč teme« v francoski interpretaciji.

Skladatelj Lehar piše opero. Nemški listi poročajo, da piše operetni skladatelj Franc Lehar operno delo, katerega glavna vloga je namenjena sloviti Jeritzi. Snov za opero je vzel skladatelj iz melodrame »Romance« od Američana Sheldona.

Kapelnik Gruber umrl. Iz Salzburga poročajo, da je tamkal umrl cerkveni kapelnik. Vnet skladatelja popularne božične pesmi »Sveta noč, blažena noč«.

Prva izvedba Händlovke oratorija »Theodora« v Münstru na Niskem. Intendant mestnega gledališča v Münstru dr. Niedecken-Gebhard, ki se trudi za obnovo Händla, je vprizoril pred kratkim Händlov oratorij »Theodora« s scenično opremo. — Tekst oratorija govori o Rtmjanki Teodori, katero vlove na ulici ter jo hočejo žrtvovati kultu boginje Vener. Njen zaročenec Didimus jo reši, naker gresta oba v junaško smrt na križ. Muzika oratorija je zelo krepka in se odlikuje po močnih kontrastih, s katerimi obeležuje Händl nastopanje kristjanov in Judov.

Vrizeritev Puccinijeve »Turandot«. Milanska Scala se z vso resnostjo pripravla na vrizeritev Puccinijeve nedovršene

opere »Turandot«, katero bo diriziral Toscanini. Naslovno vlogo bo pela umetnica Ralsa, tenorsko partijo pa Fleta. Premiera opere bo v prvi polovici aprila. Delo je Puccini skoraj popolnoma dovršil, v kolikor pa ni opere do konca instrumentiral, je to dopolnil po navodilih pokornika Franco Alfano. Delanje zadnje Puccinjeve opere se vrši na Kitajskem, radi česar bo zbujala mogočen vtis tudi po svoji inscenaciji.

Sokol

Glavna skupščina JSS

Kakor smo že na kratko poročali, se je vršila v Diakovcu v nedeljo dne 14. marca glavna skupščina JSS, pred njo na so bile še nekatere druge seje, ki so potrebne, da se izvršijo pred skupščino.

Prva je bila seja zbora župnih načelnikov, pri kateri je bilo zastopanih 15 žup, navzvoj le bil tudi odposlanec občestva ČOS iz Prage. Po prečitanih poročilih blvsiga saveznega načelnika br. Ambrožiča in njegovega namestnika br. Požena se je vnela dolga debata o odstopu br. Ambrožiča. Končno je bilo poročilo odobreno z vsemi glasovi, razen enega, in sicer potom pomenskega glasovanja, ki se je delegatom tako priljubilo, da se je nato pri vsakem glasovanju zahtevalo isto. Pri volitvah je bil za načelnika izvoljen zopet br. Ambrožič, do soglasne izvolitve mu je manikal samo glas celiske župe. — Načelnništvo ČOS je predlagalo, da imenuje ingoslovensko Sokolstvo za čas zletnih tekem v Pragi izmed svoje srede namestnika voditelja tekme in podpredsednika prizivne komisije. Za prvega je bil izvoljen br. Ambrožič, za drugega br. Volnovič. Izpitna komisija za savezne prednaške izpite je ostala ista kakor doslej. — Izpremenjen je bil sklep, da se mednarodnih tekem ne sme nihče udeležiti, kdor se ni udeležil domačih tekem. Izbirna tekma za Lyon je bila določena za 23. marca. Kot prireditve za tekoče leto so bile odobrene: praški zlet in župne izbirne tekme za zlet, prednaški tečaj, lahkoatletične tekme v jeseni in tečaj za zimске panoge. Poudarilo se je, da naj župe prireajo župne tečaje, savez pa naj priredi savezni tečaj za take prednaške, ki imajo že župni tečaj. — Pri prednaških izpitih se sme priznati odlični uspeh le onim kandidatom, ki imajo v glavnih predmetih odlično oceno. — Župne izbirne tekme morajo biti končane do konca maja, prilave za praško tekmo pa morajo dospeti do 6. junija saveznemu tehničnemu odboru v Ljubljani. Pri izbirnih tekmah naj se tekmuje po češkem tekmovalnem redu in oceni naj bo stroga. K praškim tekmam smelo biti pripuščeni le oni tekmovalci, ki so pri izbirnih tekmah dosegli 75%. — Župni načelniki so javili, da bo tekmovalo v Pragi 24 vrst članov v nižjem oddelku in 4 vrste v višjem oddelku. 5 vrst moškega naraščaja, ena vrsta članic in ena vrsta ženskega naraščaja. Ti podatki so pa neupolnili. Člani pod 26. letom starosti, ki se ne udeležijo župnih izbirnih tekem v prostih valah, ne smejo v Prago. Članicam se priporoča, da si nabavijo slavnostni kroj za Prago, smelo pa nastopiti pri povorki tudi v pristnih narodnih nošah. — Po dolgi debati je bilo skleneno, da smejo člani nastopiti tudi v starih (sivozelenih) krojih v Pragi. Pri telovadnem kroju ženskega naraščaja se podaljša bluzo tako, da pokrije del krila. Izrazila se je želja, da bi ostal luxoslov, sokolski naraščaj v Pragi tudi za časa glavnih zletnih dni. O tem se bo dogovorilo starešinstvo JSS s ČOS. Za leto 1927. je bil predložen predlog, da naj se vrši pokrajinski zlet v Skoplju in pokrajinski v Splitu. Po dolgem razmotrivanju sta bila oba predloga zavrnjena in določeno je bilo, da naj se prihodnje leto porabi za izpopolnitev vzolnega dela v društvi ter naj se izkoristijo uspehi praškega zleta. — Predlog zdravniškega odseka, izpopolnitev po saveznem tehničnem odboru, je bil soglasno sprejet in predložen glavni skupščini, da ga odobri. — Skleneno je bilo, da se mora pred zletom v Pragi vršiti še seja zbora župnih načelnikov in sicer 30. maja v Ljubljani.

Sela saveznega prosvetnega zbora je bila popoldne, navzvojč je bilo 18 žup, vodil jo je predsednik prosvetnega odbora br. Jersa s. ki je podal poročilo o delovanju v preteklem letu. Poročilo je bilo po daljši debati odobreno. Priporočilo se je, da se društva, ki ne vršijo predpisane prosvetnega dela, objavijo v Sokolskem Glasniku. Posamezni župni prosvetarji so kritizirali delo prosvetnega zbora in zahtevali večje postavke za prosvetno delo v proračunu, točne načrte za prosvetno delo, ker jim prosvetni minimalni program ne zadostuje, nabavo skiopnikov, večjo pažnjo knjižnicam itd. O novinarskem delu je poročal br. Baželj, ki je priporočal propagando v dnevnih listih, dopisovanje in savezno glasilo in širjenje sokolske literature. Predsednik je še posebej priporočal nabavo zletne spomenice in ostalih sokolskih edicij. Sprejet je bil predlog, da vsaka župa izdela eno temo za predavanja, ki naj se nato objavijo. Načrt za

razdelitev teh tem bo izdelal br. dr. Mrvčš iz Novega Sada. — Savezni prosvetni odbor je dobil nalogo, da skriži za izdelavo primerljivih diapozitivov. — Skusa naj se pritegniti več akademskih mladine za sokolsko delo.

Iz glavne skupščine naj dodamo še sledeče: Predlogi gospodarskega odseka so bili sprejeti, s tem se zviša savezni porez od 5 na 10 dinarjev. Dvadesetdinarski prispevek se izterjuje dalje, za zapadle prispevke in neplačane račune se zaračunava od 1. aprila 1926 dalje 10% obresti. Za leto 1927. naj se predpiše savezni porez po plačilnih zmognostih društev. Sokolski Glasnik naj se tiska v letu 1927. v tolikom številu, kolikor je članstva, kako ga razpečati, naj razmislija starešinstvo JSS.

Jako zanimivo poročilo je podal savezni statistik br. Švaigar. Navedel je napredek, oziroma nazadovanje v posameznih župah obenem pa je omenil tudi vzroke nazadovanja, oziroma nazadovanja in podal nasvete za izboljšanja v poednih župah. Njegovo poročilo je bilo z velikim odobravanjem sprejeto.

Ni manj interesantno je bilo poročilo zdravniškega odseka, ki ga je podal br. dr. Jamar. Zdravniško delo v Sokolstvu je novost in prvokrat smo šlišli na skupščini to poročilo. Žal je popolno nalogo izvršila šele ena župa, in sicer Gorenjska, katere župni zdravniški odsek vodi priznani delavec br. dr. Šavnik v Kranju. Toda že pregled v tej župi izdelane statistike po točni zdravniški preiskavi kaže neverjetno slabo zdravstveno stanje članstva, še slabše pa je pri deci in naraščaju. Sokolstvo bo skušalo potom zdravniških odsekov izboljšati higijenske razmere po telovadnicah in zaneesti med narod več razumevanja za čuvanje zdravja. Zdravniški odsek bo izdal zdravstveno čitanko, ki se pripravila za tisk. Poročilo zdravniškega odseka je bilo z odobravanjem sprejeto.

O poškodbenem fondu je poročal br. Marolt. V preteklem letu je bilo iz fonda izplačanih 5275 Din v 14 slučajih poškodbe. Fond znaša nad 90.000 dinarjev. V prihodnje se bo skušalo razširiti zavarovanje tudi na deca.

Skupščina je izjavila, da ne ugovarja, ako ČOS hoče povabiti bulgarske Junake na vsesokolski zlet v Pragi. Pri poznejših razgovorih pa so izjavili zastopniki ČOS, da Bulgarov ne nameravajo vabiti na zlet.

Predlog bačke župe, da se JSS v letu 1929. prenese v Beograd, je bil sprejet in naloženo je bilo župi v Beogradu, da se za to zainteresira. — Sokolski Glasnik naj se izdaja v ekavščini po Skrljevcem pravopisu in naj se tiska v latinici. — Saveznim funkcionarjem se naloži, da ne smejo odložiti svojih poslov pred glavno skupščino.

Mariborska sokolska župa z obžalovanjem konstatira, da pokreša na skupščini poročilo manjšinskega odseka, ki je za obmejne kraje velike važnosti. Delegat priporoča, da bi se tudi temu delu posvečalo v bodoče več pozornosti in opozarja na manjšinski kolek ki ga bo župa izdala.

V nedeljo zvečer je priredila Sokolska župa Strossmayer v veliki dvorani hotela »Central« telovadno akademijo, pri kateri je sedeloval mnogoštevilni orkester domačegode, ki jo vzdržuje Diakovsko gasilno društvo.

Akademijo je otvoril župni starosta br. Petrovič iz Osijeka, ki se je v nagovoru spominjal vladike Strossmayerja ter njegovega stremjenja po edinstvu Jugoslovenov. Pozdravil je navzoče, posebej še zastopnike češkega Sokolstva, ki jim je občinstvo priredilo živahne ovacije. Z dramatičnim prizorom pod naslovom: V slavo Tyrša in Fünierja je začel pravi vsopred akademije. Pri tem prizoru je nastopila sokolska mladina, ki je v primernem razgovoru z načelnikom poveljevala sokolsko idejo in se poklonila spomenu Tyrša in Fünierja, čiju slike so bile na odrju. Prizor je sestavil domaći starosta br. Šolc. Nato je nastopil moški naraščaj iz Osijeka in izvajal naraščajske proste vaje za vsesokolski zlet v Pragi. Izvedba teh dokaj težkih vaj je bila dobra, toda zaradi omejenega prostora na odrju vaje niso prišle do prave veljave, ker so morali gotovi prehodi iz mesta izostati, sicer so pa napravili naraščajniki s tem nastopom dober vtis. Članice iz Vinkovcev so izvajale telovadno sestavo Jubilara I. del, sestavljena ob priliki 100letnice hrvatskega kraljevstva. Sestava, ki predstavljala razna dela in zabave hrvatskega naroda pred davnim časom, je dobra, vsebuje pa tudi gibe, ki n e odgovarjajo današnjim telesnovzgojnim predpisom. Telovadke so se potrudile in izvedle vaje prav dobro. Škoda, da je bilo na odrju toliko prahu, da so si članice svoje lepe bele obleke zamazale, kar je bilo vedno nepotrebno in bi se bilo dalo z lahkoto preprečiti. Jako dobra točka je bil nastop članic iz Diakovca, ki so izvajale vaje z raketi. Težke kombinacije so jim šle gladko in elegantno izpod rok, le ena telovadka je večkrat prišla iz skladnosti. Ta točka in prejšnja sta bili najlepši in članice iz Diakovca in Vinkovcev zaslužijo vsi pohvalo Petrice članov iz Požege, ki je izvajala skupne proste vaje, bi potrebovala še teden dni izdatnega vježbanja, da bi bila zrela za nastop pri akademiji, vrhu tega je še njihovo glasno štetje prekašalo klavir članice iz Broda pa so imele nesrečno roko pri izbiri vaj za ta nastop. Izvajale so vaje s tamburini, ki pa niso mogle pokazati pri tem prav nič posebnega. Sicer je bila izvedba prav dobra, toda neokusna obleka in neznatne vaje niso napravile dobrega vtisa. Čemer pa telovadke niso vzrok. Zadnja točka je bil prizor iz grške zgodovine. Stari Diagora, blviš zmagovalac na olimpijadi, se je od veselja zgrudil mrtve, ko se mu je izpolnila največja želja, da sta tudi njegova dva sinova dossegla lavorov venec in palmovo vajo pri olimpijskih igrah. Avtor tega prizora, starosta Šolc, je vpletel vmes razne vaje, tako da je ves prizor dobil znak telovadnega nastopa. Občinstvu je ta točka bila tako všeč, da so jo morali ponoviti. — Akademija je bila prav dobro obiskana, po končanem vsopredju se je vršila zabava ob sviranju gasilske godbe, ki je prav dobro igrala.

Ljubljanski Sokol. Na slavnostni akademiji, ki se bo vršila v sredo dne 24. t. m. ob priliki svečane predaje Dušanovega meča društveni tekmovalni vrsti, nastopijo vsi oddelki s povsem novimi telovadnimi točkami. Pri akademiji sodelujejo tudi društveni pevski zbor pod vodstvom br. Juvance, ter godba dravske divizije pod osebnim vodstvom g. dr. Cerina. Članstvo ter občinstvo prosimo, da si po možnosti preskrbi vstopnice že v predprodaji, v turek od 4. do 7. ure ter v sredo od 3. do 6. ure. Sežeži po 20 Din, stojišča 10 Din. Vstopnina na elitni ples 10 Din.

Darujte za sokolski Tabor!

poprej starca štel za mrtvega, in mu je rekel vljudno:

»Hvala, gospod, hvala vam lepa...«

3. Tenkočutno darilo.

Lamartina, ki je v svojih Potopisih tolnavdušeno proslavil Srbijo, je neznani pesnik pismeno prosil, da bi mu smel posvetiti svoja dela. Veliki lirik pa mu je odpisal, da želi videti rokopolis. Pesnik je prišel. Njegovi stihii niso bili preslabi: tu pa tam je bil kak lep utrinek.

Med čitanjem je Lamartine pogledal avtorja: bila je sama beda in siročina. Možak je bil nezadostno oblečen: po vsej priliki je stradal.

»Spremem.« je dejal Lamartine. »In podpišem za prve izvede.« Pri tem mu je stisnil nekaj zlatnikov v roko; drugi se je kar topil od zahvale.

Slavni pesnik »Meditaciji« ga je spremil do predne sobe. Bilo je pozimi. Uboki potnik ni imel na sebi drugega kot oguljen in zakrpen letni suknjič, ki ga pač ni mogel brantiti mraza. Lamartine je vzel plašč, povsem nov plašč, ki je visel na obešalu. Sam je z njim ogrnil obiskovalca, češ:

»Svoj plašč ste pozabili.«

»Saj ni nič.« je ugovarjal pesnar.

»Mora pač biti vaš.« je rekel Lamartine, »ker ni več moj.«

4. Izpraševalec in izpraševanec.

Učeni pisatelj in sorbonski profesor Villemain (1790—1872) je bil nekak

poprej starca štel za mrtvega, in mu je rekel vljudno:

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Na tržišču privatnih vrednot ni sprememb. — Vojna škoda čvrstješa. — Dinar zadnje dni prilično stabilen.

Zagreb, 20. marca. Tržišče bančnih in industrijskih vrednot tudi ta teden ni zabeležilo posebnih sprememb. Promet je bil običajno majhen. Izgledi na preokret so prav majhni. V izveštajih papirnih sploh ni bilo prometa.

V Vojni škodi je bila tendenca prve tedna precej mlačna ob prav majhnem prometu. V ponedeljek se je promptno blago trgalo po 279.—280., a za bližnje termine po 1—2 Din več. Pričakovati takšen poletje je bil do večera, ko se je tendenca prilično okrepila, baje zaradi vesti, da je Narodna banka odobrila kredit 20 milijonov Din za lumbardiranje obveznic vojne škode. Takoj v početku borznega tedna se je začela trgovati po 283., a kmalu je na višini 285.5. Govori se, da bo Narodna banka vsakemu imetniku vojne škode lumbardirala do 50.000 nom. val. in sicer po 200 Din za komad.

Dinar je ta teden v Curihu valoval počasi v ozki meji, a zadnje dni se je stabiliziral na isti višini 9.14 in pol. Na zagrebškem deviznem tržišču se je v začetku tedna začela tendenca v mali smeri krepiti zaradi pomnjenja blaga, čeprav je bilo popraševanje zmerno. Dnevni promet se je gibal med 5—6.5 milijona Din. Devizne beležnice tekom tedna majhen trg. Narodna banka je dnevno intervenirala in nekatere dni pokrila vse povpraševanje.

V današnjem svobodnem prometu je bila tendenca za vojno škodo dalje precej mlačna. Zjutraj se je trgovalo promptno blago po 286., v devizah je bila v svobodnem prometu tendenca malo slabša. Promet minimalen. Blaga precej. Zabeležene so za blago naslednje takse: Dunaj 806.7, Berlin 1354.5, Italija 228.25, London 276.7, New York 56.4, Pariz 202, Praha 168.67 in pol. Švica 1095.25.

Bilanca seja Zadrugne gospodarske banke d. d. v Ljubljani

V četrtek dne 18. t. m. se je vršila bilanca seje Zadrugne gospodarske banke na leto 1925. Ta zaveza kaže v preteklem letu zopet nov, v vsakem oziru zadovoljiv uspeh.

Bilanca postavka dolžnikov se je dvigala od 160.000.000 v l. 1924 na 197.000.000 Din v preteklem letu, kar pomeni napredek za 37.000.000 Din. Hranilne vloge na bilanci so postopno do 40.000.000 Din na 2.000.000 Din, kar znači povečanje za 55%. Ta denarna sredstva na bilanci in tečaj računov so znašala koncem leta 1925 nekaj manj kakor 230.000.000 Din in so se prej pomnožila za cca. 53.000.000 Din. Celokupni promet je znašal 10.600.000 Din in bil za 50 % večji kakor v letu 1924.

Vse podružnice so poslovale uspešno ter kažejo lep razvoj.

Dočim so se plače in doklade napram letu 1924. zvišale za 8 %, so padli splošni pravni stroški (brez davkov) v istem času za več kot 9 %.

Čisti dobiček znaša 1.475.916.10 Din, ki omogoča upravni svet, da predlaga letnemu zboru izplačilo 100stotne dividende.

393

Ljubljanski trg

Položaj je prilično nespremenjen. Tudi cene ne kažejo nobenih znatnejših sprememb.

Minuli teden so bile v Ljubljani naslednje cene: Meso in mast: goveje meso 15—19, telečje 17—20, svinjsko 20—25, slama 19—20, mast 25—27,50, šunka 35, preležano meso 29—32, kostrunje meso 14 do 15, kozličje 25, konjsko 6—8, hrenovke 35, kranjske klobase, sveže 30—40, prekajena šunka 28—30 Din kg. Perotina: kapa 25—40 Din komad. Ribe: karpi 26 do 32,50, ščuke 25—30, kiži 12,50—15, mreže 17,50—20 Din kg. Mlečni proizvodi: mleko 2,50—3 Din liter, maslo sirovo 45, čajno 50—55, kuhano 45, bolnijski sir 36 Din za kg. Jajca: 1,70—2,25 Din za par. Sadje: jabolka 3,50—8, orehi 12, češnje 30—32, suhe češnje 10—12 Din kg. Specerjasto blago: kava 40—76, pražena 56—100, sladkor, kristalni 13,50, v pakih 15,50, riž 10—12, čaj 75 Din kg. Mlečni proizvodi: moka 40, 45, za kubo 1, 5,25, črna krušna moka 45, 3,75, ješprenj 6—8, ješprenček 10—13, turškična moka 3,50—4, turškični zdrob 4 do 4,50, pšenčni zdrob 4—4,50 Din za kg. Mlečni stročnice: pšenica 330—345, ječmen 240—260, oves 230 do 240, proso 275—300, nova sušena turškična 200—210, ajda 250—300, fišol ribničan 350, grah 400—500, leča 600 Din za 100 kg. Kurjava: premog trboveljski 44 Din za 100 kg, drva trda 160, mehka 75 Din za ku. Glavni meter Zelenjava, sočivje in podobno: ajerica tržska 15—16, endivja 18—20, motovilč 14—18, radič 10 do 12, pozno zelje 3—4, rdeče 4,50—6,50, kisel 2,50—3, ohrovt 4, karfiola 8—10, špinata 14—15, čebula 2,50—3, krompir 1,25—1,50, kila repa 2—2,50 Din kg. Cene krmil so bilaslednje: seno, sladk 75—80, pol sladko 60, kisel 50, slama 50 Din za 100 kg.

Mariborski trg

Cene svinjskemu mesu so večerj poskočile do 30 Din, ker je bilo na trgu manj šunka, kajti slaninariji so pripeljali le 38 vozov s 94 zablatnimi svinjami. V manjših količinah so prodajali blago po 10,50—30 Din za kg, v celih komadih pa po 15—17 Din za kg. Slaninarijev je bilo manj zaradi predhodnega praznika, pa tudi zaradi tega, ker je slaninarije začelo preganjati obrtno občinstvo. Cene za druge predmete so ostale prilično nespremenjene. Trg je bil v splošnem slabo obiskan.

Ostale cene: Meso in mast: goveje meso 8—19, telečje 12,50—20, svinjska 20—27, mast 22—25, gnat 36—38, slanina, sveža 18—25, prekajena 26—30, ovčje meso 12—15, hrenovke 32, kranjske klobase 35—40, konjsko meso 5—8 Din kg. Perotina: kokaš 35—50, race 35—75, go. 70—100, purani 70—125 Din komad. Domači zajci 10—35 Din komad. Kozli: 12—125 Din komad. Zelenjava, sočivje in slično: čebula 2,50 do 4, česen 15—20, grah v stročju 12, krompir 1,25—1,50, karfiola 12—14, kisel zelje 2,50 do 3, kila repa 2 Din kg, zelje in ohrovt

1—3 Din glava, endivja 0,50—1 Din komad, glavna solata 12 Din kg, špinata 1 Din kupček. Sadje: jabolka 5—8, suhe češnje 10 Din kg. Mlečni proizvodi: mleko 2,50—3, smetana 12—14 Din liter, maslo, sirovo 40—42, čajno 44—70, kuhano 50—60 Din kg, sir 4—8 Din komad. Jajca: 0,75—1 Din komad.

Dalje so pripeljali kmetije večerj 14 vozov sena in 6 vozov slame na trg. Cene: seno 65—80, slama 40—50 Din za 100 kg.

Tržna cenočila

Novosadska blagovna borza (20. t. m.). Pšenica: baška, 1 vagon, 280; banatska, Zenta, 2 vagona, 277,5; sremška, 1 vagon, 280. Oves: banatski, Zenta, 1 vagon, 162. Turškična: baška, bela, stara, 1 vagon, 125; baška, april, ladja Donava, 10 vagonov, 115; sremška, pariketa Indija, 5 vagonov, 120; sremška, 10 vagonov, 120. Moka: 6, 1 vagon, 250. Otrobi: sremški, 7 vagonov 103. Tendence nedoločne.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (19. t. m.). Na ameriških borzah so se cene pšenice okrepile, dočim so turškične oslabele. Na dunajskem tržišču so ta poročila v toliko vplivala, da se je inozemska pšenica ponudila po višjih cenah. Povpraševanje pa je bilo kljub temu zelo majhno. Notirane vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v kilograh: pšenica: domača 40—40,50, madžarska potiska 48 do 45,50; rž: marchfeldska 26,75—27,25; turškična: 20—21; oves: domači 27,75 do 28,75.

Naš lesni paviljon na milanski razstavi. V začetku prihodnjega meseca bo prirejena v Milanu velika mednarodna razstava. Kakor javljajo iz Beograda, je generalna direkcija ministertva za šume in rudnike sklenila udeležbo naše države na tej razstavi. In sicer namerava zgraditi poseben paviljon, v katerem bodo razstavljani proizvodi naše lesne industrije. Potrebno bi bilo, da se spriko krize v naši lesni industriji napravi tudi zadostna propaganda za naše lesne izdelke. Zlasti ker bodo v Milanu razstavljali tudi one države, ki so močne konkurentinje našemu lesu v Italiji.

Stanje posevkov v naši državi. Po podatkih ministertva za kmetijstvo in gozdarstvo za februar je bilo splošno stanje ozimne več kakor dobro. Kasneje posejane ozimnice je ponekod trpela zaradi česte slane. Protij koncu meseca so kmetovalci pripravljali zemljo za jaro setev ter sejali oves, jari ječmen in drugo. Na sadnem drevju se je pojavilo mnogo škodljivcev, zlasti krvava uš. V nekaterih krajih mostarske in spitske oblasti se je pojavila žitna mušica. Poljske miši je mnogo v oseljski in ljubljanski oblasti. Stanje živine je bilo v februarju povojno. Krme je dovolj. Živinske bolezni se pojavljajo le mestoma.

Redni občni zbori. Združene mlekarne d. d. v Ljubljani, dne 6. aprila ob 4. popoldne v družbeni posvetovalnici. Združene papirnice Veče, Gorčane in Medvođe, d. d. v Ljubljani, dne 9. aprila ob 4. popoldne v veliki posvetovalnici Ljubljanske kreditne banke. Elektrarna škofja Loka in okolica, d. d. v škofji Loki, dne 11. aprila ob pol 12. v mestni dvorani v škofji Loki. Kolinske tovarne hranil, d. d. v Ljubljani, dne 16. aprila ob 4. popoldne v Ljubljani, Prešernova ulica 50/1. Združena gospodarska banka, d. d. v Ljubljani, dne 20. aprila ob 11. v posvetovalnici banke. Pašna zadruga pri Sv. Ambrožu nad Cerklja, dni 5. aprila ob 10. popoldne pri Sv. Ambrožu št. 2.

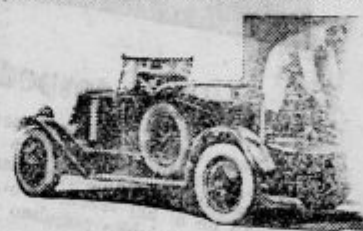
Ravnateljstvo Jugoslovanske banke, d. d. v Zagrebu na seji 15. t. m. ugotovilo za poslovno leto 1925. čisti dobiček od 14.800.295,57 Din na delniško glavnico 100.000,000 glavni skupščini, ki se bo vršila na dan 27. t. m. ob 4. popoldne v sejni dvorani Jugoslovanske banke d. d. v Zagrebu, se bo predložilo v odobrenje izplačilo 100stotne dividende to je 11 Din na delnico, nadalje pripravi rezervno fondu 850.000 Din ter rezerva za davek 1 milijon Din. Po izvršitvi določbe znašajo lastna sredstva zavoda 128.956.004,55 ter pokojninski sklad, ki se z določbo ni narašal, mi obrestni povša za 600.000 Din. 392

RENAULT automobili

osebni in tovarni vseh velikosti

danes neprekosljivi.

Zastopstvo za Slovenijo A. LAMPRET, Ljubljana, Dunajska c. 22

Umrl je naš ljubljani zlati oče, delek, tast in soprog, gospod

Josip Hartman

trgovca in posestnika

na praznik 19. t. m. ob 9¼ uri popoldne v 80. letu svoje starosti.

Pokopali ga bomo v nedeljo 21. marca ob 9. uri na pokopališču v Velikih Laščah.

Velike Lašče, 20. marca 1926.

Zalutobni rodbini

Hartman, Sbil.

1720-a

Družba za zračni promet, Minister trgovine in industrije je podpisal odlok, s katerim je dovoljena ustanovitve Zrakoplovne delniške družbe. Osnovna glavnica znaša 12 milijonov dinarjev. Družba namerava še letos otvoriti zračni promet med Beogradom in Zagrebom.

Hydrocentrala pri Krškem baje ne zadostuje za Zagreb. Tehniški List, glasilo inženjerjev, trdi, da projektirana hidroelektrična centrala pri Krškem ne bi zadostovala niti za Zagreb, kaj šele obenem tudi za okolico. Sedanja zagrebška centrala daje 14.000 HP, a hidrocentrala pri Krškem bi dajala po trditvi lista 21.000 HP. List vprašuje, ali se zaradi te majhne razlike izplača gradnja centrale pri Krškem, ki bi stala ogromno svoto.

V trgovinski register sta se vpisali v Sloveniji naslednji trditvi: Bogomir Dragar, trgovina s mešanim blagom v Velenju, in Ivan Čarman, trgovina usnjenih izdelkov v Zorinji šiški. Izbrali sta se trditvi: Hinko Alabanda v Ljubljani (ker se je obrat opustil) in I. Zidar, trgovina v Ribnici (ker se je trgovina opustila).

Iz zadrugne registra se je izbrisala Kmetijska nabavna in prodajna zadruga v Črnučah, r. z. o. z. v likvidaciji, ker je likvidacija končana.

Cenovnik za zavarovanje valute ob izvozu, veljaven od 15. do 31. t. m., je objavljen v Uradnem listu z dne 20. t. m.

Za posetnike velesejma v Lyonu. Pro. metno ministertvo je dovolilo 50% popust na normalnih tarifah vsem posetnikom velesejma v Lyonu. Popust velja za vse brze, osebne in mešane vlake razen brzih vlakov št. 6/7 in SOE. Popust velja za tja in nazaj od 15. februarja do 31. t. m. vključno. Potniki kupijo pri nastopu potovanja celozmni listek, ki bo veljal tudi za nazaj, ako s potrdilom odbora lyonskega velesejma dokažejo, da so posetili velesejem. Pri nakupu voznega listka morajo potniki predložiti železniški blagajni v žigovanje tudi legitimacijo velesejma, katero bo blagajna žigovala z dnevnim žigom. Potniki, ki se ne bi mogli izkazati s potrdilom o posetu velesejma in z legitimacijo sejm, žigosa ne s strani odhodne postaje, bodo morali doplačati razliko do polne normalne cene po tarifi. Za prevoz razstavljenega blaga se bo računalo po tarifi del II, odsek E. XIII.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. t. m. ponudbe za dobavo 1200 kg zmetega grafit, 3 kom. računskih strojev; do 30. t. m. za dobavo 1000 kom. ročajev za lopate. Predmetni pogoji so na ročaju pri ekonomskem oddelku te direkcije.

Konkurz je razglašen o imovini Melhiorja Božaka, trgovca v Prevorju (prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Metliki 10. aprila ob 10.).

Italija zabranila uvoz lesnih izdelkov in žepk. Kakor poročajo, je Italija zabranila uvoz lesnih proizvodov, žepk in nekaterih drugega blaga. Naši izvozniki so podvzeli zaradi tega v Beogradu potrebne korake.

Borze

CURIH. Beograd 9.145, Berlin 123.65, New York 519.25, London 25.24 tri osminke, Pariz 18.28, Milan 20.95, Praha 15.3875, Budimpešta 0.0072775, Bukarešta 2.18, Sofia 3.7625, Dunaj 73.225.

TRST. Devize: Beograd 43.90—44, Dunaj 350—354, Praha 73.60—73.90, Pariz 87.75—88.50, London 121.02—121.12, New York 24.80—24.90, Curli 478.50—480, Bukarešta 10—10.50, Valute: dinarji 43.50 do 44, dolarji 24.70—24.85, 20 zlatih frankov 94—97, zlati lira 480.41.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v

Beograd 7.88, v Londonu (popoldne) 276, v New Yorku (19. t. m. po borzi) 1.76 in četrti.

Vložil bi svoj denar

v hišo v mestu ali v posestvo na delu. Ponudbe z navedbo vrednosti in pogojev prosim pod šifro „Rentabilnost“ na upravo lista. 1693.

Skladišče

prostorno in suho, in lopa v mestu ali predmestju se vzame za stalno v najem, takoj ali pozneje.

Pismene ponudbe na J. K. poštini predal 40. 1570a

Priporočilo

damske konfekcije

za nakup

od na fenešega do na cenejšega izdelka. Nadalje priporočam svoj že nad 15 let ostojeci priznani

17.8

prvovrstni m. d. i. atelje za izdelavo

kostumov, plaščev in toalet po znatno znižanih cenah. Blagovl in podloge vseh vrst in po vsaki ceni vedno v zelogi

T. Kunc, Ljubljana, Mestni trg šte. 14

Pod trančo šte. 2.

Nabava drv.

Za tukajšnje komando je potrebno 36 m³ bukovih drv za kurjavo.

Natančne pogoje se lahko poizve v pisarni tukajšnje komande na Bleiweisovi cesti šte. 3, prtiličje desno.

Pismene ponudbe, kolekovane s 5 Din, iz katerih mora biti razvidna ponudena cena v dinarjih za 1 kubični meter je semkaj predložiti.

1710 a

E. Br. 3575.

Iz pisarne štaba 8. zandarmerijskega polka v Ljubljani, dne 18. marca 1926.

Pomožnega občinskega tajnika

sprejme občina Sv. Krištof, mesečna plača Din 600.—

1758-a Samo pismene prošnje nasloviti na ime

JOS. SLUGA, Sevice 5, Rimske toplice.

Brez posebnega obvestila

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš nadv. ljubljani soprog, predobri papa, stari papa in stric, gospod

Jakob Munda

dož. sod. svetnik v. p.

danes 19. t. m. ob 10. uri popoldne po mnogoletni volino prenašani bolezni, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb prebalega pokojnika bo v nedeljo, dne 21. marca ob 4. pop. v hiše žalosti Gradisce št. 14. v rodniško grobnico na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše za dušo nice se bodo služile v župni cerkvi Marijinega Oznanenja.

Ljubljana, 19. marca 1926. 1712-a

Globoko žalujejo rodbine Munda in dr. Žitek

Berla vdova dr. Hribarjeva javlja v svojem in imenu svojih otrok, Tatane, Boruta in Breda, da je njena tača, oziroma babica, gospa

Milica Hribar

po mučni bolezni preminula dne 19. marca ob 2. uri zjutraj.

Pogreb blagopokojne se vrši v soboto, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice Sv. Krištofa na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše za dušo se bo brala v farni cerkvi sv. Janeza v irnovem, v ponedeljek 22. t. m. ob 8. uri zjutraj.

V Ljubljani, dne 20. marca 1926

Brez posebnega obvestila

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom in znancem prečuzno vest, da je naš ljubljani, nepozabljeni oče, tast in ded, gospod

Jurij Pfeifer

inspektor finančne kontrole v pokojni

sinovi, dne 19. III. ob pol 9 zvečer Bogu vdan za večno odšel od nas.

Pogreb blagega pokojnika se vrši v nedeljo, dne 21. marca ob 2. uri popoldne, iz hiše žalosti, Rimska cesta št. 12, na pokopališču k Sv. Križu.

Pros se tega sožalja.

V LJUBLJANI, dne 20. marca 1926.

Franja Pfeifer soproga. — Mara Zvan 10. Pfeifer Dr. Ciril Pfeifer, ministerjalni podtajnik, ing. Metod Pfeifer, otoci. — Anton Zvan, dr. in nadupravljatelj, zet. — Angela Pfeifer, 10j. Prešeren, sinova. — Cirilček in Janko, vnuki.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Priveditvi

Pravilice za

odrasle

Intimni recitacijski večer priredil "Atena" v ponedeljek dne 22. t. m. v mali dvorani Narodnega doma, kot zaključek cikla večera pravilice. Ker pri nas manjka podobnih recitacijskih večerov, bo gotovo vabljiva ta prireditev našemu zanimanju. — Pravilice za odrasle bo recitala odlična recitatorica gđa. Starmova. Iz prijaznosti sodelujejo ta tudi operna pevec g. Hanovec in g. Bubelj, ki imata na spredu balade in legende Adamca, Novaka, Musorgskega i. dr. Začetek točno ob 8. uri zvečer. 7291

V nedeljo, dne 21. marca

se vrši ob 5. uri popoldne 1. stanovni občini zbor podružnice Kola jugoslovanskih sester v Kamniku in sicer v šoli. Vse Kamničanke so vabijo k udeležbi. 7189

Sokol v Mojstrani

ima svojo pomladno akademijo v nedeljo dne 21. marca ob 19.5. uri. Sodelujejo tamburški zbor, tako da bodo prišli tudi prijatelji godbe na svoj račun. — Zato na svidenje! Zdravo! 7181

Pouk

Za kemijo in fiziko

učem inštruktorja. Ponudbe pod "Organika" na upravo "Jutra". 7296

Italijanščino

poslujem po hitri metodi in nizki ceni. — Naslov pove uprava "Jutra". 7206

Francozinja

uspešno instruirala srednješolce in dekleta. Pod šifro "Francozinja" na upravo "Jutra". 7275

Službe

(dobe)

Brivski pomočnik

dobro izurjen, se sprejme takoj v stalno delo. Hrana in stanovanje v hiši. Godov Mihael, brivec, Trilje. 6961

Brivski pomočnik

izurjen, mlajši, se išče za takoj pod ugodnimi pogoji. Jelko Vajt, brivec, Kranj. 6944

Več dobrih krojaških pomočnikov

za veliko delo sprejme konfekcijska tovarna Fran Demeka & Cie., Ljubljana. Demeka cesta 8. 6940

Natakarica

na račun. zanešljiva, se sprejme takoj. Več po dogovoru. Ponudbe pod šifro "Natakarica 3741" na upr. "Jutra". 6955

Prodajalka

za telefonijo, oziroma v kuhinjski oddelki se takoj sprejme. Naslov v upr. "Jutra". 6905

Vrtinar

izurjen, brez otrok ali samski, se sprejme. Stanovanje in kurjava prosta. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upr. "Jutra" pod šifro "Nastop takoj". 6755

Strojinik

izpraskan, samski, se sprejme s 1. aprilom na parni žagi Zaloka, pošta Mozirje, postaja Rečica ob Paki v Ravnijski dolini. 6416

Agronoma

splošnoznan v vseh poljedelskih panogah, z večletno prakso in široko izobrazbo, išče vstopno mesto. Ponudbe na upr. "Jutra" pod šifro "Energičen". 6955

Več mizarjev

proravnih, za fine formalne pohištvo, sprejme A. Amann, tovarna pohištva, Trilje. 6942

Vsak inteligent

v Mešici in Dolenjski dolini je v okrajih Slovenije, decembra 1935, v Štanih lahko zlobo, ki obstaja, se posredovanjem šiviljskih zavarovalnic — izredno visoka provizija! Ponudbe na naslov: Poštni predal 6, Prevalje. 7064

Potnik

dobro vpeljan pri trgovanju in gostinjah na delu, se išče za razpčevanje dobrega predmeta proti proviziji. — Osebo ponudbe proni tridka H. Kenda v Ljubljani. 7093

Natakarico

pridno in pošteno, čedna znanjost, do 30 let stara, ki je vajena tudi nekoliko šivanja, išče. Ponudbe na naslov: Gostilna pri Urški Litiji. 7116

3 čevljar. pomočniki

se takoj sprejmejo za stanovanje in hranje. Ponudbe na skrbjenju. — Ponudbe na naslov: Anton Mali, Strazal: pri Novem mestu. 7067

Šoferski praktikant

izkušen ključavničar ali mehanik, od 17½—19 let star, se sprejme. Naslov v upr. "Jutra". 7061

Modistinja

tudi začetnica se takoj sprejme. Franja Tuhar, modistinja, Jelenice-Sava. 7163

Snažilec jedilnega

se sprejme v restavraciji hotela "Slon". 7296

Šiviljo

dobro izurjeno pomočnico, starejšo moč, za fino delo sprejme damska modna krojačnica v Kolodvorski ulici 28/1. 7240

Šivilja

samoostojna pomočnica se takoj sprejme. Naslov pove uprava "Jutra". 7228

Mlado dekle

za navadna hišna dela, ki bi radi pomagaljina prostora event. lahko stanovala doma, se išče za takoj v bližini Taborja. — Naslov pove uprava "Jutra". 7250

Kovaški pomočnik

več potkovarja konj in popravila vozov, vreden, se sprejme. Kanstler, Ljubljana, Lepi pot. 7251

Natakarico

pridno in pošteno, s kaviro, sprejme boljša gostilna v Ljubljani. Naslov pove uprava "Jutra". 7263

Šivilja

spretna, za vsako delo in v dobrih odnosih, se takoj sprejme. Pismene ponudbe na poštni predal 38. 7011

Gospod za

potovanje agilen, se išče. Reflektira se samo na mlade gospode s znanjem slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe na: "Elektro-Lux", A. Lampert, Ljubljana, Dunajska c. št. 22. 7265

Dekle

ki zna kuhati in druga domača dela, se išče k mali družini. Naslov pove upr. "Jutra". 7273

Ženska moč

zanešljiva, priprava, a snažno opravišnja, stara 25—40 let, katere razume karkoli in drugo lahko hišno delo in boljši hiši, se sprejme takoj. Naslov pove uprava "Jutra". 7267

Donašalca(ko)

z dobrih spravišev, sprejme takoj hotel "Strukljaj". 7285

Mizarji!

iščeta se 2 mizarjska pomočnika za stalno in pohištveno mizarstvo. Reflektira se samo na popolnoma izredne in samostojne pomočnike. — Prednost imajo Sokoli. Služba stalna, plača 6—8 Din na uro. — Ponudbe na naslov: Vinko Jureb, stolar za gradnjo i pohištvo, Metković, Dalmacija. 7179

Postrežnico

za šest dan, oziroma za popoldne, se išče. Naslov v upr. "Jutra". 7194

Frizerko

dobro in samostojno moč, iščen za takoj ali pozneje. Plačan 2000 Din mesečno, ter 10% od prodane parfumerije. — A. Turk, frizer, Ljubljana, Miklošičeva cesta. 7147

Praktikant za lesno

industrijo kateri mora imeti najmanj 5 razredov mešičanske šole, se sprejme. Hrana, stanovanje in razveljavljeno, ter se po možnosti potem nastavi kot uradnik. — Ponudbe na upr. "Jutra" pod značko "Praktikant". 7177

Lepi zaslužek

more dosegati akvizitorji (ce) s prodajo zdrav. aparata pri privatnikih. — Kavelja 100 Din. Ponudbe na naslov: Zagreb 6, pretinac 65. 7190

Gospodično

zanešljivo, pridno, nepokvarjeno, čedno, ali dekle z deželo sprejme sodnijsko ločen starejši posestnik, trgovine in obrtniki z otroci. Ponudbe z navedbo plače in dosežanjega opravila na upr. "Jutra" pod značko "Pošteno gospodinjstvo". 7224

Prodajalka

galant., oblikovane ali mešane stroke, z večletnimi dobrimi spravišev in kavčiji, se sprejme. Ponudbe pod "Vestna prodajalka" na upr. "Jutra". 7225

Samostojno gospodinjno

starejša let, išče vstopno mesto, z otroci, za takojšen nastop. Ponudbe na upr. "Jutra" pod "Gorenjsko". 7132

Šivilje

izvelebase v konfekciji plašev, sprejme Jerin, Zilnikova 9, Rožna dolina, Kasikova delavnica. Vprata se lahko danes do 6 zvečer. 7228

Šoferski pomočnik

izkušen ključavničar ali mehanik, od 17½—19 let star, se sprejme. Naslov v upr. "Jutra". 7061

Modistinja

tudi začetnica se takoj sprejme. Franja Tuhar, modistinja, Jelenice-Sava. 7163

Snažilec jedilnega

se sprejme v restavraciji hotela "Slon". 7296

Šiviljo

dobro izurjeno pomočnico, starejšo moč, za fino delo sprejme damska modna krojačnica v Kolodvorski ulici 28/1. 7240

Šivilja

samoostojna pomočnica se takoj sprejme. Naslov pove uprava "Jutra". 7228

Čevljar. pomočnika

sprejme takoj v stalno delo. Franja Kozelj, Primskovo pri Kranju. 7188

Fotograf. učenca

sprejme takoj D. Rovšek, foto-atelje, Ljubljana. 7204

Učenko

s mešičansko ali srednješolsko izobrazbo, pridno in pošteno, sprejme knjižnara L. Schwentner. 7127

Krojaškega pomoč.

izurjenega v damski konfekciji, sprejme Jerin, Zilnikova 9, Rožna dolina, Kasikova delavnica. 7269

Postranski zaslužek

Gospoda ali gospodično, ki zna perfektno igrati klavir, išče za vsako nedeljo in praznik hotel na Blejskem gradu. 7270

Mesarski pomočnik

se sprejme. — Naslov pove uprava "Jutra". 7271

Mesto voditeljice

zli dela v kakšnem prvostopnem hotelu, želi govoriti s distinguiranim nastopom ter znanjem jezikov. Ponudbe na upr. "Jutra" pod "Dama". 6770

Potnik

ki potuje vedno s avtom po Sloveniji in obiskuje vse, tudi najmanjše kraje, bi vzel še en predmet proti proviziji. Ponudbe na upr. "Jutra" pod značko "Provizija 915". 7011

Trgovski pomočnik

mlad, želi mesta v trgovini mešane stroke, kjerkoli. Naslov pove uprava "Jutra". 6980

Skušen vinogradnik

specialist s praktično izobrazbo, poročen, išče službo osebneika na kakem vinogradniškem večjem posestvu. Gre tudi kot logar na večje gozdno posestvo. Naslov pove uprava "Jutra". 7063

Gospodična

išče mesta pri zdravniku za sprejemanje pacientov. Ponudbe na upr. "Jutra" pod šifro "Prvi april". 7074

Iščem službo

prejemačica lesa ali skladiščnika. Naslov v upr. "Jutra". 7071

Prodajalka

srednje starosti, dobra moč, išče namestitev za takoj. Cenjene ponudbe pod šifro "Vestna in zanešljiva 8" na upr. "Jutra". 7163

Službo hotelske sobarice

na Bledu, v Crkvenici, Zagrebu ali Beogradu, išče Primorka z dobrimi referencami. Sprejme tudi slabo gospodinjico pri samostojnem gospodu ali v zavodu. Govori slovensko, nemško in italijansko. Ponudbe pod šifro "Primorka" na upr. "Jutra". 7138

Mlad uradnik

z trgovsko izobrazbo, vešč vseh pisarn. poslov, agilen in dober organizator, želi prenesti službo. Nastop s 15. aprilom. Cenjene ponudbe pod šifro "Agilen" na upr. "Jutra". 7143

Trgovska moč

z večletno prakso, išče službo v kakšnem boljšem podjetju. Naslov pove uprava "Jutra". 7139

Gospodična

samoostojna knjižničarka, dobra korespondenčinja in hitra stroješpiska, išče primerno službo. Cenj. dopise na upr. "Jutra" pod šifro "Pridna 9029". 7200

Absolventinja

trg. šole, z daljšo prakso, zmožna stroješpiska, knjižničarstva in drugih pisarniških poslov, išče službo. — Ponudbe na upr. "Jutra" pod "Absolventinja 5". 7294

Mlada dama

izobrazena in simpatična, s nekaj pohištva in perilom, želi mesta gospodinjice pri boljšem, dobro situiranem gospodu. — Ponudbe na upr. "Jutra" pod šifro "Skupna pomoč v šiviljni". 7022

Absolventinja

trg. akad. zmožna, slovenske in nemške stenošpiskalke, ter stroješpiska, kakor tudi vseh pisarniških del, išče primerno službo. — Nastop lahko takoj. Naslov pove uprava "Jutra". 7269

Stroješpiska

izkušena in simpatična, s nekaj pohištva in perilom, želi mesta gospodinjice pri boljšem, dobro situiranem gospodu. — Ponudbe na upr. "Jutra" pod šifro "Skupna pomoč v šiviljni". 7022

Šoferja

z večletno prakso, išče službo v kakšnem boljšem podjetju. Naslov pove uprava "Jutra". 7139

Šoferski pomočnik

izkušen ključavničar ali mehanik, od 17½—19 let star, se sprejme. Naslov v upr. "Jutra". 7061

Modistinja

tudi začetnica se takoj sprejme. Franja Tuhar, modistinja, Jelenice-Sava. 7163

Snažilec jedilnega

se sprejme v restavraciji hotela "Slon". 7296

Šiviljo

dobro izurjeno pomočnico, starejšo moč, za fino delo sprejme damska modna krojačnica v Kolodvorski ulici 28/1. 7240

Šivilja

samoostojna pomočnica se takoj sprejme. Naslov pove uprava "Jutra". 7228

Vpokojen orožnik

išče mesta skladiščnika, pisarnika ali kaj sličnega. — Ponudbe na upr. "Jutra" pod značko "Zanešljivi 300". 7221

Logar

z državnim izpitom, išče primerno službo. Ponudbe na upr. "Jutra" pod šifro "Tresen 4729". 7253

Skadiščnik

prvostopna moč, išče mesta takoj. Ponudbe pod značko "Vestna 300" na upr. "Jutra". 7220

Zidarski polir

absolutno obrtno šolo, s prakso, želi primerno službo. Ponudbe z navedbo govorja in plače na upr. "Jutra" pod "Vestno 700". 7230

Pri konjih

iščem službo, grem tudi na delo, kar razumem vsa poljska dela. — Dopise pod "Zanešljiva moč 88" na upr. "Jutra". 7231

Čevljar. pomočnik

dobro delavec in pošten, išče dela za takoj. Naslov v upr. "Jutra" pod šifro "Čevljar 8961". 7247

Potnik

starejša moč, spocerjske in kolonialne stroke, tresen, s letnimi spravišev, dobro vpeljan pri trgovcih po Sloveniji, Koroskih in Prekmurju, voz sam z avtomobilom, uspeh za jahanjem, išče stalne službe pri večji trgovski ali tovarni kot potnik. — Če cenjene ponudbe pod "Agilen 3973" na upr. "Jutra". 7233

Natakar

pošten in zanešljiv, išče službo pri dobrem gospodarju. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upr. "Jutra" v Mariboru. 7300

Prodajalka

želi prenesti službo. Najraje v mikarni. Gre tudi kot sobarica. Ponudbe na upr. "Jutra" pod značko "1600". 7124

Kolo

moško in damsko se pocieni na Dunajski cesti št. 9/1, dvorišče, deono, I. nadst. 6908

Žage jarmenice

(gaterice) in za vencijske la remešljski izdelek trške J. Clouth, Remscheid — zastopstvo in zaloga Rudolf Deršaj, Ljubljana, Kolodvorska ulica 28. 4044

Lokomobil

25 HP, Wolfvo, rabljeno, dobro ohranjeno in polnopravnik (35 cm premera) proda Joško Majaron, Borovnica. 70

Sveže ribje olje

najboljše znamke se dobi v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska c. 6. Naročila se točno izvršijo. 4807

Štampilje

izdeluje S. Petan v Mariboru, nasproti glavnega kolodvora. 71-a

Mesarijo

na prometnem kraju kupim ali vzamem v najem, udeležim se tudi pri vsakem poslovanju. Dopise pod šifro "Mesarija" na podružnico "Jutra" v Mariboru. 7150

Radio-ključ

popravlja setave, dele, slušalke in akumulatore. — Polnilec akumulatorjev J. Govec, Ljublj. kreditna banka 25-a II 71-a

Štampilje

Velepražarna kave

MEZNARIČ RADO, Maribor, Glavni trg šte. 21.

Trgovci, zahtevajte ponudbe. 139

Priporoča se novo in moderno urejeno specijalno
121-a podiete za

**fino in elegantno
pohištvo**
Tovarna pohištva

Zameniam

enonadstropno hišo v Radovljici za lokal-
e z malim stanovanjem v Ljubljani.
Hiša je pripravna za večjega obitnika,
zlasti zapletarstvo, ker se ta obrt že
dolgo vrsto let izvurje v hiši. Pred leti
je bila hiša v namenu državnepletarske

Minka Horvat, Ljubljana,
1619-a Dalmatinova ulica 10/II.

**HOFFER - SCHRANTZ - CLAYTON -
SHUTT EWORTH BUDAPEST-WIEN**

ÍSČEJO SE ZASTOPNIKI za otvorenje skladišč z odgovarjajočo garancijo za Ljubljano, Celje, Maribor, Metliko, Črnomelj, Mursko Soboto, Ljutomer, Vrbovsko, Glino, Petrinjo, Otočac, Gospić

Julio Lauš i drug d. d.,
Zagreb, Petrinjska ulica 26

Za Veliko noč
priporoča veliko izbiro različnih ročno
1670-a izdelanih in tovarniških
čevljev
po najnižjih cenah trgovina

Razpis.

Interesentom so na razpolago vsi tozadevni podatki pri načelniku odseka vel. pos. gosp. Ivanu Ogrinu

Ponudbe je vložiti v zapečateni kuverti z napisom „Osnovna šola in gasilni dom na Laverci“ do 12. ure dne 25. marca pri imenovanem odseku.

pravico delo oddati po lastnem
predvaru. 1728 a

Pozor. lesna industrija!

Pri
Franu Švigelj
na Bregu, p. Borovnica,
se dobi vsaka množina
prvovrstnih smirkovih plošč

Mayer & Schmidt, Offenbach na Meni. Cene zmerne!

Zahvala

Vsem, ki so z nami čutili,
vsem, ki so pokojnico obsuli
s prekrasnim cvetjem in jo
spomnili v tako častnem številu.

na njeni zadnji poti, naša najiskrenejša in srčna zahvala.

V Ljubljani, 20. marca 1926.

Žalujoče rodbine:

Kučar Zamida Košir

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

